

כאל לה יעקוב. סני עמרי מאיה ותלאתין
 סנה. וכאנת קרילא רדייה. ודם תלחק
 סני הויה אבאי. חסב איאם סכנאתם :
 ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני
 פרעה: וברך יעקב ית פרעה. ונפק
 מן קדם פרעה: תם דעא ליה. וברג מן בן
 ידיה: ויושב יוסף את אביו ואת אחיו
 ויתן להם אתה בארץ מצרים במיטב
 הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה:
 ואתיב יוסף ית אבוי וית אחוי. ויהב
 להון אחסנא בארעא המצרים. בדרשפיר
 בארעא בארע רעמסס. כמא דפקיד
 פרעה: ואסכן יוסף אביה ואכותה.
 ואעטאתם הוא פי בדר מצר. פי אנודה
 והו בלד עין שמס. כמא אמר פרעון:
 ויברך יוסף את אביו ואת אחיו ואת
 כל בית אביו לחם לפי הפוף: וזן יוסף ית
 אבוי וית אחוי. וית כל בית אבוי.
 דחמא לפום טפלא: ומאן יוסף אביה
 ואכותה. וסאיר אל אביה. טעאמא עדי
 קדר אטפאלהם: ולחם אין בכל הארץ
 כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים
 וארץ כנען מפני הרעב: ודחמא דית בכל
 ארעא. ארי תקוף בפנא דחדא.
 ואשתדחי. עמא דארעא המצרים ועמא
 דארעא כנען. מן קדם בפנא: וטעאם
 דים פי נמיע ארברד. ממא אשתד אנוע
 גרא. חתא כל אהר בדר מצר ובדר
 כנעאן. מן קבר אנוע: ודקט יוסף את
 פדיה פספא הנמצא בארץ מצרים ובארץ
 כנען בשבר אשר הם שברים ויבא
 יוסף את הפספא ביתה פרעה: ודקט
 יוסף. ית פד פספא דאשתבח בארעא
 המצרים ובארעא כנען. בעבורא דאנוע
 ובנין. ואיתי יוסף. ית פספא לבית פרעה:
 וגמע יוסף. נמיע אדורק ארמוגוד פי
 בדר מצר ובדר כנעאן. באלמירה ארי
 כאנו ומתארוהא. ואדכלה ארי בית מאל
 פרעון: ויתם הפספא מארץ מצרים
 ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף

לאמר

כנען ועתה ישכנו בארץ כנען:
 ואמרו לפרעה. לאתבתא בארעא
 אתינא. ארי לית רעיא. לענא דלעבדה.
 ארי תקוף בפנא בארעא כנען. וכען:
 יתבון כען עבדה בארעא כנען. תם קאלו
 לה. גינא נסכן פי אברד. אד לים מרעא
 לנגם עבירך. אד אשתד אלנוע פי בדר
 כנעאן. ואלאן. יקימו עבירך פי בדר
 אסדיר: ויאמר פרעה אל יוסף לאמר
 אביך ואחיה באו אליך: ויאמר פרעה:
 ליוסף דמימר. אביך ואחיה אתו דותך:
 פקאל פרעון. ליוסף קאילא. אביך ואכותך
 גאו אליך: ארץ מצרים לפניך הוא
 במיטב הארץ הושב אתי אביך ואתי
 אחיה ישכו בארץ כנען ואם ידעת ויש
 פם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על
 אשר לי: ארעא המצרים קדמך היא.
 בדרשפיר בארעא. אוחיב ית אבוי וית
 אחי. ויתבון בארעא כנען. ואם ידעת.
 ואית פרוץ גוברין דחילא. ותמנינון. רבני
 ייתי על דיני: הודא בדר מצר בן יריך.
 אסכנתם פי אנודה. ודאלך אן יקימו פי
 בלד אסדיר. ואן כנת תעלם אן פיהם
 דוי חיל. פציירהם. ליוסא אדוכלא אדי
 עדי מאשיתי: ויבא יוסף את יעקב אביו
 ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את
 פרעה: ואיתי יוסף ית יעקב אבוי.
 ואקמיה קדם פרעה. וברך יעקב ית
 פרעה: פאדכל יוסף יעקוב אביה. ואוקפה
 בן ידי פרעון. פסלם עליה: ויאמר פרעה
 אל יעקב כמה ימי שני חייך: ויאמר
 פרעה ליעקב. כמה ימי שני חייך: קאל
 פרעון ליעקוב. כם סני חיותך: ויאמר
 יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים
 ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי
 ולא השיגו אתי ימי שני חיי אבתי בימי
 מגוריהם: ויאמר יעקב דפרעה. יומי שני
 תותבותי. מאה ותלתין שנין. ועירין
 ובישין. הו יומי שני חיי. ולא ארביקו.
 ית יומי שני חיי אבהתי. ביומי תותבותהון:

לאמר הבה לנו לחם וקמה נמות נגדך
 כי אפס כסף: ושלים כסף. מארעא
 המצרים ומארעא דכנען. ואתו כר מצראי
 לות יוסף למימר הב לנא לחמא. ולמא
 נמות לקבלך. ארי שלים כסף: לפני
 אדורק. מן בדר מצר ומן בדר כנעאן.
 וגאו נמיע אלמצריון אלי יוסף קאידין
 אעטנא טעאם. ולם נמות חדאך. אד
 פני אדורק: ויאמר יוסף הבו מקניכם
 ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף:
 ואמר יוסף הבו גייתוכון. ואתין לבון
 בגייתוכון. אם שלים כסף: קאר דהם יוסף
 האתו מואשיכם. ואעטיכם בהא. אד פני
 אדורק: ויביאו את מקניהם ארי יוסף
 ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה
 הצאן ובמקנה הפקר ובחמרים וינהלם
 בקחם בכל מקניהם בשנה ההוא: ואיתאו
 ית גייתיהון לות יוסף. ויהב להון יוסף
 לחמא בסוסותא. ובגיתי ענא. ובגיתי
 תורי ובחמריא. וזננן בקחמא בכל
 גייתיהון בשתא ההוא: פאתו כמואשיהם
 אלי יוסף. פאעטאדם טעאמא באדכיר.
 ומאשיה אנם ולבקר ואתמיר. ואנאזהם
 באטעאם כמאשיתיהם. פי תלך אסנה:
 ותתם השנה ההוא ויביאו אליו בשנה
 השנית ויאמרו לו לא נבחד מאדני כי
 אסיתם הכסף ומקנה הפחמה ארי אדני
 לא נשאר לפני אדני בלתי אס גייתנו
 ואדמתנו: ושלימת שתא ההוא. ואתו
 לותיה בשתא הגייתא. ויאמרו ליה לא
 נכפי מן רבנוני. אדהין שלים כסף. וגיית
 בעירא לות רבנוני. לא אשתאר קדם
 רבנוני. אלהין גייתנא וארענא: פלמא
 כמלת תלך אסנה. פנאו אדיה פי אסנה
 אתאנייה. וקארו להלא נכתם מן סידי.
 אד פני אדורק. ואלמואשי מן אלבהאים
 ענד סידי. ודא יבק בין ידיה. אלא
 אבראנא וריאצנא: למה נמות לעיניך
 גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת

אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו
 עבדים לפרעה ותזרע ונחיה ולא נמות
 והאדמה לא תשם: למא נמות לעיניך.
 אף אנחנא אף ארענא. קני יתנא וית
 ארענא בלחמא. ונחי. אנחנא וארענא
 עבדין לפרעה. והב בר זרע. ונחי ולא
 נמות. וארעא לא תבור: לם נמות
 בחצרתך. נחן וריאצנא. אשתרינא
 וריאצנא באטעאם. ונציר נחן וריאצנא
 עבדיא לפרעון. ואעטנא הבא. ונחיא בה
 ולא נמות. וארארין לא תכל: ויקן יוסף
 את כל אדמת מצרים לפרעה כיימכרו
 מצרים איש שדהו ברחוק עליהם הרעב
 ותחי הארץ לפרעה: וקנא יוסף ית כל
 ארעא המצרים לפרעה. ארי זבינו מצראי
 גבר חקליה. ארי תקוף עליהון כפנא.
 וחות ארעא לפרעה: פאשתרא יוסף.
 גמיע ארץ אלמצריון לפרעון. אד באע
 כל דגל ציעתה. ממא אשתד עליהם
 אדנוע. פצארת ארארין לפרעון: ואת
 העם העביר אתו לערים מקצה גבור
 מצרים ועד קצה: וית עמא. אעבר יתיה
 מקרי לקרי. מסוף תחום מצרים ועד
 סופיה: ונקל אלקים מן קראהם. מן טרף
 תכס מצר ארי מרפה: רק אדמת הפהנים
 לא קנה בייחך לפהנים מאת פרעה
 ואכלו אתיחם אשר נתן להם פרעה
 על פן לא מכרו את אדמתם: לחוד. ארע
 כומריא לא קנא. ארי חולקא לכומריא מן
 קדם פרעה. ואכלין ית חולקהון דיהב
 להון פרעה. על פן. לא זבינו ית ארעהון:
 עדא ריאין אימתהם פאנהלם ישתריהא.
 דאן אדוק כאן דהם מן פרעון. פכאנו
 יאכלון רוקהם אדי יעטיהם פרעון. לדאך.
 לם יחתאנו אן יביעו ריאציהם: ויאמר
 יוסף אליהעם הן קניתי אתכם היום
 ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע
 וזרעתם את האדמה: ויאמר יוסף לעמא.
 הא קניתי יתכון יומא דין. וית ארעכון

חלק הדקדוק (ו) ולמה נמות נגדך. בקצת התיאורן הספחא בתיבת נמות. ובכולן הספחא בתיבת ולמה: (ח) ויביאו את מקניהם אל יוסף. בקצת התיאורן מרדוקים יש פסוק אחר תיבת ויביאו, ותיבת מקניהם בשופר ותיבת יוסף בוקף: לא (בכר תורה)

לפרעה. הא לבון בר זרעא. ותורעון ית
ארעא: קאר יוסף לאלקום. הודא קר
אשתריתכם אדיום. אנתם וריאצכם
לפרעון. הא לכם הבא. תורעון אארץ:
וקיה בתבואת ונתתם המישית לפרעה
וארבע הירת יהיה לכם זרע השדה
ולאכלכם ולאשר בבתים ולאכל
למפכם: ויהי באעזרי ערלתא. ותתנו
חד מן חמשא לפרעה. וארבעא חודקין.
יהי לבון דבר זרע חקלא ולמיכבון.
ולאנש בתיכון ולמיכל למפלכון: פאדא
דכרת אלגלאת. פאעמו אלכמם לפרעון.
וארבעה אגוא. יבון לכם דבדר אציאע
ומאכלכם. ולסאיר מן פי מנאזככם
ואטפאלכם: ויאמרו התיתנו נמצא-חן
בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה: ויאמרו
קיימתנא. נשפת רחמין בעיני רבוני.
ונהי עבדין לפרעה: קאלו אחייתנא.
גנה חצאא ענד סידי. ונכון עבידא
לפרעון: וישם אתה יוסף לחק עדיהיום
הזה עלי-אדמת מצרים לפרעה לחמש
רק אדמת חפזנים לבדם לא היתה
לפרעה: ושוי יתה יוסף. לגזירא עד
ימא הדין. על ארעא דמצרים. דיהוון יתבין
חד מן חמשא לפרעה. לחוד. ארע
פומרין בלחודיהון. לא הות לפרעה:
פגעלהא יוסף. רסמא אר"י הודא אליום.
עלי בלד מצר. אן יעמו אלכמם לפרעון.
עדא ריאץ אימתהם פאנהא להם וחדהם.
אר לם תציר לפרעון: וישב ישראל
בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו
וירבו מאד: ויטיב ישראל. בארעא
דמצרים בארעא דגושן. ואחסינו בה.
ונפישו וסגיאו לחדא: ולמא אקאם
אסראיר. פי בלד מצר פי בלד אסדיר.
חאזוה. ואתמרו וכתרו גדא:

ק"ו פיס' והלאל סימן ומפמירין ויהי דבר ה' ביחוקאל סימן ל"ז
דג"ו למנחה וב' וה'

ויהי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה
שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים

וארבעים ומאת שנה: ויהי יעקב בארעא
דמצרים. שבע עשרי שנין. והוה יומי יעקב
שני חייו. מאה וארבעין ושבע שנין:
פעאש יעקוב פי בלד מצר. סבעה עשר
סנה. פצאר גמיע עמרה סני חיותה.
מאיה וסבעה וארבעין סנה: ויקרבו ימי
ישראל למות ויקרא ולבנו ליוסף ויאמר
לו אסנא מצאתי חן בעיניך שים-נא ידך
תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אר"י
נא תקברני במצרים: וקרבו ימי ישראל
לממת. וקרא לבניה ליוסף. ואמר ליה
אם כען אשפחית רחמין בעיניך. שו כען
ידך תחות ירכי. ותעביד עמי טיבו
וקשומ. לא כען תקברני במצרים:
פלמא קרב אנל אסראיר אן ימות. דעא
באבנה יוסף. וקאל לה אן וגדת חצאא
ענדך. אום בידך אר"י עהדי. ואצטנע
אר"י פצלא ואחסאנא. באן לא תדפני
במצר: ושכבתי עם-אבתי ונשאתני
במצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי
אעשה כדברך: ואשפוב עם אבתתי.
ותפלגני במצרים. ותקברני בקבורתהון.
ואמר. אנא אעביד כפתגמך: בד אדא
צרת אר"י אבאי. פאחמלני מן מצר.
ואדפני פי מכברתהם. קאר. אנא אצנע
כמא קלת: ויאמר השבעה לי וישבע לו
וישתחו ישראל ערד-אש המטה: ואמר.
קיים לי. וקיים ליה. וסגיד ישראל עד
ריש ערסא: קאר אחדף לי. פחלף לה.
וסגד אסראיל עלי טרף אסריר שכרא:

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אבנך חלה ויקח את-שני בניו עמו
את-מנשה ואת-אפרים: והנה. בטר
פתגמא האלין. ואמר ליוסף. הא אבנך
מרע. ודבר. ית תרין פנוהי עמיה. ית
מנשה וית אפרים: ולמא כאן כעד הדה
אדאמור. קיל ליוסף. אן אבנך מריץ.
פאכד אבניה מעה. מנשה ואפרים:
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא

א"י

אליה ויתחזק ישראל וישב ער-המטה :
 ואתחנא ליעקב . ואמר . הא ברה יוסף
 אתי דותך . ואתקף ישראל . ויתב על
 ערסא : פאכבר יעקוב . וקיל לה . הודא
 אבנד יוסף גאי אריך . פתקוא אסראי .
 וגרם עדיי אסריר : ויאמר יעקב אד-יוסף
 אל שדי גראה-אלי בלוז בארץ פגען
 ויברך אתי : ואמר יעקב ליוסף . אל
 שדי . אתגדי די בלוז בארעא דכנען .
 וברך יתי : פקאד יעקוב ליוסף . אעדם
 אן אמאיך ארכאפי . תגרא די פי רוז פי
 בדר כנעאן . ובארך פייה : ויאמר אלי
 הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל
 עמים ונתתי את-הארץ הזאת לורעה
 אחרך אחות עולם : ואמר די . האנא
 מפיש דך ומסגידך . ואתננדך לכנשת
 שבטין . ואתין . ית ארעא הרא . לבנד
 בתרך אחסנת עדם : וקאל די . האנא
 מתמרך ומכתרך . ואגעל מנד גוק אמם .
 ואעטי הרא ארכרד . לגסלך בערך חוז
 אחר : ועתה שניי-בנדך תגולדים דך
 בארץ מצרים עד-באי אליה מצרימה די
 הם אפרים ומנשה פראובן ושמעון יהוד
 די : וכען תרין בנדך דאתילידו דך בארעא
 דמצרים . עד מיתא דותך . דמצרים דילי
 אנון . אפרים ומנשה . פראובן ושמעון
 יהון בדמי : ואלאן . אכנאך אלמולודין דך
 פי בדר מצר . ארי אן אתיתך ארי
 מצר המא ינסבאן אלי . אפרים ומנשה .
 מתל ראובן ושמעון יכונו די : ומולדתך
 אשר-הולדת אחריהם דך יהו על שם
 אחיהם יקראו בנחלתם : ובנין . דתוליד
 בתריהון דידך יהון . על שום אחיהון .
 יתקרון פאחסנתהון : ותיאלידך . ארי
 ולדא דך מן בעדהם אריך ינסבון . ואלי
 אסמא אכותהם . ינצאפון פי נחלתהם :
 ואני ובבאי מפרין מתה עלי רחל בארץ
 כנען בדרך פעוד בברת-ארץ דבא
 אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא
 בית לחם : ואנא במיתא מפרין . מיתת

עלי רחל . בארעא דכנען באורחא . פעוד
 פרוז ארעא למיעל לאפרת . וקברתה
 תפן באורח אפרת . היא בית לחם : ואנא
 פפי מניי מן פדן . מאתת עדיי רחל . פי
 בלד כנעאן פי אטריק . וקד בקי מיל
 מן אמסאפה ארי דכוד אפרת . פרפנתהא
 תם פי טריק אפרת . הי בית לחם :
 ורא ישראל את-בני יוסף ויאמר מי
 אלה : וחזא ישראל ית בני יוסף . ואמר
 מן אדין : פרמא ראא אסראיל בני יוסף .
 קאל מן הודאי : ויאמר יוסף אד-אביו בני
 הם אשר-נתן-לי אלהים בזה ויאמר קחם
 גאי-אלי ואכרכם : ואמר יוסף לאבוי .
 בני אנון . דיהב די יי הכא . ואמר .
 קריבנן פען דותי ואכריבנן : קאל
 לה . המא אבנא . אדדי רזקנהמא
 אלה ההנא . קאל . קדמהמא ארי חתא
 אכארך פיהמא : ועיני ישראל כברו
 מזקן לא יכל דראות ויש אתם אליו
 וישק להם ויתבק להם : ועיני ישראל
 יקרא מסיבו . לא יביל למחוי . וקרוב
 יתהון דותיה . ונשיק דהון ונפיף להון :
 וכאנתא עיני אסראיל קד תקלתא מן
 אשיכוכה . דם ישיק אן ינצר . פקדמהמא
 אריה . וקברמהמא ועאנקמהמא :
 ויאמר ישראל אד-יוסף ראה פניך לא
 פלדתי והנה הראה אתי אלהים גם אתי
 זרעה : ואמר ישראל ליוסף . מהו אפך
 לא ספרית . והא אחזי יתי . יי אף ית
 בנדך : קאל אסראיל ליוסף . אנצר ארי
 וגהך למ אמל . והודא קד אוראני אלה
 נסרך איצא : ויוצא יוסף אתם מעם
 פרפיו וישתחו לאפיו ארצה : ואפיק יוסף .
 יתהון מן קדמוהי . וסגיד עד אפוהי עד
 ארעא : פאכרנהם יוסף מן ענד הגרה .
 וסגד עלי וגהה עדי ארארין : ויקח
 יוסף את-שניהם את-אפרים בימינו
 משמאל ישראל ואת-מנשה בשמאלו
 מימין ישראל ויש אליו : ודבר יוסף ית
 תרויהון . ית אפרים בימיניה משמאלא

דישראל. ויהי מנשה בשמארה מימינא
 דישראל. וקריב דותיה: פאכר יוסף
 אתניהמא. ונעל אפרים בימאנה עין יוסף
 אסראיל. ומנשה ביסארה עין ימאן
 אסראיל. וקדמהמא איה: וישרה ישראל
 את ימינו וישת עדי ראש אפרים והוא
 הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה
 שכל את ידיו בי מנשה הבכור: ואישית
 ישראל ית ימיניה. ושוי על רישא
 דאפרים והוא זעירא. וית שמאליה על
 רישא דמנשה. אחימנון לידוהי.
 ארי מנשה בוכרא: פמד אסראיל
 ימאנה. ונעדהא ערי ראם אפרים והו
 אלאענר. ויסארה ערי ראם מנשה.
 אחכם ידאה כראך. עלי אן מנשה
 אלכבר: ויברך את יוסף ויאמר האלהים
 אשר התהלכתי אבתי לפניו אברהם
 ויצחק האלוהים הרעה אתי מעודי עד
 היום הזה: וברוך ית יוסף ויאמר. יי
 דפדחו: אבהתי קדמוהי אברהם ויצחק.
 יי הון יתי. מדאיתני עד יומא הדין:
 ובארך פי יוסף וקאל. אלה אדי סדך
 אבאי פי טאעתה אבראהם ויצחק. הו
 אלה אדי רעאני. מנד כנת אלי הדא
 אריום: המראך הנאל אתי מבדידע
 יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם
 אבתי אברהם ויצחק וידנו דרב בקרב
 הארץ: מלאכא דפרק יתי מנד בישא.
 יברך ית עולימא. ויתקרי בהון שמי.
 ושום אבהתי אברהם ויצחק. וכנוני יפא
 יסנון פנו בני אנשא על ארעא: במדך
 פכני מן כל שר. הו יבארך פי הדין
 ארגלאמין. ויסמיאן באסמי. ואסם אבאי
 אבראהם ויצחאק. וינמון כתרה פי
 ארארין: וירא יוסף פיי ישיית אביו יד
 ימינו על ראש אפרים וירע פעינו ויתמן
 יד אביו לחסור אתה מעד ראש אפרים
 עדי ראש מנשה: והוא יוסף. ארי שוי
 אבוהי יד ימיניה. על רישא דאפרים
 ובאיש פעינוהי. וסערה לידא דאבוהי.

לאעדהא יתה. מעד רישא דאפרים
 לאנהיתה על רישא דמנשה: פלמא
 וראי יוסף. אן קד נעל ידה אלימנא.
 ערי ראם אפרים סא דאלך ענדה.
 פאסנדהא. ליוזלהא עין ראם אפרים ערי
 ראם מנשה: ויאמר יוסף אל אביו לאי
 בן אבי פייזה הכבר שים ימינה עדי
 ראשו: ויאמר יוסף. לאבוהי לאבן אבא.
 ארי דין בוכרא. שו ימינה על רישיה:
 וקאל לה. לים כדא יא אבאה. בר הדא
 אלכבר. צייר ימאנך ערי ראסה: וימאן
 אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גס ידעתי
 יהיה ילעם וגם יהוא יגדל ואולם אחיו
 הקטן יגדל מפנו וירעו יהיה מלא הנשים:
 וסריב אבוהי. ויאמר ידענא ברי ידענא.
 אף הוא יהי דעם ואף הוא יסני. וברם.
 אחוהי זעירא יסני מניה. וכנוהי יהון
 שלטין בעממא: פאבא אביה. וקאל
 קד עדמת יא אבני. אן הדא יכתר אינא
 והבון מנה אמה. ורכני אעלם. אן
 אביה אלאענר יכתר מנה. ויבון נסלה
 מל אלאמם שבהא: ויברכם ביום ההוא
 לאמור בך יברך ישראל לאמר ישמך
 אלהים פאפרים וכמנשה ושם את
 אפרים לפני מנשה: וכריכנון. ביזמא
 ההוא דמימר. בך יברך ישראל דמימר.
 ישוניה יי. פאפרים וכמנשה. ושוי ית
 אפרים קדם מנשה: פלמא בארך פיהמא.
 פי דאך איום וקאל. כך יתבארך אסראיל
 קאילין בעין רבעין. יעירך אלה. מתד
 אפרים ומנשה. וקדם אפרים ערי מנשה:
 ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת
 והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל
 ארץ אבותיכם: ויאמר ישראל ליוסף.
 האנא מאית. ויהי מימרא דיי פסעדיבון.
 ויתיב יתבון. לארע אבהתבון: תם קאל
 אסראיל ליוסף. האנא מאית. ויבון אלה
 מעכם. וירדכם. ארי בלד אבאיכם:
 ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר
 לקחתי מיד האמרי בתרבי ובקשתי:

ד

ואנא יתבית קד. חולק חד יתיר על אחי.
 הנסיבית מרדא דאמוראה. (בנ"י) בחרבי
 ובקשתי: ואנא פקד אעמיתך. הצא
 ואידא עלי אכותך. אדי אכדת מן יד
 אלאמורין. נסיפי וקוסי: פ
 ויקרא יעקב אד-בניו ויאמר האםפי
 ואנידה לכם את אשר-יקרא אתכם
 באחרית הימים: ויקרא יעקב לבניהו.
 ואמר אתפשו ואחוי לכון. ית דיערע
 יתכון פסוף זמניא: תם דעא יעקוב
 בבניה. וקאל. אנתמעו התא אנברכם.
 מא וואפרכם פי אכר אלאאם: הקנעו
 ושמעו בני יעקב ושמעו אד-ישראל
 אביכם: אתפשו ושמעו בני יעקב.
 וקפירו אלפן מן ישראל אכוכין: אנתמעו
 ואסמעו דאדך יא בני יעקוב. ואקבלו
 מן אסראיר אביכם: ראובן בכרי אתה
 פחי וראשית אני יתר שאת ויתר עז:
 ראובן בוכרי אתה. חילי וריש חולקפי קד
 הוה חזי למסב התא חולקין בכרותא
 כהונתא ומלכותא: יא ראובן אנת בכרי.
 וקווחי ואוד נירי. מפצל פי אשרף
 ומפצל פי אלעז: פחו פמים אלהותך
 פי-עלית משבבי אביך אז חלדת יצועי
 עדה: על דאורת לקבי אפך הא כמיא.
 ברם קא אהניתא חולק יתיר לא תסב.
 ארי סדיקתא בית משבבי אבוב. בכין
 אחידתא לשוויי פרי סדיקתא: ואלאן
 בנהלה מן מא דס תפצל. אד צערת אלי
 מצגע אביך. חניד תבדלת פראשית כלדין:
 פ

קמלו קטול. וברעותהון תרעו שור סנאה:
 פי עצבתהם לא תדכל נפסי. ופי
 תנווקהם לא תנתמע דאתי. לאן
 בנצבהם קתלו אמה. וברצאהם קלעו
 סודהא: ארור אפם בני עז ועברתם פי
 קשתה אחלקם בייעקב ואפיצם בישראל:
 לית רונזהון ארי תקיף. וחמתהון ארי
 קשיא. אפלגנון בייעקב. ואבדרנון
 בישראל: מדמום נצבתם מא אעזה.
 וחמייתתהם מא אצעתהא. אקסמה מא פי
 יעקוב. ואבדרה מא פי אסראיר: פ
 יהודה אתה יודף אהיה ידה בערף
 אביך. ישתחוו קד בני אביך: יהודה.
 את אודיתא וקא פהיתתא בך יודן
 אחך. ידה תתקף על בעלי דבבך יתברון
 סנאה. יהון מחורי קדר קדמך. יהון
 מקדמין למשאל בשלמד בני אבוב:
 ואנת יא יהודה יסידונך אכותך. וידך
 פי קסא אעדאיך. ויכצע לך בני אביך:
 גור אריה יהודה מטרף בני עלית פרע
 רבין פאריה וכלביא מי יקימנו: שלטון
 יהי בשירויא ובסופא יתרבא מלפא
 מדבית יהודה. ארי מדין קטלא פרי
 נפשדס דיקתא. ינוח ישרי בתקופתא אריא.
 וכליתא ולית מלכו דתועועניה: תכון
 יא יהודה כשנל אסד. לאנך כלצת אנני
 מן אלקתך. אדי אדאנתא ורבין. כאסד
 ולבו מן דא יתיר: לא-ייסור שבט
 מיהודה ומחלק מבין רגליו עד פי-יבא
 שילה וכו יקחת עמים: לא יעדי עביד
 שודמן מדבית יהודה. וספרא מפני בניהו
 עד עדמא. עד דיייתי משיחא דדיקיה
 היא מלכותא. וליה ישתמעון עממיא:
 לא יזול קציב אלמדך מן יהודה.
 ואראם מן תחת אמרה. ארי אן יני
 אדי הו לה. ואריה תנתמע אשעוב:
 אסרי רגפן עירה ולשרקה בני אתנו פנס
 פיון רבשו וברם ענבים סותה: יסתר
 ישראל לקרתיה עמא ובנון היכליה. יהון

חלק הדקדוק א) ושמעו אל ישראל אביכם. ברוב החוגגן חיבת ושמעו במארכה וחיבת ישראל כמפחא: * סוהו קרי
 * פסוק זה לא מוזכר בצבור (בתר תורה) לב

צדיקיא סחור סחור ליה ועבדי אוריתא
 באילפן עמיה. יהי ארגון טוב לבושיה.
 ובס' תיה מילא מילא צבע זהרי וצבענין:
 ראבטא לארגפן גחאשה. ולאסריק בני
 אתאנה. גאסרא באלכמר לבאסה. וברם
 אלענב כסותה: הקדילי עינים מיין ודבך
 שנים מחלב: יסמקון טורוהי בכרמוהי
 יטופון נעוהי בחמר. יחורן בקעתיה
 בעבור ובעדרי עניה: מזור אעינין אכתר
 מן ארכמר. ואביץ אלאסנאן אכתר מן
 אלבן:
 זבלן לחוף ימים ישבן והוא לחוף אנית
 וירכתו עד צידן: זבלון. על ספר יממא
 ישרי. והוא יכביש מהזון בספינן. וטיב
 ימא ייכוד. ותחמיה יהי מטי עד צידון:
 זבורון. ערי סאחד אלבחר יסכן. ופי
 סאחלה ספן. ומרף תכמה ארי צידא:
 יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים:
 יששכר עתיר בנכסין. אחסנתיה בין
 תחומיא: יששכר כנסם מנפרד. ראבץ
 בן אצפין: וירא מנחה בי טוב ואתה ארץ
 פינעמה ויש שכמו לספל ויהי למס עבד:
 ותוא הולקא ארי טב. וית ארעיה ארי
 מעבדא פירין. ויכביש מהזין עממא
 וישיצי ית דיריהון. ודישתארון פהון
 יהון ליה פלחין ומסקי מסין: תם ירא
 אראחה מא אגודהא. ואארץ מא אנעמהא.
 פימד ענקה לאנקר. ויציר כארדמה
 כאדמא: ס דן ידן עמו פאחד
 שבטי ישראל: מדבית דן ותבחר ויקום
 גוברא. ביזמוהי יתפריק עמיה. ובשנוהי
 ינוהון פחדא שבטיא דישראל: ודן יחכם
 לקומה. כגמרה סבט מן בני אסראיד:
 יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארץ
 הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אהור: יהי
 גברא דיתבחר ויקום מדבית דן. אימתיה
 תתרמי עד עממא ומחתיה תתקף
 בפלשתאי. פחוי חורמן ישרי על אורחא.

חלק הדקרוק ב) הנשך עקבי סוס. דגש הקוף להפארט מפני השו"א [מהר"ב]: ג) לישועתך. השי"ן בנעיא בכל סת"י: ד) יהו
 מערני מלך. המ"ם בנעיא בכל סת"י:

קוסה
 חלק הדקרוק ב) הנשך עקבי סוס. דגש הקוף להפארט מפני השו"א [מהר"ב]: ג) לישועתך. השי"ן בנעיא בכל סת"י: ד) יהו
 מערני מלך. המ"ם בנעיא בכל סת"י:

קוסה פי צלאכה. ופאזא דראעה. מן טאעה גליל יעקוב. ומן תם רעא דאת אסראיל: מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברךך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם: מימר אלהא דאביך יהי בסעךך. וית שדי ויברכך. ברכן הנחתן מפלא השמיא מלעילא. ברכן הנגדן ממעמקי ארעא מלרע. ברכתא דאביך ודאמך: אסאל מן טאיך אביך אן יעינך. ומן ארכאפי אן ינארךך. ברבאת אסמא מן ארעו. ברבאת אנור אנאעה ספלא. ברבאת אלהיא ואבמון: ה ברכת אביך גברו על-ברכת הזרי ער-תאות נבעת עוקם תהיון דראש יוסף ולקדךד נזיר אחיו: ברכתא דאביך. יהוספן דך על ברכתא דלי בריבואבתתי. דחמירו להון רברביא דמן עדמא. יהיון כד אליון לרישא דיוסף. גוברא פרישא דאהוהו: וברבאת אביך. הנצאף אלי ברבאת אסלאפי. ואלי מא אנתהא יפאע אדהר. וכוון אלגמיע עלי ראס יוסף. והאמה נאסך אבותה: פ בנמיין זאב יטרף פבקר יאכל עד ולערב יחלק שדך: בנמיין בארעיה תשרי שכינתא ובאהסנתיה יתפני מקדשא. בצפרא ובפניא יהון מקרבין כהניא קורבנא. ולעדן רמשא יהון מפדגין מותר חולקחון משאר קודשיא: ובנמיין כליב יפתרם. באגדאה יאכל נהבא. ובאעשי יקסם סלבא: פל-אלה שבתוי ישראל שנים עשר יוזאת אשר-דבר להם אביהם ויברך אתם איש אשר בברכתו בריך אתם: כד אליון. שבתוי דישראל תרי עטר. ודא דמליל להון אבוהון וברךך יתהון. גבר בברכתיה בריך יתהון: כל הולאי. אסנאט אסראיל אתני עשר. והדא מא קאל להם אביהם ובארך פיהם. כל אמר חסב אסתחאקה בארך עליהם:

ויצו אתם ויאמר אלהם: אני נאסף אל-עמי קברו אתי אל-אבתי אל-המערה אשר בשדה עפרון החתי: ופקוד יתהון. ואמר להון אנא מתבניש לעמי. קבורו יתי לות אבתתי. למערתא. דבחקל עפרון חתאה: ואצאהם. וקאל להם אנא מנצם אלי קומי אדפנוני מעאבאי. פי אלמגארה. אתי פי ציעה עפרון אלהתי: במערה אשר בשדה המכפרה אשר על-פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את-השדה מאת עפרן החתי לחות-קבר: במערתא. דבחקל כפירתא. דעל אפי ממרא בארעא דכנען. דזמן אברהם ית חקלא. מן עפרון חתאה לחסנת קבורא: פי אלמגארה. אתי פי אציעה אלממצאעפה. אלי בחצרה ממרא פי בלד כנעאן. אלי אשתראהא אברהם מן עפרון אלהתי חוזקבר: שמה קברו את-אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את-יצחק ואת רבקה אשתו: ושמה קברתי את-דאה: תמן קברו ית אברהם. וית שרה אתתיה. תמן קברו ית יצחק. וית רבקה אתתיה. ותמן קברית ית דאה: תם דפנו אברהם ושרה זוגתה. תם דפנו יצחאק ורבקה זוגתה. ותם דפנת דאה: מקנה השדה והמערה אשר-בו מאת בניחת: זביני חקלא. ומערתא דביה מן בני חתאה: שרא אציעה. ואלמגארה אלי פיהא מן בני חת: ויבר יעקב לצות את-בניו ויאסף רגליו אל-המטה ויגוע ויאסף אל-עמיו: ושיצי יעקב לפקדא ית בנוהי. וכנש רגלוהי לערסא. ואתנגיד ואתבניש לעמיה: ולמא פרג יעקוב מן וצויתה לבניה. צם רגליה אלי אסריר. ותופא וצאר אלי קומה: ויפל יוסף על-פני אביו ויבך עליו וישקף לו: ונפל יוסף על אפי אביו. ובכא עלוהי ונשיק ליה: פאנכב יוסף עלי

י
*

חלק הדקדוק. ה) ברכת אביך. השו"א שברי"ש נע מפני הנעיא שבבית, וכן מפורש במחברת הערבי ובמקצת חינוך איתו, אולי מסכו על הכתוב במחברת: ו) וזאת אשר דבר להם אביהם. תיבת וזאת בתלשא שמאל בכל החינוך: ז) אני נאסף. נפעל עומד והוא קמץ ענין התכנס [מהר"ב: ב] ח) ושמה קברתי את לאה. תיבת ושמה בשפחא לא במארכה בכל החינוך:

וגת אביה. ובבא עליה וקבלה: ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים להנט את אביו ויתננו הרפאים את ישראל: ופקיד יוסף את עבדיו את אסותא. למחנטו את אביו. ותננו אסותא את ישראל: ואמר יוסף עבדה אלאטבא. אן יחנטו אביה. פחנטא אלאטבא אסראיל: וימלאו לו ארבעים יום כי בן ימלאו ימי התנשים ויבנו אתו מצרים שבעים יום: ושלימו ליה ארבעין ימין. ארי. בן שלמין יומי חניטא. ובכו יתיה. מצראי שבעין ימין: פלמא כמל לה ארבעין יום. לאנהא כאנת תכמל איאם אלמחנטין. ובבא עליה. אלמצריון סבעין ומא: ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אסי נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באוני פרעה לאמר: ועברו ימי בכיתיה. ומליל יוסף. עם בית פרעה למימר. אם פען אשבחית רחמין בעיניכון. מלילו כען. קדם פרעה למימר: פלמא גאזת איאם בכאה. כלם יוסף. אל פרעון וקאר להם. אן וגדת חצאא ענדכם. כלמו פרעון וקלו לה: אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר בריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעדה נא ואקברה אתי אבי ואשובה: אבא קיים עלי למימר. האנא מאית. בקברי. דאתקניית לי בארעא דכנען. תפן תקברני. וכען. אסק פען. ואקבר ית אבא ואתוב: אן אבי אחרפני וקאר לי. האנא מאית. אדפנני פי קברי. אדי כריתיה לי פי ברד כנעאן. תם תדפנני. ואלאן. אצעד ארפן אבי וארנע: ויאמר פרעה עליה וקבר את אביה באשר השביעה: ואמר פרעה. סק. וקבר ית אבוק כמא דקיים עך: קאר פרעון. אצעד. ארפן אביך כמא אחרפך: ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כלי עבדו פרעה וקני ביתו וכל קני ארץ מצרים: וסליק

יוסף למקבר ית אביו. וסליקו עמיה. כל עבדי פרעה סבי ביתיה. וכל סבי ארעא דמצרים: פצעד יוסף לידפן אביה. וצעד מעיה. גמיע קואר פרעון ושיוך אלה. וגמיע שיוך ברד מצר: וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפס וצאנם ובקדם עובו בארץ גשן: וכל בית יוסף. ואחיו ובית אביו. לחוד. מפלהון וענהון ותדריהון. שבקו בארעא דגשן: וגמיע א יוסף. ואבותה ואר אביה. ערא אטפאלהם וגמיהם ובקרהם. תרכוהא פי ברד אסריר: ויעל עמו גס דרכב גס פרשים ויהי המחנה כבד מאד: וסליק עמיה. אף רתפין אף פרשין. והות משריתא סגיא להא: וצעד מעהאיצא. אכיל ואדפרסאן. וכאן אדעסכר עצימא גרא: ויבאו עד גרון האטד אשר בעבר הירדן ויספרו שם מספר גדול וכבר מאד ויעש לאביו אבר שבעת ימים: ואתו עד בית אדרי האטד. דבעברא דירדנא. וספרו תמן מספר. רב ותקף להא. ועבר לאביו. אבא שבעא ימין: וגאו ארי אנדר אדעוסן. אדי פי עבר אל ארדן. ונדבו הם. נדבא עצימא גרא. וצנע לאביה. חונא סבעה איאם: וירא וישב הארץ הכנעני אתי האבל בגרון האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים עלי כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן: וחוא. יתיב ארע כנענאה ית אבא. בבית אדרי האטד. ואמרו. אבל תקף דין למצראי. עלי כן. קרא שמה אבל מצרים. דבעברא דירדנא: פלמא ראא סאכנ אלברד אלכנעאני ארחון. פי אנדר אדעוסן. פקאלו. הדא חון עצים לארמצריון. לדאך סמי חון אלמצריון. אדי פי עבר אל ארדן: ויעשו בניו לו כן כאשר צום: ועברו בנוהי ליה. כן כמא דפקידנון: פצנעו בניה לה. כגמיע מא אוצאהם: וישאו אתו בניו ארצה כנען

ויקברו
חלק הדקדוק ט) הנה אנכי מת. ב' מהר"ב כל אנכי בורקא מלעיל ע"ב. ויפה כ' כי כ"ה במסרת התא"ג ע"פ כי ערום אנכי:

ויקברו אתו במערת שדה העכפלה
 אשר קנה אברהם את השדה לחיות
 קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא
 ונטלו יתיה בנהו לארעה ובענין וקברו
 יתיה במערת חקר בפלתא דזמן
 אברהם ית הקלא לאחסנת קבורא מן
 עפרון הקאה על אפי ממרא והמלוה
 בניה אל ברד כנעאן ודפנוה פי מנארה
 אציעה אמצאעפה ארי אשתראהא אבר
 מן עפרון אלהתי כחצרה ממרא וישב
 יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים
 אתו לקבר את אביו אחרי קברו את
 אביו ותב יוסף למצרים הוא ואחוזי
 וכל דסליקי עמיה למקבר ית אביו
 כתר דקבר ית אביו פרנע יוסף ארי
 מצר הו ואבותה ונמיע מן צעד מעה
 לידפן אביה בעד מא דפנה ויראו
 אחיו יוסף כיימת אביהם ויאמרו לו
 ישממנו יוסף והשב ישב לנו את כרי
 הרעה אשר נמלנו אתו ותו אתי יוסף
 ארי מית אביו ויאמרו דלמא יטר לנא
 דכבו יוסף ואתבא יתיב לנא ית כל
 בשתא דנמלנא יתיה פלמא ראו
 אביו יוסף אן אביהם קד מאת קאלו
 כדא יתהדרנא יוסף ויבאפנא בנמיע
 אשר ארי אודינאה ויצו ארי יוסף לאמר
 אביך צוה לפני מותו לאמר ופקירו
 לות יוסף למימר אבון פקיר קדם
 מותיה למימר פאמרו מן קאל ליוסף
 אן אביך אצא קבל מותה קאילא כד
 תאמרו ליוסף אצא שא נא פשע אחיך
 וחמאתם פירעה נמלוך ועתה שא נא
 לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף
 בדברים אלו כדן תימרו ליוסף בבעו
 שבוק בען לחובי אחיך ודחמאיהו ארי
 בשתא נמלוך ובען שבוק בען לחובי
 עבדי אלהי אבון ובכא יוסף במדלתהו
 עמיה כדא קורו ליוסף אנפר דנב
 אכותך וכשיתתם אל קד אודך שרא
 ואן נסאלך אן תצפת דנב עביד אאה

אביך פכבא יוסף חין כלמות בראלך
 וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו
 לך לעבדים ואזנו אף אחוזי ונפלו
 קדמוהי ויאמרו הא אנתנא לך לעבדין
 וגאו אכותה איצא ווקעו בין ידיה וקאלו
 הודא נחן לך עבדא ויאמר אליהם
 יוסף אליהו כיו התחת אלהים אני
 ואמר לחון יוסף לא תדחלון ארי דתלא
 דיי אצא קאל להם יוסף לא תכאפו
 לאני אתקי אלה פיכם ואתם השבתם
 עני רעה אלהים השבה לטבה למען
 עשה ביום הזה לחיות עסירי ואתון
 השבתון עלי בישא מן קיי אתחשיבת
 לטבא בדיד למעבר ביומא דדין קיימא
 עם סני ואנתם קדרתם עלי שרא ואלה
 קדר בירא לקבל אן יצנע מא תראה
 אריום דיהי קומא כתירא ועתה ארי
 תיראו אנכי אכלכל אתכם ואתיטפכם
 ונתתם אותם וידבר עלי דבם וכען לא
 תדחלון אצא און יתבון וית מפלכון
 ונתים יתהו ומליד תנחומין על לפהו
 ואן לא תכאפו אצא אמונכם ואטפאכם
 ועאזאהם ודאראהם וישב יוסף במצרים
 הוא ובית אביו ויתי יוסף מאה ועשר
 שנים ויתב יוסף במצרים הוא ובית
 אביו ותיא יוסף מאה ועשר שנים
 פאקאם יוסף במצר הו זאל אביה
 ועאש יוסף מאיה ועשר סני וירא יוסף
 לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בך
 מנשה ילדו על ברפי יוסף ותוא יוסף
 לאפרים בני היליתאין אף בני מכיר
 בר מנשה אתילידו ורפי יוסף חתא
 ראא יוסף לאפרים בני תואתא ואיצא
 בני מכיר אבן מנשה ודרו פי חגרה
 ויאמר יוסף ארי אחיו אנכי מת ואלהים
 פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן
 הארץ הזאת ארי הארץ אשר נשבע
 לאברהם לעצק וליעקב ואמר יוסף
 לאחוזי אצא מאית ויי מדבר דכיר
 יתבון ויסיק יתבון מן ארעא דרא

לארץ

יוסף. בני ישראל קאילא. אדא דכרכם
 אלה. פאנעדו בעצאמי מן התנא: וימת
 יוסף בן מאה ועשר שנים ויהנמו אתו
 וישם בארון במצרים: ומית יוסף. בר
 מאה ועשר שנים. והנמו יתיה. ושמיהו
 בארנא במצרים: ומאת יוסף. אבן
 מאה ועשר סנין. והנמוה. וציר פי
 צנדוק במצר: פ"ה פסוקים פ"ה אל פ"ה סי'. ומפסיון
 ויקרבו ימי דוד למות במלכים א' סי' ב':

לארעא דקיים. לאברהם ליצחק וליעקב:
 וקאל יוסף לאבותה. אנא מאית. ואלה
 סידכרכם. ויצעדכם מן הדא אלברד.
 ארי' אלברד. ארי אקסם. לאברהם
 ויצחאק ויעקוב: וישבע יוסף את בני
 ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם
 והעליתם את עצמתי מזה: ואומי יוסף.
 ית בני ישראל למימר. מדבר דכיר יי'
 יתכון. ויתסקין ית גרמי מנא: ואחלק

חוק

סכום פסוקי דספר בראשית אלף וה"ק ושלושים וארבעה סי' א"ך ל"ד וחציו ועל חרבו תחיה. ופרשיותיו י"ב. זה שמי
 לעולם סימן. וסדריו מ"ג ידידיה סי'. ופרקיו ב' יי' חנו לך קיונו סי'. מנין הפתוחות שלשה וארבעים והסתומות
 שמנה וארבעים. הכל תשעים ואחת פרשיות צא אתה וכל העם אשר ברנליך סימן.

נשלם ספר בראשית. בעזרת מגיד אחרית מראשית.

ובחר בישראל הנקראים ראשית. והנחילם התורה הנקראת ראשית.

והרי השלמת הספר הזה כיום שנכפל בו כי טוב ו' לחודש חשון שנת תרנ"ה בא ס"מ ויעל הנרת לפני ה' לפ"ק ליצי'
 ולשמרות פרו ורבו.

סדר הפטרות של ספר בראשית

ברכות הפטרה

לפניה מברך כרכה זו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים טובים ורצה בדבריהם
 הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה הבוחר בתורה כמשה עבדו ובישראל עמו.
 ובנביאי האמת והצדק: ולאחריה מברך:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם צור גד העולמים הצדיק בכל הדורות האל
 הנאמן האומר ועושה מדבר וממייים אשר גד דבריו האמת והצדק. נאמן
 אתה הוא יהוה אלהינו ונאמנים דבריה ודבר מדבריה אהור לא ישוב ריקם כי אל
 נאמן אתה. ברוך אתה יהוה האל הנאמן בכל דבריו:

רחם על ציון כי היא בית חיינו ולעגומת נפש הנקום נקם מהרה בימינו ותבנה
 מהרה ברוך אתה יהוה פונה ירושלים:

את צמח דוד מהרה תצמיח וקרנו תרום פישועתך ברוך אתה יהוה מגן דוד:

עד התורה ועל הנביאים ועל יום המנוח הזה שנתת לנו יהוה אלהינו לקדושה
 ולמנוחה לכבוד ולתפארת עד הכל אנו מברכים את שמך ברוך אתה יהוה
 מקדש השבת. אמן: ואם חל ח"ה או ר"ח לדות בשבת מזכיר ענין היום בכרכה זו (באמצע) כדרך שמוזכר בתפלה.

הן עבדי אתמו לבו בחירי רצתה נפשי נתתי
 וזהו עליו משפט לגוים יוציא: הא עבדי אקרבניה
 (לדחלתו). בחירי דאתרעי ביה מימרי. אתון רוח
 קודשי עלוהי. דיני לעממין יגלי: לא יצעק ולא
 ישא ולא ישמיע בחוץ קולו: לא יצנח ולא יכלי.
 ולא ירים פכרא קליה: קנה רצוין לא ישפור
 ופשתה כחה לא יכבנה לאמת יוציא משפט:
 ענותניא דכקני רעיע לא יתפר. וחשיביא דכבוצין
 עמי לא יספי. לקשטא יפיק דינא: לא יכהה
 ולא ירוין עד-ישים בארץ משפט ולתורתו אים
 יחלו: לא יהלי ולא ילא. עד דיתקון בארעא
 דינא. ולמימריה נגון יפתרון: כה-אמר האלו
 יהנה פורא השמים ונומיהם רקע הארץ וצאצאיה
 נתן נשמה לעם עליה ורוח להלכים בה: פרגן
 אמר אלה עלמא יי. דברא שמיא ותלנון. שבכיל
 ארעא ודיראה. יהיב נשמה לעם דעלה. ורוחא
 לדמחלכין בה: אני יהנה קראתיה בצדק ואחוק
 בידה ואצרה ואתנה לברית עם לאור גוים: אנא
 יי. רביתך בקשטו ואתקופית בידך. ואתקננה.
 ואתננה. לקים עם לניחור עממין: לפקח עינים
 עורות להוציא ממסגר אסור מבית פלא יסבי
 השך: לפתחא עיני בית ישראל דאנון פסמן מן
 אריתא. לכנשא גלותהון מביני עממיה דאנון
 דמן לאסרוין. ולמפקהון משעבוד מלכותא
 דאנון עגינן פאסרו קבל: אני יהנה הוא שמי
 וכבודי לאתר לא אתון ותהתי לפסילים: אנא יי
 הוא שמי. ויקרי דאתגלית עליכון לעם אתון
 לא אתון. ותשבחתה לפלחי צלמיה: הראשנות
 הנה-באו וחדשות אני מגיד בסרם תצמחנה
 אשמיע אתכם: קדמיתא הא אתאה. וחדתן אנא
 מחוי. עד לא ייתון אכשר יתכון: שירו ליהנה
 שיר חדש תהלתו מקצה הארץ יורדי הים ומלאו
 אים וישיביהם: שפחו קוי תשבחא דרתא.
 אמרי תשבחתיה מסיפי ארעא. נחתי יפא
 ומלאיה. נגון ותביוהון: ישאו מדבר ועריו הערים
 תשב קדר ירפו יסבי סלע מראש הרים יצוהו:
 ישבח מדברא וקריון דיתבין ביה. פצחון יתבון
 מדבר ערבאי. ישבחון מיתאי בד יפקון מבתי
 עלמיהון. מריש מוריא ירמון קדהון: ישימו
 ליהנה כבוד ותהלתו באים יגידו: ישוון קוי
 יקרא. ותשבחתיה בנגון יתוון: יהנה בגבור
 יצא פאיש מלחמות ועיר קנאה יריע אפ-יצוית
 על-איביו יתגבר: יי למעבר גבורן מתגלי.
 למעבר גבורן מתגלי ברגו. במפול אף בוע. על
 פעלי דכבוהי מתגלי בגבורתיה: החשיתי מעולם

אחריש אתאפק בילדה אפעה אשם ואשאף יחד:
 יחבית להון ארכא מעלמא. דאם יתבון לאוריתא
 ולא תבו. פחבלין על ילדא יתגלי דיני עליהון.
 יצדון ויסופון פתוא: אחרוב הרים ונגעות וכל-
 עשבם איביש ושמתני נהרות לאיים ואגמים
 איביש: אחרוב מורין ורמן. וכל עסבהון איביש.
 ואשוי נהרון לנגון. ואגמין איביש: והולכתני
 עורים בדרך לא ידעו בנתיבות לא יידעו אדריכם
 אשים מחשך לפניהם לאור ומעקשים למישור
 אלה תדברים עשיתם ולא עובתים: ואדבר
 דכסמן. (מן אוריתא). באורח דלא ידעו. פשבילין
 דלא אילפו אדריכונן. אשוי קבל קדמיהון
 לניהור. וכפלא למישרא. ארין פתגמיה. אעבידונן
 ולא ארחיקונן: על דא יתברך

הפטרות נח בשעה ס' מ"ד

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה וצחלי לא-
 חלה בירדנים בני-שוממה מבני בעולה אמר
 יהוה: שפחי ירושלים דהות פאתא עקרא דלא
 ילדת. בועי תשבחא ורועי דהות פאתא דלא
 עדיאת. ארי סגיאין יהון בני ירושלים צדיקא.
 מבני רומי יתובתא אמר יי: תרתיבין מקום אתלך
 ויריעות משפנתך יפאו אל-תחשכי הארכי
 מיתריך ויתדתיך חוקי: אפתא אתר בית משך.
 וקריו ארעיק יתבי לא תמנעין. אסנא עם
 משריתך. ושלמונה תקיפי: פרימין ושמואל
 הפרצי ורעה גוים יירש וערים נשמות יושיבו:
 ארי לדרומא ולצפונא תתקפין. ובנה עממין
 יירתון. וקריון דצדון ייתבון: אל-תיראי פירלא
 תבושי ואל-תפלמי פירלא תחפירי בי בשת
 עלומיך תשפחו וחרפת אלמנותיך לא תזכירי-
 עוד: לא תדחלין ארי לא תפחתי. ולא תתפנעין
 ארי לא תתפלמן. ארי פחתת עלומותיך תתנשן.
 וחסודי ארמלותיך לא תדכרין עוד: בי בעלך
 עשיך יהנה צבאות שמו וגאלך קדוש ישראל
 אלהי כל-הארץ יקרא: ארי מריך דעבדיך. יי
 צבאות שמייה. ופרקך קדישא דישראל. אלה פל
 ארעא יתקרי: ברכאשה עזובה ועזובת רוח קראך
 יהנה ואשת נעורים פי תמאם אמר אלהיך: ארי
 כאתא שביקא. ועיקת רוח ערעת שכינתא די.
 וכאתת עלומין. דאתרתקת אמר אלהיך: ברגע
 קמן עובתיך וברחמים גדולים אקבנך: ברגו
 ועיר רחיקתיך. וברחמין סגיאין אקריב גלותיך:
 בשצה קצה הסתרתני פני רגע מן ובחסד עולם
 רחמתיך אמר גאלך יהנה: בשעא ועירא. סליקית

אפי שכנינו וכן מניח. ובטבות עלם דלא פסקון
 ארזים עלך. אמר פרקי' יי: פירמי נח זאת לי
 אשר נשבעתי מעבר מירנה עוד על-הארץ כן
 נשבעתי מקצף עליך ומגערך: פירמי נח דא
 קדמי דקיימית במימרי. דלא יעדון מי טופיא
 דהון פירמי נח. עוד על ארעא. כן קיימית. דלא
 יתול רגזי עלך ולא אוזף ביד: פי תחרים ימושו
 והנבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא ימושו ובדית
 שלומי לא תמוט אמר מרחמך יהוה: ארי טוריא
 יעדון. ורמחא יתפרקו. וטובי מניך ירושלם לא
 יעדי. וקיים שלמי לא יתרחק. אמר דעתיד
 לרחמא עלך יי: ענייה סערה לא נחמה הנה אנכי
 מרביץ בפיך אבניך ויסדהיך בפסירים: חשיבתא
 מקבלת עלפן קרתא דארמון עלה עממיא לא
 תתנהם. הא אנא. פביש בגדידא אבני רצפתך.
 ואשבליך באבנין טבן: ושמי כדכר
 שמשיתך ושעריך לאבני אקרה וכל-גבולך לאבני-
 חפין: ואשוי כמרנלון אעך. ותיעך לאבני-נמר.
 וכל תחומך לאבני צרוך: וכל-בניך למידי יהוה
 ורב שלום בניך: וכל בנה יהון אלפין באוריתא
 די. וסגו יהו שלם בנה: בצדקה תבונגי רחמי
 מעשך כירלא תיראי וממחיתה פי לא-תקרב אליך:
 בזכותא תתקנין. אתרחקי מעשקא ארי לא
 תדחלין. ומתברא ארי לא ייעול עלך: הן נור
 יגור אפס מאותי מיגר אתך עלך יפול: הא
 אתבנשא יתבנשון לך. גלות עמיד פסופא. מלכי
 עממיא דמתבנשון לאעקא לך ירושלם בניך
 יתמון: הן אנכי בראתי חרש נפה באיש פהם
 ומוציא כלי למעשהו ואנכי בראתי משחית לחבל:
 האנא ברית נפחא. נפח נור בשחורין. ומפיק
 מנא לצורפיה. ואנא ברית מחבלא לחבלא: כל-
 כלי יוצר עליך לא יצלח וכל-לשון תקום-אתך
 למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם
 מאתי נאם-יהוה: כל זין. דיתקן עלך ירושלם לא
 יצלח. וכל לישן. דיקום עמיד לדינא תחיבניה.
 דא. אחסנת עבדי די וזכותהון. מן קדמי אמר
 יי: הוי כל-צמא לבו למים ואשר אוילו כסף
 לבו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא-כסף ובדוא
 מחור ינו וחלב: יי כל דצבי למילף ייתי ויילף.
 ודלית ליה כסף. איתו שמעו ואילפו. איתו
 שמעו ואילפו. בלא בדמין ולא בממון. אלפן
 דטב מחמר ומחלב: למה תשקלו-כסף בלוא-
 לחם ויגיעכם בלוא לשבעה שמעו שמעו אלי
 ואכלו-טוב ותתענג בדישן נפשכם: למא תתקלון
 בספכון בלא למיכל. וליאותכון בלא למספע.

הפטרות לך לך (בישעי' ט)

ואל-מי תדמינו ואשוח יאמר קדוש: ולמן
 תדמון קדמי ותשוון. יימר קדישא: שאו-מרום
 עיניכם וראו מירבא אלה המוציא במספר צבאם
 ככלם בשם יקרא מרב אונים ואמין פח איש
 לא נעדר: וקופו לרומא עיניכון וחזו למדחל
 קדם מן דברא ארין. דאפיק במנן חילי שמיא.
 לכהון בשמהן קרי. מפני גבורן ותקוה חיל. חד
 מסדריה לא מתעפב: למה תאמר יעקב ותדבר
 ישראל נסתרה דרכי מיתוה ומאליה משפמי
 יעבור: למה תימר יעקב. ותמחיל ישראל.
 מטמרא אורחי מן קדם יי. ומן קדם אלהי דיני
 יעדי: הלוא ידעת אמלא שמעת אלהי עולם
 יהוה בורא קצות הארץ לא ייעף ולא ייגע אין
 חקך לתבונתו: הלא ידעתא אם לא שמעתא.
 אלה ערמא יי דברא יסודי ארעא. לא בעמל
 ולא בליאו. לית סוף לסכלתנותיה: נתן לייעף
 פח וילאין אונים עצמת ירבה: יהיב לצדיקיא
 דמשלהן לפתגמי אוריתיה חכמא. ולדלית להון
 תקוה נכסין מסגי: ויעפו נערים ויגעו ובחורים
 בשול יכשלו: וישתלהון עולימין חיבין וילאין.
 ורוקו רשיעיא אתקלא יתקלון: וקני יהוה יחליפו
 כח יעלו אבר פגשורים ירוצו ולא ייגעו ולכו ולא
 ייעפו: ודסברו לפלחנא דיין יתבנשון מפיני
 גלותהון וייספון חיל. ויתחדתון לעולימותהון
 פצמות דסליק על גרפי נשרין. ורחסון ולא ילאון.
 יתכון ולא ישתלהון: חרשיו אלי איים ולאמים
 יחליפו כח יגשו או יברו יחדו למשפט נקרבת:
 אציתו מימרי נגון. ומלכון ייספון חיל. יתקרבון
 ככן ומלון. כהדא לדינא נתקרב: מי העיר
 ממורח צדק וקראוהו לגלגו יתן לפניו גוים ומלכים
 ורד יתן בעפר חרבו פקש גרף קשתו: מן איתי

(*) הנה קרי

דישראל: הנה שפתיך למורג חרוץ חדש בעל
 פיפות תדוש הרים ותרק וגבעות במין תשים:
 הא שויתכון. למורג תקוף חרת. מלי סכפודין.
 הקטיל בעממא ותשיצי. ומלכותא כמציא תשוי:
 תורם ורוח תשאם וסערה תפיץ אתם ואתה תגיל
 ביהוה בקרוש ישראל תתהלל: תדרינון ורוחא
 תפולינון. ומימרי בעלעולא לקשא בדר יתחון.
 ואת תבנע במימרא דיי. בקדישא דישראל
 תשתבח: העניים והאבינים מבקשים מים ואין
 לשונם בצמא נשתה אני יהוה אענם אלהי ישראל
 לא אעזבם: ענוהניא וחשיביא. דמחמדון לא לפנא
 הא כצחיא למיא ולא משכחין. רוחחון בסגופא
 משלהיא. אנא יי אקביל צלותהון. אקהא דישראל
 לא ארחיקבון: עדי

הפטרות וירא כמלכס ב' ס' ד'

ואשה אחת מגשי בני־הגבאים צעקה אל־
 אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת פי
 עבדך הנה ירא את־יהוה והנשזה בא לקחת את־
 שני ילדי לו לעבדים: ואתתא חדא מגשי תלמידי
 נביא. מצוהא קדם אלישע למימר. עבדך
 עובדיה בעלי מית. ואני ידעת. ארי עבדך הוה
 דחיל הטאין מן קדם יי. דכר קשילת אויבלי ית
 נביא דיי דבר מנחון מאה גברא. ואממרנון
 חמשין חמשין גוברא במערתא. והוה יוני ומזכיל
 להון. בדיד דלא לאוכלותהון מנכסיה דאחאב
 מן קדם דאנון אנסא. וכען רשיא אתא. למדבר.
 ית תרין בני. ליה לעבדין: עוד טאתן ושתין
 וחמשיא ומנין צוחת אתת עובדיה כהאי גוונא וקא
 חיה משגח בה וקא ידע מא למעבר לה. עד דאזלא
 לבי קברי וקא צוהא ואמרה מארי מארי דחלא דיי
 דחלא דיי. ואשתמע לה קלא מביני מיתיא מן הדין
 דחלא דיי דקא בעית. ארבעה אקרו דחליא דיי.
 אברהם ויוסף ואיוב ועובדיה. סתיבא ואמרא לא
 בעינא אלא האי דכתיב ביה דחלא דיי לחדא.
 וכד אודעוהא קבריה הות קא מחפלשא בעפריה.
 וקא צוהא ואמרא מארי מארי תיבא רוחצנה לי
 בשעתא דדמכתא ודמותא: פד אמרית לה למן
 את שביק לי וית תרין בני. ואתיבתני דרבון
 עקמא רוחצן לי. דאמרת לי שבוק יתמד ואנא
 אקנימנון וארמלתך עלי תתרחין. וכדו לא נהשבה
 משיויב. ויתמי נמי צוהי ואמרי קבלן אבא קבלן
 אבא. אתיב עובדיה ואמר לה זילי לגבי אלישע
 בפודתא דמשחא דאשתאר בביד וליברכיך ביה.
 דאנא פד אממרתינהו למאה נבייא ונתנהו

במערתא

בגללי ממדנהא אברהם בחיר צדקא. בקשומ
 קרביה לאתריה. מסר קדמוהי עממין ומלכין
 תבר. רמא בעפרא קטילין קדם חרביה. בקשא
 רדפינון קדם קשתיה: ירדפם יעבור שלום ארח
 ברנליו לא יבוא: רדפינון ערא שלם. הלח אורה
 ברנלוהי לא עלת: מיפעל ועשה קרא הדרות
 מראש אני יהוה ראשון ואת־אחרנים אני־הוא:
 מן אמר אלין קנים אמר ועביר. דסדר דריא
 מלקדמין. אנא יי ברית עקמא מבראשית אף
 עלמי עממא דילי אנון. ובר מני לית אלה: ראו
 אלים ויראו קצות הארץ יחדו קרבו ויאיתון:
 חוץ גנותא וידחלון. דבסיפי ארעא יוועין.
 יתקרבון וייתון: איש את־ירעהו יעזרו וקאחיו
 יאמר חק: גבר ית חכריה יסעדון. וקאחיו
 ימר תקף: ויתוק חרש את־צורף סחיק פטיש
 את־הוקם פעם אמר לדבק טוב הוא ויהוקהו
 במסמרים לא ימוט: הקא יפתחון בעובדיהון
 דמתקוף נגרא עם קנאה. מחי בפטישא עם
 דמספח בקרנא ומנא. אמר על דבקא תקין הוא.
 ומתקוף ליה במסמרין דלא יצמלי: ואתה ישראל
 עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אהבי:
 ואת ישראל עבדי. יעקב דאתרעיתי בך. זרעיה
 דאברהם רחמי: אשר החוקתיך מקצות הארץ
 וסא־יזיליך קראתיך ואמר לה עבדי־אתה בחרתיך
 ולא סאסתיך: דקריבתך מורעית ארעא.
 ומפלכותא בחרתך. ואמרת לה עבדי את.
 אחרעיתי בך ולא ארחיקבך: אלתירא פי־עמך
 אני אלת־שלתע פי־אני אלת־האמצותיך אף־עזרתך
 אף־תמכתך בימין צדקי: לא תדחל ארי בסעדך
 מימרי. לא תתבר ארי אנא אלהך. אהקסינה אף
 אסעדינה. אף אחרנה בימין קשמי: חן יבשו
 ויפלטו כל הנחרים בך יהיו כאין ויאברו אנשי
 ריבך: הא יפתחון ויתבנעון. קל עממא דהון
 סתגרון בך. יהון פלמא. ויידון אנש דינה:
 תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך יהיו כאין
 וכאפס אנשי מלחמתך: תבעינון ולא תשכחינון.
 אנש מצותך. יהון פלמא. וקלא מדעם גוברין
 דהון סתגרון למעבר עמך קרב: פי אני יהוה
 אלתך סחויק ימינה האמר לה אלת־תירא אני
 עזרתך: ארי אנא. יי אלהך מתקוף ימינה.
 דאמרת לה. לא תדחל מימרי בסעדך: אל־
 תיראי תולעת יעקב מתן ישראל אני עזרתך
 נאס־יהוה וגאלך מדוש ישראל: לא תדחלון
 שבממא דבית יעקב. זרעיתא דבית ישראל.
 מימרי בסעדכון אמר יי. ופריקבון קדישא

לך (כתר תורה)

במערתא בלחמא ובמא. לא אמפיין בזיני
 דמשחא מנייהו לא ביממא ולא בליליא. לדבר די
 גביא מלי דידי לקב"ה וישלים לבו מאי דאזיפתיה.
 דהכי אמר קרא כל מאן דמרחים על עיני ועל
 מספני פאלו מזיקה לקב"ה. ובבן אזרה
 ואודעתיה לאלישע בולי האי: ויאמר אלישע
 מה אעשה לך הגירי לי מהישיבכי בבית והאמר
 אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוד שמן: ואמר
 קה אלישע מא אעביד לך. הוא לי. מא אית
 לך בביתא. ואמרת. לית לאמתך כל מדעם
 בביתא. אלהין מנא דמשחא: ויאמר לבי שאלי
 לך פלים מן החיון מאת בלשכגיכי פלים רקים
 אריתמעסי: ואמר. איולי שאלי לך כגין מן
 ברא. מן כל שיבבכי. מנין ריקנין לא תוערין:
 וכאת וסגרת הדלת בעדך ובעד בניך ויצקת על
 פליהבקים האלה וחמלא תסיעי: ותהבין. ותגיפין
 דשא באפך ובאפי בך. ותריקין משחא. על כל
 מניא הארין. ומנא דיתמלי תסלקין: ותלך
 מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם מגישים
 אליה והיא מיצקת: ואזלת מלכותיה. ואנפת דשא
 באפה ובאפי בנהא. אנון. מקרבין לה מניא והיא
 מריקא משחא: והיא בפלאת הפלים ותאמר אז
 בנה הגישה אלי עוד פלי ויאמר אליה אין עוד
 פלי ויעמד השמן: והוה כמשלם מניא. ואמרת
 לברה קריב לי עוד מני תבירי דחספא. דמן
 דגור על מנין ריקנין דיתמלון יגור על מנין
 תבירין ויתקנון. והוה לקוט מני תבירי ומשוי חד
 על חד ומתחברי במימרא דקודשא ברוך הוא.
 ועמודא דמשחא טיף על פולהון. עד דשלימו
 כל פסקי מניא. אמר ברה לית עוד מנא. ושמע
 עמודא דמשחא ופסק: ותבא ותגד לאיש האלהים
 ויאמר לבי מכרי את השמן ושלמי את נשוי
 ואת בניכי תחי בעתך: ואת. ותויאת לגביא
 די. ואמר. איולי זביני ית משחא. ושלמי למרי
 חוברך. ואת ובנד. תתפרנסין במא דישתאר.
 וכד אתרחיש לה ההוא נסא אתת לות גביא די
 ואמרת. אית עלי עסור מהאי משחא או לא.
 אמר לה בעליך זן ית גביא די במלתא דליכא
 עלה עסורא. ואף את לית על משחך עסור דמן
 נסא הוא. הדרא ואמרא ליה מא געביד מפנויה
 דאחאב אי שמעי עלי ואנסי לי. מתיב ואמר
 לה מן דסגר פום פלבי דמצרים ועתיה למסגר
 פום ארוותא דדניאל. יממטום עיניהון דבני
 אחאב ויסגר אנדניהון דלא לאבאשא לך.
 בכין יתבת אודיתא ותושבתתא ואזלת:

(* לך קרי * שכניך קרי * נשין קרי * ובנד קרי

ויהי היום ויעבר אלישע אל שנים ושם אשה
 גדולה ותחוקרבו לאכל לחם ויהי מדי עברו יסר
 שמה לאכל לחם: והוה יומא ועבר אלישע
 לשנים. ותמן אתתא דחלת תמאין. ואתקיפת
 ביה למיבל לחמא. והוה בזמן מעדוהי. מתפני
 לתמן למיבל לחמא: ותאמר אל אשה הנהנא
 ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר עלינו תמיד:
 ואמרת לבעלה. הא כען ידענא ארי גביא די
 קדישא הוא. מתפני לותנא תדירא: געשהנא
 עליתקור קטנה ונשים לו שם ממה ושדחן וכפא
 ומזורה והיה בבאו אלינו יסור שמה: געביד כען
 עלית פתלא ועירא. ונתקין ליה תמן אתר. ערסא
 ופתורא וכרסיא ומנרתא. והיה במיתוהי לותנא
 ותפני לתמן: ויהי היום ויבא שמה ויסר אל
 העדה וישכב שמה: והוה יומא ועל לתמן. וזר
 לעריתא ושכיב תמן: ויאמר אל גיחוי גערו קרא
 לשונמית הוואת ויקרא ליה ותעמד לפניו: ואמר
 לגיחוי עולימית. קרי לשונמיתא הדא. וקרא לה.
 וקמת קדמותי: ויאמר לו אמרנא אליה הנה
 חרדת אלינו את כל החרדה הוואת מה לעשות
 לך חיש לדבר לך אל הפלך או אל שר הצבא
 ותאמר בתוך עמי אנכי ישבת: ואמר ליה. אימר
 כען לה הא עסיקת לנא ית כל עסקא הדא. מא
 למעבר לך. הפתגם אית לך למלכא עם מלכא.
 או עם רב חילא. ואמרת. בגו עסקי עמי אנא
 מסוברא: ויאמר ומה לעשות לה ויאמר גיחוי
 אבל בן אינלה ואישה זקן: ואמר. ומא למעבר
 לה. ואמר גיחוי. בקשטא. פר לית לה ובעלה
 סיב: ויאמר קרא ליה ויקרא ליה ותעמד בפתח:
 ואמר קרי לה. וקרא לה. וקמת בתרעא: ויאמר
 לפוער הזה בעת חיה אתי תבקת בן ותאמר אל
 אדני איש האלהים אלתכוב בשפתך: ואמר.
 לומנא הדא בעדן דאתון קמין. תהן מתבקא
 ברא. ואמרת. פבעו רבני גביא די. לא יתכדב
 פתנמא באמתך: ותהר האשה ותלד בן לפוער הזה
 בעת חיה אשר דבר אליה אלישע: ועדיאת
 אתתא וילידת פר. לומנא הדין בעדן דהיא קימא.
 דמליל עמה אלישע: ויגדל הילד ויהי היום ויצא
 אל אביו אל הקצרים: ורבא רביא. והוה יומא.
 ונפק לות אבוהי לות הצוריא: ויאמר אל אביו
 ראשי וראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו:
 ואמר לאבוהי רישי רישי. ואמר לעולימא. סבהי
 ואבלהי לאמיה: וישאהו ויביאהו אל אמו וישב
 על כרסיה עד הצחרים וימת: ונספיה. ואובליה
 לאמיה. ויתיב על ברפאה. עד עדן מיתרא

(* מוצקת קרי * את קרי * ומית

ומית : ותעל ותשכבהו על-מפת איש הארתי
 ותסגר בעדו ותצא : וסליקת ואשכיבתיה . על
 ערסא דנביא דיי . ואנפת באפיהו ונפקת : ותקרא
 אלי-אשה ותאמר שלחה נא לי אחד מן-הנערים
 ואחת האתנות וארוצה ער-איש האלהים
 ואשובה : וקרת לבעלה . ואמרת . שדר בען לי
 חד מן עולימא . וחדא מן אתנא . ואתממי . לות
 נביא דיי ואתנב : ויאמר מדוע אתי הלכת אלי
 היום לא-יהדש ולא שבת ותאמר שלום : ויאמר
 מדין . אתי אזלא לתיה יומא דין . לא ידה ולא
 שבא . ואמרת שלום : ותחבש האהון ותאמר אל-
 נערה נהי ולך אל-תעצרי לי לרפב כי אם-אמרת
 כך : וזרית אתנא . ואמרת לעולימה דבר ואזיל .
 לא תדבק עלי למרוב . אלהין פד אמר כך :
 ותלך ותבא אל-איש האלהים אליהר הפרמל ויהי
 כראות איש-האלהים אותה מנגד ויאמר אלי-יהו
 נערו הנה השנמית הלו : ואולת . ואת . לות
 נביא דיי לסור ברמלא . והנה פד הוא
 נביא דיי יתה מקביל . ואמר לגיחוי עולימיה .
 הא שנמיתא דיכי : עתה רויזנא לקראתה ואמר-
 לה השלום לך השלום לאישך השלום לילך
 ותאמר שלום : בען רהוט בען לקדמותה . ואמר
 לה . השלום לך . השלום לבעליך השלום לרביא .
 ואמרת שלום : ותבא אל-איש האלהים אליהר
 ותחוק ברגליו ויגש גיחוי להרפה ויאמר איש
 האלהים הרפה-לה פי-נפשה מרה-לה . ויהיה
 העלים סמני ולא הגיד לי : ואת . לות נביא דיי
 לסורא . ואתקיפת ברגליו . וקריב גיחוי למדחה .
 ואמר נביא דיי שבוק מנה ארי נפשה מירא
 לה . ומן קדם יי אתפסא מני . ולא אתהוא לי :
 ותאמר השאלתי בן מאת אדני הלא אמרתי לא
 תשלה אתי : ואמרת . השאלית ברא מן רבוני .
 הלא אמרית לך . אם מתיהיב לי בר קים ואם לא
 לא תגסיס יתי : ויאמר לגיחוי חגר מתניה וקח
 משענתי בידך ולך פי תמצא-איש לא תברכנו
 וכי-ברכה איש לא תעננו ושמת משענתי על-
 פני הגער : ואמר לגיחוי זריו חרצך . וסב הומרי
 בידך ואזיל . ארי תשפח גבר לא תשאל בשלמיה .
 וארי ישאל בשלמך גברא לא תתובניה . ותשוי
 הומרי על אפי רביא : ותאמר אם הנער הי-יהיה
 וחי-נפשה אם-אעובד ויקם וילך אחריה : ואמרת
 אמיה דעולימא . קים הוא יי וחי נפשך אם
 אשבקנה . וקם ואול בתרהא : ונחוי עבר לפניהם
 וישם את-חמשענת על-פני הנער ואין קול ואין
 קשב וישב לקראתו ויגדלו לאמר לא תקיין הנער :

וגיחוי עבר קדמיהון . ואשפת אריא מירא באורהא
 וישוי עלוהי הומרא גדיל לנפיו פיה ואחיה .
 ומשום דעבר על סלי רביה ולא עבר פד פקדיה
 אזל וישוי ית הומרא על אפי רביא . ולית קל ולית
 דמצית . ותב לקדמותיה וחוי ליה למימר . לא
 אתער רביא : ויבא אלישע הביתה והנה הנער
 מת משכב על-מפתו : ואתא אלישע לביתא .
 והא רביא מית . רמי על ערסיה : ויבא ויסגר
 הדלת בעד שניהם ויתפלל אל-יהוה : ואתא .
 ואנף דשא באפי תרויהון . וצלי קדם יי : ויעל
 וישכב על-ההילך וישם פיו על-פיו ועיניו על-
 עיניו וכפיו על-כפיו ויגהר עליו ויחם בשר הילך :
 וסליק ושכיב על רביא . וישוי פומיה על פומיה .
 ועינוהי על עינוהי וידוהי על ידוהי . ואלהית
 עלוהי . וחם בסרא דרביא : וישב וילך בפית אחת
 הנה ואחת הנה ויעל ויגהר עליו ויזרר הנער עד-
 שבע פעמים ופקח הנער את-עיניו : ותב ותליך
 בביתא . ומנא חדא לכא ומנא חדא לכא . וסליק
 ואלהית עלוהי . ואתמקק רביא עד שבע זמנין .
 ופתח רביא ית עינוהי : ויקרא אל-גיחוי ויאמר
 קרא אל-השנמית הזאת ויקראת ותבא אלי
 ויאמר שאי בנד : וקרא לגיחוי . ואמר קרי
 לשנמיתא דדא . וקרא לה ואתה לקדמותיה .
 ואמר סבי בריך : ותבא ותפל על-רגליו ותשתחו
 ארצה ותשא את-בנה ותצא : ואתה ונפלת על
 רגלוהי . וסגידת על ארעא . ונסיבת ית ברה
 ונפקת :

הפטרת חיי שרה במלכים א' ס"א

ותמלך דוד וכן בא בימים ויכסתו בפגרים
 ולא יחם לו : ומלכא דוד סיב . על ביומין .
 ומכסן ליה בלבושין . ולא שחין ליה : ויאמרו
 לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה
 ועמדה לפני המלך ותהי-לו סכנת ושכבה בחיקך
 וחם לאדני המלך : ואמרו ליה עבדוהי . יבעון .
 לרבוני מלכא עולימתא בתולתא . ותשמיש-קדם
 מלכא . ותהי ליה קריבא . ותשכוב לותך . וישחן
 לרבוני מלכא : ויבקשו נערה יפה בכל גבול
 ישראל וימצאו את-אבישג השונמית ויבאו אמה
 למלך : ובעו עולימתא שפירתא . בכל תחום
 ארעא דישראל . ואשפתו . ית אבישג דמן שונם .
 ואיתנא יתה למלכא : והנערה יפה עד-מאד
 ותהי למלך סכנת ותשרתהו ותמלך לא ידעה :
 ועולימתא שפירא עד לחדא . והות למלכא
 קריבא ומשמשא ליה . ומלכא לא ידעה : ואדניה

בְּרֵחֵי הַנִּגְזָרִים מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֱמֹלֶךְ וַיַּעַשׂ לוֹ
 רֶכֶב וּפָרָשִׁים וְחַמְשִׁים אִישׁ רֹצִים לְפָנָיו וְאֵדְנִיהָ
 בַּר הַגִּיתָּ. מִתְרַכֵּב לְמִימְרָא אֲנָא אֱמֹלֶךְ. וְעַבְדָּ לִיהָ.
 רַתְבִּין וּפְרָשִׁין. וְחַמְשִׁין גּוֹבְרָא רְדוּפִין קְדָמוּהִי.
 וְלֹא־עֲצָבוּ אֲבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מִדּוּעַ פָּכַח עֲשִׂיתָ
 וְגַם־הוּא מוֹבֵה־תָּאֵר מֵאֵד וְאֵתוּ יִלְדָה אַחֲרָי
 אֲבִשְׁלוֹם. וְלֹא אֲכַלְמִיהָ אֲבִיהָ מִיָּמֹהִי לְמִימְרָא.
 מְדִין כְּדִין אֶתְ עַבְדָּ. וְאֵת הוּא שְׁפִיר בְּרִוּוּיָהּ
 לְחֵדָא. וַיִּתֵּיהָ לִילְדַת בְּתַר אֲבִשְׁלוֹם. וַיְהִי דְבָרָיו
 עִם יוֹאֵב בְּרִצְרוּיָהּ וְעִם אֲבִיתָר הַכֹּהֵן וַיַּעֲזְרוּ אַחֲרָי
 אֲדִנְיָה. וְהוּוּ פְתַגְמוּהִי בְּעֵיצָא. עִם יוֹאֵב בַּר
 צְרוּיָהּ. וְעִם אֲבִיתָר כְּהֵנָּא. וְסַעֲדִין בְּתַר אֲדִנְיָה.
 וְצִדְוּק הַכֹּהֵן וּבְנֵיהוּ בְּרִיחִיזְדַּע וְנִתְּן הַנְּבִיא וְשִׁמְעִי
 וְרַעִי וְהַגְּבֹרִים אֲשֶׁר לְדוֹד לֹא הָיוּ עִם־אֲדִנְיָהוּ.
 וְצִדְוּק כְּהֵנָּא. וּבְנֵיהוּ בַר יְהוּדָע. וְנִתְּן נְבִיא
 וְשִׁמְעִי וְרַעִי. וְגַבְרִיא דְלְדוֹד. לֹא הָיוּ בְּעֵיצַת
 אֲדִנְיָה. וַיִּזְבַּח אֲדִנְיָהוּ צֹאן וּבָקָר וּמְרִיא עִם אֲבָן
 הַזֹּחֶלֶת אֲשֶׁר־אֵצֶל עֵין רִגְל וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־אֹהֳיוּ
 בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְכָל־אֲנָשֵׁי יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ.
 וְגַם אֲדִנְיָה. עֲאֵן וְתוֹרִין וּפְשִׁימִין. עִם אֲבָן סְכוּתָא.
 דְּבַסְטָר עֵין קְצָרָא. וּזְמִין. יֵת כָּל אֲחֹהִי בְּנֵי
 מַלְכָא. וְלִכְל גְּבַרֵי שׁוֹבֵט יְהוּדָה עַבְדֵי מַלְכָא.
 וְאֶת־נִתְּן הַנְּבִיא וּבְנֵיהוּ וְאֶת־הַגְּבֹרִים וְאֶת־שְׁלֹמֹה
 אֹהֳיוּ לֹא קָרָא. וַיִּתְּן נְתָן נְבִיא וּבְנֵיהוּ. וַיִּתְּן גְּבַרֵיא. וַיִּתְּ
 שְׁלֹמֹה אֲחֹהִי לֹא זְמִין. וַיֹּאמֶר נִתְּן אֶל־בֵּית־שֶׁבַע אִם־
 שְׁלֹמֹה לֵאמֹר הֲלוֹא שְׁמַעְתָּ בִּי מֶלֶךְ אֲדִנְיָהוּ בְּרִי־
 חַגִּית וְאֲדִנְיָנוּ דוֹד לֹא יָדַע. וְאִמְרָ נִתְּן. לְבַת שֶׁבַע
 אֲמִיהָ דִּשְׁלֹמֹה לְמִימְרָא. הֲלֹא שְׁמַעְתָּ. אֲרִי מֶלֶךְ
 אֲדִנְיָה בַר חַגִּית. וְרַבּוּנָא דוֹד לֹא יָדַע. וְעֵתָה
 לְכִי אִיעֲצָךְ נָא עֲצָה וּמַלְמִי אֶת־נַפְשֶׁךָ וְאֶת־נַפְשׁ
 בְּנֵךְ שְׁלֹמֹה. וְכַעֲן. אִיתָא. אֱמֹלְכִיךָ כַּעֲן מַרְכָּא.
 וְשׁוֹבֵי יֵת נַפְשִׁיךָ. וַיִּתְּ נַפְשׁ בְּרִיךְ שְׁלֹמֹה. לְכִי
 וּבֹאִי אֶל־הַמֶּלֶךְ דוֹד וְאִמְרַתְּ אֵלָיו הֲלֹא־אֵתָהּ
 אֲדִנְיָ הַמֶּלֶךְ גִּשְׁבַּעַת לְאִמְתָּךְ לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ
 יִמְלֶךְ אַחֲרָי וְהוּא יֹשֵׁב עַל־פְּסָאֵי וּמִדּוּעַ מֶלֶךְ
 אֲדִנְיָהוּ. אִיזִילִי. וְתִיעֲלוּן לוֹת מַלְכָא דוֹד. וְתִימְרִין
 לִיהָ הֲלֹא אֵת רַבּוּנֵי מַלְכָא. קְיִמַּתָּא לְאִמְתָּךְ
 לְמִימְרָא. אֲרִי שְׁלֹמֹה בְרִיךְ יִמְלֹךְ בְּתַרִי. וְהוּא
 יִתִּיב עַל פְּרָסֵי מַלְכוּתִי. וּמְדִין מֶלֶךְ אֲדִנְיָה.
 הִנֵּה עוֹרָךְ מְדַבְּרַת שֵׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וְאֲנִי אֲבִיא
 אַחֲרֶיךָ וּמְלֹאתִי אֶת־בְּרִיךְ. הֵא. עַד דָּאֵת
 מַלְכָא תִּמְן קְדָם מַלְכָא. וְאֲנָא אִיעוּל בְּתַרְךָ.
 וְאֲקִיִּים יֵת פְּתַגְמוּכִי. וְתֵבֵא בְּת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ
 הַחֲדָרָה וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן מֵאֵד וְאֲבִישְׁגַּ הַשּׁוֹנְמִית מִשְׁרַת
 אֶת־הַמֶּלֶךְ. וְעַלּוּ בַת שֶׁבַע לְקָדָם מַלְכָא לְאִדְרוּן

בית משפכא. ומלפא סוב לחדא. ואבישג דמן
 שנים. משמשא קדם מלכא. ותקד בת־שבע
 ותשתהו למלך ויאמר המלך מהלך. וברעת
 בת שבע. וסגידת למלכא. ואמר מלכא מא ליד.
 ותאמר לו אדני אתה גשבעת ביהוה אלהיך
 לאמתך כי־שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על־
 פסאי. ואמרת ליה. רבוני את קיימתא. במימרא
 דיי אלהיך לאמתך. ארי שלמה בריך ימך בְּתַרִי.
 והוא יתיב על פרסי מלכותי. ועתה הנה אדניה
 מלך ועתה אדני המלך לא ידעת. וכען. הא
 אדניה מלך. וכען. רבוני מלכא לא ידעתא.
 ויזבח שור ומריא־וצאן לרב ויקרא לכל־בני
 המלך ולאביתר הכהן וליאב שר הצבא ולשלמה
 עבדך לא קרא. ונגם. תורין ופשימין ועאן לסגי.
 ומין לכל בני מלכא. ולאביתר כהנא. וליאב
 רב חילא. ולשלמה עבדך לא זמין. ואתה אדני
 המלך עיני כל־ישראל עליך להגיד להם מי ישב
 על־פסא אדני־המלך אחרי. ואת רבוני מלכא.
 עיני כל ישראל סבירן עִלְךָ. לתואה להון. מן
 יתיב. על פרסי מלכותא דרבוני מלכא בתרוהי.
 והיה בשכב אדני־המלך עם־אבותיו והייתי אני
 ובני שלמה חפאים. ויהי. כד ישנב רבוני
 מלכא עם אבהותי. ואיחי. אנא. ובני שלמה
 מתרכין. והנה עורנה מדברת עם־המלך ונתן
 הנביא בא. והא. עד דהיא ממללא קדם מלכא.
 ונתן נביא עאל. ויגידו למלך לאמר הנה נתן
 הנביא ויבא לפני המלך וישתהו למלך על־אפיו
 ארצה. וחיאו למלכא למימר. הא נתן נביא.
 ואתא לקדם מלכא. וסגיד למלכא. על אפוחי
 על ארעא. ויאמר נתן אדני המלך אתה אמרת
 אדניהו ימלך אחרי והוא ישב על־פסאי. ואמר
 נתן. רבוני מלכא. את אמרת. אדניה ימלך
 בתרי. והוא יתיב על פרסי מלכותי. כי ירד
 היום ויזבח שור ומריא־וצאן לרב ויקרא לכל־בני
 המלך ולשרי הצבא ולאביתר הכהן והגם אכלים
 ושתים לפניו ויאמרו יחי המלך אדניהו. ארי נחת
 יזמא דין. ונגם. תורין ופשימין ועאן לסגי. ומין
 לכל בני מלכא. ולרבני חילא ולאביתר כהנא.
 והאטון. אכלין ושתי קדמוהי. ואמרו. יצלה
 מלכא אדניה. ולי אני עבדך ולצדק הכהן ולבניהו
 בְּרִי־יהוידע ולשלמה עבדך לא קרא. ולי דאנא
 עבדך. ולצדוק כהנא. ולבניהו בר יהוידע.
 ולשלמה עבדך לא זמין. אם מאת אדני המלך
 נהיה הדבר הזה ולא חרעת את־עבדך מי ישב
 על־פסא אדני־המלך אחרי. אם מן רבוני מלכא.

(*) עבדך קרי הוה

הוה פתגמא הדין. ולא הודעתא ית עבדך. מן יתיב. על פרסי מלכותא דרבנן מלפא פתוהי: ויען המלך דוד ויאמר קראילי לבת-שבע ותבא לפני המלך ותעמד לפני המלך: ואתיב מלפא דוד ואמר. קרו לי לבת שבע. ואתת דקדם מלפא. וקמת קדם מלפא: וישבע המלך ויאמר חיי-יהוה אשר-פרדה את-נפשי מכל-צרה: ומיית מלפא ואמר. קיים הוא יי. דפרק ית נפשי מכל עקא: כי באשר נשבעתי לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כי-שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על-כסאי תחתי כי פן אעשה היום הוה: ארי. כמא דקיימת ליד. כמיטרא דיי אלהא דישראל דמימר. ארי שלמה בריך ימלך בתרי. והוא. ותיב על פרסי מלכותי תחותי. ארי. פן אעביד יומא הדין: ותקר בת-שבע אפוס ארץ ותשתחו למולך ותאמר יהי אדני המלך דוד לעלם: וכרעת בת שבע על אפהא על ארעא. וסגידת למלפא. ואמרת. יתקיים רבנן. מלפא דוד לעלם: * וגם ישב שלמה על פסא המלוכה: ואת יתיב שלמה. על פרסי מלכותא: ע"י

פרא אמיר ליקרא ית אבא. ועבדא דמדחל מן קדם רבנן. ואם פרא אבא אבא אבא מיקרין קדמי. ואם פרבון אבא אבא דאתון מיקרין אמר יי צבאות. לכו פהניא דמבסרין על שמי. ואם תימרון. כמא בפרא על שמך: מגישים על-מוזבחי לחם מגאל ואמרתם במה גאלנך באמרכם שלחן יהוה נבזה הוא: מקרבין אתון על מדבחי קרבן מרחק. ואם תימרון כמא מרחק. כדאתון אמרון. פתורא דיי בסיר הוא: וכי-תגישון עור לזבח אין רע וכי תגישו פסח וחלה אין רע הקריבהו נא לפחתך היצקה או הישא פניה אמר יהוה צבאות: ודאתון מקרבין דעויר לדבחה הלא ביש. ודאתון מקרבין. דתגיר ודמריע הלא ביש. קריבהי פנן לשלמונה דעלך. היתרעי כד או היסב אפך. אמר יי צבאות: ועתה חזינא פגיאאל ויהננו מידכם היתה זאת הישא מכם פנים אמר יהוה צבאות: וכען. צלו כען קדם אלהא ויקביל צלותנא. מידכון הוה דא. היתנסבון לכו אפין. אמר יי צבאות: מי גס-פכם ויסגר דלתים ולא-תאירו מוזבחי חנם אין-לי חפין פכם אמר יהוה צבאות ומנהח לא-ארצה מידכם: מן אף הכא בכון ויגיה דשי בית מקדשי. ולא תקרבון על מדבחי קרבן מרחק. לא רעוא קדמי בכון. אמר יי צבאות. וקורבן לרעוא לא אקביל מידכון: כי ממזרח-שמש ועד-מבואו גדול שמי בגנים ובכל-מקום מקטר מגש לשמי ומנחה-טהורה כי-גדול שמי בגנים אמר יהוה צבאות: ארי ממדנח שמשא ועד מעיעיה. רב שמי ביני עממיא. ובכל עדן דאתון עבדין רעותי אבא אקביל צלותכון. ושמי רבא מתקדש על דיכון. וצלותכון כקורבן דכי קדמי. ארי רב שמי ביני עממיא. אמר יי צבאות: ואתם מחללים אתו באמרכם שלחן יהוה מגאל הוא וניבו נבזה אכלו: ואתון מחלין יתיה. כדאתון אמרון. פתורא דיי בסיר הוא. ובסירן מתנתא מניה: ואמרתם הנה מתלאה והפתתם אותו אמר יהוה צבאות ותבאתם גזול ואתה-פסח ואתה-חולה ותבאתם את-המנחה הארצה אותה: מידכם אמר יהוה: ואם תימרון הא דאיתנא מליאתנא ושניקתון יתיה. אמר יי צבאות. ומיתן אתון דאנים. ודחגיר ודמריע. ומיתן אתון ליה בקורבנא. האקביל יתיה ברעוא. מידכון אמר יי: וארור גובל ויש בעדרו זכר ונדר וזבח משחת לאדני כי מלך גדול אני אמר יהוה צבאות ושמי נזרא בגנים: וליט דיעביד בגבל. ואית בעדריה דבר. והוא תיב פנדר. ודבת

הוה פתגמא הדין. ולא הודעתא ית עבדך. מן יתיב. על פרסי מלכותא דרבנן מלפא פתוהי: ויען המלך דוד ויאמר קראילי לבת-שבע ותבא לפני המלך ותעמד לפני המלך: ואתיב מלפא דוד ואמר. קרו לי לבת שבע. ואתת דקדם מלפא. וקמת קדם מלפא: וישבע המלך ויאמר חיי-יהוה אשר-פרדה את-נפשי מכל-צרה: ומיית מלפא ואמר. קיים הוא יי. דפרק ית נפשי מכל עקא: כי באשר נשבעתי לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כי-שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על-כסאי תחתי כי פן אעשה היום הוה: ארי. כמא דקיימת ליד. כמיטרא דיי אלהא דישראל דמימר. ארי שלמה בריך ימלך בתרי. והוא. ותיב על פרסי מלכותי תחותי. ארי. פן אעביד יומא הדין: ותקר בת-שבע אפוס ארץ ותשתחו למולך ותאמר יהי אדני המלך דוד לעלם: וכרעת בת שבע על אפהא על ארעא. וסגידת למלפא. ואמרת. יתקיים רבנן. מלפא דוד לעלם: * וגם ישב שלמה על פסא המלוכה: ואת יתיב שלמה. על פרסי מלכותא: ע"י

הפטרת תולדות במלאכי סי' א'

משא דבר-יהוה אל-ישראל ביד מלאכי: מסל פתגמא דיי על ישראל. ביד מלאכי דאתקרי שמיא עזרא ספרא: אהבתי אתכם אמר יהוה ואמרתם במה אהבתנו הלא-את עשו ליעקב נאסיהוה ואהב את-יעקב: רחמיית יתכון אמר יי. ואם תימרון כמא רחמינתא. הלא אהא עשו ליעקב אמר יי. ורחמיית ית יעקב: ואת-עשו שגאתי ואשים את-הריו שממה ואת-נחלתו לתנות מדבר: וית עשו רחיקית. ושויית ית מורוהי לצדו. וית אחסנתיה לצדות מדבר: כית-אמר אדם רשעו ונשוב ונבנה חרבות כה אמר יהוה צבאות המה יבנו ואני אהרום וקראו להם גבול רשעה והעם אשר-זעם יהוה עד-עולם: ארי יימרון אדומאי אתמסכננא. כען עתנא. ונתוב ונבני חרבנא. כדנן אמר יי צבאות. אנן יבנון ואנא אפנר. ויקרון להון תחומיה דעפא רשיעא. ועמא. דאיתי יי עליהון לוט עד עלמא: ועיניכם תראינה ואתם תאמרו גדל יהוה מעל לגבול ישראל: ועיניכון יחזיון. ואתון תימרון יסגי יקרא דיי. דאפתי ית תחומא דישראל: בן יכבד אב ועבד אדניו ואמראב אני איה כבודי ואם-אדונים אני איה מוראי אמר יהוה צבאות לכם הפתנים בוני שמי ואמרתם במה בוינו את-שמך: הא על

* יש נזיגים להוסיף עוד פסוק זה

דמחבל קדם יי. ארי מלך רב אנא. אמר יי
צבאות. ושמי הסין בעממיא: ועתה אליכם המצנה
הזאת הפתחים: ובען. לכון. תפקודתא קרא
כהניא: אמילא תשמעו ואמילא תשימו על-לב
לתת כבוד לשמי אמר יהוה צבאות ושלחתי בכם
את-המארה וארותי את-ברכותיכם ונס-ארותיה
פי אינכם שמים ערלב: אם לא תקבלון. ואם
לא תשוון דחלתי על לב למתן יקרא לשמי.
אמר יי צבאות. ואשלח בכון ית מאירתא. ואלוט
ית ברכתכון. ואף אלוטנה. ארי ליתכון משוון
דחלתי על לב: הנני גער לבם את-הזרע וזריתי
פרש על-פניכם פרש חניכם ונשא אתכם אליו:
האנא גויף בכון בעללת זרעא. ואגרי בהתת
חזיכון על אפכון. ואכפיל רבות חניכון. ויתמנע
חולקכון מניה: וידעתם פי שלחתי אליכם את
המצוה הזאת להיות בריתי את-לוי אמר יהוה
צבאות: ותדעון. ארי שלחתי לותכון. ית תפקודתא
קרא. למתני קמי עם לוי. אמר יי צבאות:
בריתי ו היתה אהו החיים והשלום ואתם-לוי מורא
וייראני וכפני שמי נחת הוא: קמי הנה עמיה.
חיי ושלמא. ויהבית ליה אוקפן אורייתו שלים
ודחיל כן קדמי. ומן קדם שמי דחיל הוא: תורת
אמת היתה בפיהו ועולת לא-נמצא בשפתיו בשלום
ובטישור הלך אתי ורבים השיב מעין: אורייתא
דקושמא הות בפומיה. ושקרא לא אשתבח
בשמוניה. בשלמא ובתריצוהא הליך קדמי.
וסניאין אתיב מחובא: פיי שפתי כהן ישמרודעת
ותורה יבקשו מפיהו פי מלאך יהוה-צבאות הוא:
ארי שפתי כהן יטרון מדע. ואוראה יבעון מפומיה:
ארי משמיש קדם יי צבאות הוא: ואתם סרתם
מן-הדרך הכשלתם רבים בתורה שחתם ברית
הלוי אמר יהוה צבאות: ואתון סמיתון מן אורחא.
אתקיתון סניאין באורייתא. חפיתון קמא דעם
לוי. אמר יי צבאות: ונס-אני נתתי אתכם נבזים
ושפלים לכל-העם כפי אשר אינכם שמרים את-
דרכי ונשאים פנים בתורה: ואף אנא יתבית יתכון.
בסירין וחלשין לכל עממיא. כמא דליתכון גמרין
ית אורחן דתקנון קדם יי. ונסבין אפין באורייתא:
הלוא אב אחד לכלנו הלוא אל אחד בראנו מדוע
נכנר איש באהיו להלל ברית אבותינו: הלא אבא
חד לכלנא. הלא אלה חד ברא יתנא. מדין. גשקר
גבר באחודי. לאפסא קמא דעם אבהתנא:
בגדה יהודה ותועבה געשתה בישראל ובירושלים
כי א הלל יהודה קדש יהוה אשר אהב ובעל בתי
אל נבר: שמרו דבית יהודה. ותועיבא. אתעבידת

בישראל ובירושלים. ארי אפסו דבית יהודה.
נפשהון דהות קדישא קדם יי דרחים. ואתרעיו
למסב דהון נשון מן פנת עממיא: וברת יהוה
לאיש אשר יעשנה ער וענה מאהלי יעקב ומגיש
מנחה ליהוה צבאות: ישעי יי. לגבר דיעבדנה
בר ובר בר. מקרני יעקב. ואם פהין הוא לא יהי
ליה בר דמקריב קורבנא. בבית מקדשא דיי
צבאות: וזאת שנית תעשו פסות דמעה אתי
מובח יהנה בכי ונאנקה טאין עוד פנות אל-המנחה
ולקחת רצון מידכם: ודא תנינות דאתון עבדין.
הפת דמערתא ית מדבדא דיי. דבכין ודמדנכון.
מדלית עוד. אתפנאה לקורבנא. ולקבלא יתיה
ברעיא מידכון: ואמרתם ערמיה על פיי-יהוה
העיר בינה ובין אשת נעוריה אשר אתה בגדתה
בה והיא חברתך ואשת בריה: ואם תימרין על
מא. על דיי אסחיד בינה. ובין אתת ונקותך. דאת
שקרת בה. והיא שותפתך ואתת קוסד: ודא
אחד עשה ושאר רוח לו ומה האחד מבקש גרע
אלהים ונשמרתם ברוחכם ובאשת נעוריה אל-
יגד: הלא חד הוה אברהם יחידאי דמניה אתברי
עלמא. ומא חד בעי. אלהין דיתמנים ליה וד
מן קיי. ותסתמרון בנפשיתכון. ובאתת ונקותך
לא תשקר: פיי שנא שלח אמר יהוה אלהי ישראל
וכפה חכם על לבושו אמר יהוה צבאות ונשמרתם
ברוחכם ולא תבגדו: ארי אם סנית לה פטרה.
אמר יי אלהא דישראל. ודא תכפי חמאה בקבושה.
אמר יי צבאות. ותסתמרון בנפשיתכון ודא
תשקרין: הונעתם יהוה בדבריכם ואמרתם בפה
הונענו באמרכם כל-עשה רע טוב ובעיני יהוה
ובכם הוא רפץ או איה אלהי המשפט: אהליתון
קיי בפתימיתכון. ואם תימרין כמא אהלינא קדמוהי.
בדאתון אמרין. כל עביד ביש. תקון קיי. ובחון
רעיא קדמוהי. או אפא אלהא דעביד דינא:
הנני שלח מלאכי ופגה-דרך לפני ופתאם יבוא
אל-תיכילו הארון ואשרי-אתם מבקשים ומלאך
הברית אשר אתם תפצים תנה-בא אמר יהוה
צבאות: האנא שלח מלאכי. ויפני אורחא קדמי.
ובהפיף ייעול לתכיליה. רבנא דאתון בען. ומלאך
קמא. דאתון צבן ביה הא אתי. אמר יי צבאות:
ומי מכלכל את-יוס בואו ומי העמד בהראותו פי
הוא פאש מצרף וכברית מכבסום: ומן מסובר
ית יוס מיתוהי. ומן יקום באתגלוייתה. ארי רגויה
כאישתא ממסי. וכבזריתא דמחורין בה: וישב
בצורה ומטהר כסף וטהר את-בני-לוי וקק אתם
בזהב וכבסף והיו ליהוה מגישי מנחה בצדקה:
ותנלי

ויתגלי לצרפא ולדבא פנבר דמצריף ומדפי
 כספא. ויכפי ית פני לוי וינסיק יתהון. פדהבא
 ובכספא. ויהון קדם יי. מקרבין קורבן בזבן:
 וערבה ליהוה מנחת יהודה וירושלם בימי עולם
 ובשנים קדמוניות: ויתקבל קדם יי. קורבן אנש
 יהודה ויתבי ירושלם. פיומי עלמא. ובשנין
 דמלקמין: עד"

הפטרות ויצא (בתרי עשר הושע סי' י"א)

ועמי תלואים למשובתי וארעל יקראהו יחד
 לא ירום: ועמי פריגין למתב לאריתני. במרעא
 קשיא יתערעון. פדהא לא יהבון בקומא זקופא:
 איך אסנה אפרים אמנה ישראל איך אתנה
 באדמה אשימך פצבאים נתפך עלי לבי יחד
 נכמרו נחמי: איכרין אמסנה אפרים. אשימנה
 ישראל. איכרין אהנה באדמה. אשימנה פצבויים.
 מתערע מימר רעיתי לקבלי. פדהא מתגולקא
 רחמת אבהתכון: לא אעשה חרון אפי לא אשוב
 לשחת אפרים כי אל אנכי ולא איש בקרבה קדוש
 ולא אבוא בעיר: לא אעביר תקוף רגלי. לא יתוב
 מימרי לחבלא בית ישראל. אריאנא אלהא ומימרי
 לעלמא קיים. ולית עובדי פבני פסרא דדורין על
 ארעא. בן גרות דביניכון שבינתי קדישא. ולא
 אחליף בקריא אחרי עוד ית ירושלם: אחרי
 יתה ילכו פארה ישאג כיהוא ישאג ויחררו
 בגים מים: פתר פולחנא דיי. יתכון מימדיה
 פאריא דמכלי. ארי הוא יכלי. ויתפנשון גלותהון
 מפערבא: וחררו כעפור ממערים וכוננה מארין
 אשור וחושבתים עלפתיהם גאסיותיה: פעופא
 דאתי בגלאי בן יתון דגלו לארעא דמצרים.
 וכיונה דתובא לנו שובבה בן יתובון דאפטרמלו
 לארעא דאתור. ואתיבנון בשלם לבתיהון.
 ומימרי יתי בסעדהון אמר יי: סבכני בפחש
 אפרים ובמרמה בית ישראל ויהודה עד רד עם
 אי ועסיקדישים נאמן: אפניא קדמי פחדין
 בית אפרים. ובכרין בית ישראל. ודבית יהודה.
 הוה מתקפין בפולחני עד דגלא עמא דארתא
 מארעהו. ואנון דהוה פלחין קדמי בבית מקדשא
 מתקין עמא קדישא. כבן הוה קמיין: אפרים
 רעת רוח ורנה קנים בליתום בוב ושד ירבה
 וברית עם אשור יכרו ושמן למערים יובל: בית
 ישראל. דמן לדרות דע ועלעיל תמיד. כל יומא
 פדדין ובוא מסגין וקים עם אתרעא אקמו.
 וקורבנא למצרים מובלין: וריב ליהוה עסיהודה
 ולפקד על יעקב בדרחיו כסעלליו ושוב לו: ודינא

קדם יי עם דבית יהודה. ולאסערא על יעקב
 פאורחתיה. פועבדוהי תקניא יתיב ליה: כפסן
 עקב אתדאחיו ובאנו שרה אתדאלהים: נביא
 אימר להון. הא יעקב אבוכון עד לא אתיליד
 אמיר דיסני מן אחוהי. ובתוכפיה אתררב עם
 מדאכא: וישר אל-מלאך ויכל בכה ויתחנן-לו
 בית-אל ומצאנו ושם ידבר עמנו: ואתררב עם
 מלאכא ויביל. בכא ובעא מניה. בית אל אתגלי
 עלוהי. ותמן ימליל עמנא: ויהוה אלהי העבאות
 יהוה זכרו: הא יי אלהי עבאות דאתגלי על
 אברהם יצחק ויעקב. וכמא דאמיר על ידי משה.
 דוכרניה לכל דרודר: ואתה פאלהיך תשוב
 חסד ומשפט שמר וקנה אל-אלהיך תמיד: ואת
 בפולחנא דאלהך תתקף. חסדא ודינא מר. וספר
 לפורקנא דאלהך תדירא: פנען פידו מאנו
 מרמה לעשק אהב: לא תהון פתגרין. דבידיהון
 מאנון דנכל למינס רתמין: ויאמר אפרים אך
 עשרתי מצאתי און לי בל-יניעלי לא ומצא-לי עון
 אשר-חטא: ואמרו דבית אפרים. ברם עתנא.
 אשכחנא אונים לנא. נביא אימר להון. הא כל
 עותריכון. לא יתקיים לכון פיוס תושלמת חובין:
 ואנכי יהוה אלהיך מארין מצרים עד אושיבך
 באהלים בימי מועד: ונא יי אלהך דאפיקתך
 מארעא דמצרים. עוד. אוטיבנך במשפנין פיומי
 קדם: ודברתי על-הנביאים ואנכי הוון הרביתי
 וביד הנביאים אדמה: ומלילית עם נבייא. ונא
 נבואן אסגיתי. וביד עבדי נבייא שלחית: אס
 גלעד און אד-שוא היו בגלגל שורים ופחו גם
 מזבחותם בגלים על תלמי שדי: אם בגלעד הוון
 אנוסין ברם בבית גלגלא תזרין לטעון דפחו.
 אפ אינוריהון אסגיא פגרין. על תחומי חקלן:
 ויברח יעקב שרה ארם ועבד ישראל באשה
 נבאשה שמר: נביא אימר להון. הא יעקב
 אבוכון אול לחקלי ארם. ופלח ישראל באתתא.
 ובאתתא נמר ענא: ובנביא העלה יהוה את-
 ישראל ממצרים ובנביא נשמר: ואפ פד נחתו
 אבהתכון למצרים נבוא שלח יי. ואסיק ית ישראל
 מפצרים. ועל די נביא אתגמר: עד"

הפטרות וישלח (בתרי עשר עובדיה)

חזון עבדיה פה-אמר אדני יהוה לאזום
 שמועה שמענו מאת יהוה וציר פגזים שלח
 קמו ונקומה עליה למלחמה: נבואת עובדיה.
 כדן אמר יי אלזום לארם. בשורה שמענא
 מן קדם יי. ואוגד בעממא שלית. קובו. ונתעתר

עלה לקרבא : הנה קמן נתתיך בגוים ביוני אתה מאר : הא חלש . יהבתך בעממיא . בסור את לתרא : ודון לבך השיאך שכני בתגור סלע מרום שבתו אמר בלבו מי יורידני ארץ : רשע לבך אמעיק . דאת דמי לנשרא דשרי בשני פיפא ברומא מתביה . אמר בלביה . מן יחתנני לארעא : אסיתגביה פנשר ואס-בין פוכבים שים קנך משם אורידה נאסיתוה : אם תרים בנשרא . ואם ביני פוכביא תשוי מדורך . מתמן במימרי אחתנך אמר יי : אס-נגבים בארלך אס-שרדי לילה איך נדמיתה הלוא יגנבו דים אס-בצרים באו לך הלוא ישארו עללות : אם גנבין אתו עלך אם בזוי ליליא . איכדין תויתא דמוך . עד דגנבו מסתהון . אם חטופין פקטופין אתו עלך . הא משארין לך עוללן : איך נחפשו עשו נבעו מצפוניו : איכדין אתבליש עשו . אתגריו ממבורהי : עד הגבול שלחה כל אנשי בריה השיאך יכלו לך אנשי שלמה לחמה ישימו מזור תחתיך אין תבונה בו : מן תחומא אנליוד . כל אנש קומך . אמעיק . יכלו לך אנש שלמה . אכלי פתורך . שויאו תקלא תחתיך . מדלית בך סוכלתנו : הלוא ביום ההוא נאסיתוה ותאבדתי חכמים מאדום ותבונה מחר עשו : הלא בעדנא ההוא אמר יי . ואיכיד חפימין מאדום . וכל גבר דביה סוכלתנותא מברכא דעשו : וחתו גבוריה תימן למען יברת-איש מחר עשו מקטר : ויתברון גברך דרומא . בדיל דישתיצי וגברא דביה צורפא . מברכא דעשו מקמול : מחמס אחיה יעקב תכסה בושא ונכרת לעולם : מחטוף . אחוז יעקב תחפינה פהתא . ותשתיצי לעלם : ביום עמך מנגד ביום שבות זרים חילו ונכרים באו שערין ועל-ירושלם יהו גורל גס-אתה באחד מחם : ביום מקמך מקביל . ביזמא . דבוז עממיא נכסוהי . ונובראין עאלו בקרוהי . ועל ירושלם רמו עדפין . אף את פחד טנהון : ואל-תרא ביום-אחיה ביום נכרו ואל-תשמח לבני-יהודה ביום אבדם ואל-תגדל סיה ביום צרה : ודחיותא ביזמא דאחוז ביום תבריה . ודחיותא לבני יהודה ביום תברוהון . ודאסניתא למלא רברבן בעדן עקא : אל-תבוא בשער-עמי ביום אידם אל-תרא גס-אתה ברעתו ביום אידו ואל-תשלחנה בחילו ביום אידו : דעלתא בתרעי עמי ביום תברוהון . דחיותא אף את . בבשתיה ביום תבריה . ודאוישיתא ודך בנכסוהי ביום תבריה : ואל-תעמד על-הפרק להכרית את-פלימיו ואל-תסגר שרידיו ביום צרה : ודקמתא על פרקא . לשיצאה

שערו כרי

ית מערקוהי . ודמסרתא משיזבתי בעדן עקא : ברקוב יום-יהוה על-כל-הגוים כאשר עשית יעשה לך גמך ישוב בראשך : ארי קריב יזמא דעתיד למיתי מן קדם יי על כל עממיא . כמא דעבודתא בן יתעביד לך . גמלך יתתב ברישך : כי כאשר שתיחם על-הר קדשי ישלחו כל-הגוים תמיד ושתו ולעו והיו כלוא היו : ארי . כמא דחיותין על מחת מורא דקודשי . בן ישתון כל עממיא כס פורענותהון תדירא . וישתון ויסתלעמו . ויהון כדלא חו : ובחר ציון תהיה פריטה והיה קדש וירשו בית יעקב את מורשיהם : ובמורא דציון . תהי שזיבא ויהון קדישין . ויחסנון דבית יעקב . נכסי עממיא דחו מחסנון להון : והיה בית-יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא-יהיה שריד לבית עשו כי יהיה דבר : ויהון דבית יעקב תקיפין באישתא ובית יוסף חסינון כשלהביתא . ובית עשו חלשין כקשא . וישלמון בהון ויקמלונונון . ולא יהי שזיבא לבית עשו . ארי במימרא דיי גזיר בן : וירשו חנב את-הר עשו ותשפלה את-פלישתים וירשו את-שדה אפרים ואת שדה שמרון ובנימן את-הגלעד : ויחסנון יתבי דרומא ית פרקא דעשו . ויתבי שפילתא ית ארע פלשתאי . ויחסנון ית קרוי אפרים . וית קרוי שמרון . ודבית בנימן יחסנון ית יתבי ארע גלעד : וגלת החל-הוה לבני ישראל אשר-פנענים עד-צרפת וגלת ירושלם אשר בספרד ירשו את ערי הנגב : וגלות עמא דרין . לבני ישראל דכארע פנענאה עד צרפת . וגלות ירושלם דבספמיא . יחסנון . ית קרוי ארע דרומא : ועדו מושיעים בחר ציון לשפט את-הר עשו והיתה ליהוה המלוכה : וסקון משיזבין כמורא דציון . למדן ית פרקא דעשו . ותחגרי מלכותא דיי על כל יתבי ארעא : עדי

הפטרות וישב (בתרי עשר עמים סי' ב')

בה אמר יהוה על-שלישה פשעי ישראל וערי ארבעה לא אשיכנו על-מקרים בפקס צדיק ואביון בעבור נעקים : פדנן אמר יי . על תלתא חובי ישראל . ועל ארבעא לא אשבוק רהון . על דזבינו ככספא זכאין . ותשיכיא בדיל דייחסנון : השאפים על-עפר-ארץ בראש דלים ודך . עננים יהו ואיש ואביו ילכו אל-הנערה למען חלל את-שם קדשי : דשימין בעפרא דארעא ריש מסגינא . ודון השיכיא מסמן . וגבר ואכודה אולין לות עגלימתא . בדיל לאחרא ית שמא דקדשי : ועדי-בגדים

הכלים

האדמה ולכבוד לא ילכוד : התפול צפרא בקולא
 על ארעא . וציד לית לה . הישור קולא מן ארעא .
 ומיחד לא ייחוד : אסייתקע שופר בעיר ועם לא
 יחדו אסייתקה רעה בעיר ויהיה לא עשה : אם
 יתקע שופרא בקרתא פלא ומניה . ועמא דבה לא
 יזיעון . אם תהי בשתא בקרתא . ומן קדם יי
 לא אתעבידת : כי לא יעשה אדני יהיה דבר כי
 אסיגלה סודו אלעבדיו הנביאים : ארי לא כשרון
 פתמין דמתעבדיו . גדם יי אלהים . אלהין גדי
 רזיה . לעבדוהי נביאי : אריה שאג מי לא יירא
 אדני יהיה דבר מי לא ינבא : אריא נהים מן לא
 ידחל . יי אלהים מליה . מן לא יקבל נבואתא : עדי

הפטרות מוקין (במלכים א' ס' ג' טו')

ויקין שלמה ונתה חלום ויבוא ירושלם ויעמד ו
 לפני ארון ברית יהוה ויעל עלות ויעש שקמים
 ויעש משקה לכל עבדיו : ואתער שלמה והא
 חלמא . ואתא לירושלם . וקם קדם ארזא דיי . ואסיק
 עליון . ונבים נכסת קודשין . ועבד משתאי לכל
 עבדוהי : או תבאנה שתים נשים זנות אל המלך
 ותעמדנה לפניו : בבין אתא . תרתין גשין
 פונדקוון למדון קדם מלכא . ומא קדמוהי : ותאמר
 האשה האחת כי אדני אני והאשה הזאת ישבת
 בבית אחר ואלד עשה בבית : ואמרת אתתא קדא
 בפעו רבוני . אנא ואתתא קדא . יתבן בביתאחד .
 וילידית עמה בביתא : ויהי ביום השלישי ללדתי
 ותלד גסה האשה הזאת ואנחנו יחדו אינור אתנו
 בבית וילדתי שתים אנחנו בבית : והיה ביום
 תליתאה למילדי . ויליבת אף אתתא קדא . ואנחנא
 פחדא . לית נוכראי עמנא בביתא . אלהין . תרתין
 אנחנא בביתא : וימת בן האשה הזאת לילה אשר
 שכבה עליו : ומית . פר אתתא קדא בגיליא .
 דשכיבת עלוהי : ותקם בתוך הלילה ותקח את
 בני מאצלי ואסתוד ישנה ותשכיבהו בתוקה וארי
 בנה הפת השכיבה בחיקי : וקמת בנו גיליא
 ונסיבת ית פרי בלתי . ואסתוד דטכא . ואשכיבתיה
 קותה . וית ברה מיחא אשכיבת קותי : ואקם
 בפקר להניק את בני והנהימת ואתבונן אליו
 בפקר והנה לא היה בני אשר יקדתי : וקמית
 בצפרא . לאנקא ית פרי והא מית . ואסתפלית
 ביה בצפרא . והא . לא היה פרי דילידית : ותאמר
 האשה האחרת לא כי בני החי ובנד הפת וזאת
 אמרת לא כי בנד הפת ובני החי ותדברנה לפני
 המלך : ואמרת אתתא אוהרנחא לא כן . פרי
 חיא ובריך מיחא . ודא אמרא לא כן . בריך מיחא

וכי

הכלים ופזו אצל פרי מזבחו ויון ענושים ישתו בית
 אלהים : ועל שיויון דמשבון מסחרין . בסטר כל
 איגוריהון . וחמר אנסא שתן . בית מעותהון :
 ואנכי השמרתני אתי האמרי מפניהם אשר בנה
 ארזים נבהו וחסן הוא באלונים ואשמיד פרו מלעל
 ושרשו מתחת : ואנא . שיציתי ית אמרנא מן
 קדמיהון . דכרום ארזין רומיה . וחפין הוא בבלומין .
 לשיציתי אפיה מלעלא . ושודשוהי מלרע : ואנכי
 העליתי אתכם מארץ מצרים ואילך אתכם בסדבר
 ארבעים שנה לרשת את ארץ האמרי : ואנא .
 אסיקית יתבון מארעא דמצרים . ודברית יתבון
 במדברא ארבעין שנין . למירת ית ארעא אמרנא :
 ואקם מפניכם לנביאים ומבחוהיכם לנזירים האף
 אינזאת בני ישראל נאסי יחיה : ואקמית מפניבון
 לנביין . ומעוליבון למלפין . האף לית דא . בני
 ישראל אמר יי : ותשקו את הנזירים יין וערר
 הנביאים צויתם לאמר לא תנבאו : ואמעיתון ית
 מלפיון בחמרא . ועל נבייא פקודתון למימר . לא
 תתבונן נבואה : הנה אנכי מעיק תחתיכם באשר
 תעיק העגלה המלאה דה עמיר : האנא מייתי
 עליכון עקא ומעיק באתרכון . פמא דעיקא עגלתא .
 דפעניא דה עמירא : ואבד כזוס מקל וחוק לא
 יאמין פחו וגבור לא ימלט נפשו : וייבד בית
 עיווקי מדקליל . ודמקוף לא יחסין חלילה . ונבך
 לא ישוייב נפשיה : ותפש תקשת לא יעמד וקל
 פרגליו לא ימלט ורכב הפוס לא ימלט נפשו :
 ואחיד קשתא לא יקום . ודקליל פרגלוהי לא
 ישתוייב . ורכיב סוסא . לא ישוייב נפשיה : ואמין
 לבו בגבורים ערום ינום ביום יהוה נאסי יהוה :
 ודמקוף לביה בגפריא . ערמלאה דלא זין . יערוק
 בעדנא החוה אמר יי : שמעו אתי הדבר הזה אשר
 דבר יהוה עליכם בני ישראל על פרי המשפחה
 אשר העליתי מארץ מצרים לאמר : קבילו ית
 פחנמא דהין . דגור יי . עליכון בני ישראל . על
 כל דרעיתא . דאסיקית . מארעא דמצרים למימר :
 רק אתכם ידעתי סבל משפחות האדמה עדיין
 אפקד עליכם את פרי עונתיכם : לחדו פכון
 אתרעיתי . סבל דרעית ארעא . על פן אסער
 עליכון . ית כל חוביכון : הולכו שנים יחדו בלתי
 אסינוערו : הירכון תרין פחדא . אלהין אם
 אודמנו : הישאג אריה בעיר וטרף אין לו היתן
 פפיר קולו מפענתו בלתי אסילכר : הינהום אריא
 בחורשא . וציד לית ליה . הורים בר ארזון קליה
 סטרבועיתיה . אלהין אם אחד : התפול צפור
 ערפח הארץ ומקש אין לה העלעה פח כור

(כתר תורה) ל"ו בקצת נוסחאות כ"י דפיקא

וברי היא. ודייגן קדם מלפא : ויאמר המלך ואת אמרת זה בני החי ובגד המת ואת אמרת לא כי בגד המת ובני החי : ויאמר מלפא. דא אמרא. דין ברי היא וברוך מיתא. ודא אמרא לא כן. בריך מיתא וברי היא : ויאמר המלך קחו לי חרב וביאו חרב לפני המלך : ויאמר מלפא איתאו לי חרבא. ואיתאו חרבא לות מלפא : ויאמר המלך גזרו אתהילך חחי לשנים ותנו את החצי לאחת ואת החצי לאחת : ויאמר מלפא. פסוקו. ית רביא היא לתרין. והבו פלגיה לחדא. ופלגיה לחדא : ותאמר האשה אשר-בנה החי אליה המלך פירנכמו רחמיה על-בנה ותאמר. פי אדני תנו-לה את-חכוד החי והמת אר-תמותהו וזאת אמרת גסילי גסילך לא יהיה גזרו : ואמרת אתתא דברה היא למלפא. ארי אתגוללו רחמיה על פרה. ואמרת בבועו רבוני. הבו לה ית פרא היא. ומקטר לא תקטלונה. ודא אמרא. אף דיילי אף דיליך. לא יהי פסוקו : ויען המלך ויאמר תנו-לה את-הילוד החי והמת לא תמיתהו היא אפו : ואתיב מלפא ואמר. הבו לה ית רביא היא. ומקטר לא תקטלונה. היא אמיה : וישמעו כל-ישראל את-המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו פיר-חכמת אלהים בקרבן לעשות משפט : ושמעו כל ישראל. ית דינא דין מלפא. ודחילו מן קדם מלפא. ארי חזו. ארי חכמתא דיי. במעוהו למעבד דינא : ויהי המלך שלמה מלך על-כל-ישראל : ויהוה מלפא שלמה. מלפא על כל ישראל : ע"י

הפטרת ויגש (בידקאל סי' ל"ז ס"ו)

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : והוה פתגם נבואה מן קדם יי. עמי למימר : ואתה בן-אדם כח-לך עין אחד וכתוב עליו יהודה ולבני ישראל חברי ולקח עין אחד וכתב עליו ליוסף עין אפרים וכל-בית ישראל חברי : ואת בר אדם. סב לך לוחא חד. וכתוב עלוהי שבטא דיהודה. ובני ישראל אחיהון. וסב לוחא חד. וכתוב עלוהי שבטא דיוסף שהוא שבטא דאפרים. וכל בית ישראל אחיהון : וקרב אתם אחד אל-אחד לך לעין אחד והיו לאחדים בידך : וקריב יתהון. חד לות חד. לך לצוחא חד. ויהון לחד בידך : ובאשר יאמרו אליך בני עמך לאמר הלוא-תגיד לנו מה-אלה לך : וכד יימרון לך. בני עמך למימר. הלא תהוי לנא מא אלין לך : דבר אליהם כה-אמר אדני יהוה הנה אני לקח את-עין יוסף אשר ביד

(* חבריו קרי * חבריו קרי

אפרים ושבטי ישראל חברי ונתתי אותם עליו את-עין יהודה ועשיתם לעין אחד והיו אחד בידך : אתנבי להון. כדנן אמר יי אלהים. האנא מקריב ית שבטא דיוסף שהוא שבטא דאפרים. ושבטי ישראל אחיהון. ואחבר יתהון עלוהי ית שבטא דיהודה. ואעבידנן לעמא חד. ויהון חד קדמי : והיו העצים אשר תכתב עליהם בידך לעיניהם : יהון לוחיא. דתכתוב עליהון. בידך לעיניהון : ודבר אליהם כה-אמר אדני יהוה הנה אני לקח את-בני ישראל מבין הגוים אשר הקנו-שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל-אדמתם : ואתנבי להון. כדנן אמר יי אלהים. האנא מקריב ית בני ישראל. מביני עממא דאתגליאו לתפן. ואבניש יתהון מפחור סחור. ואעיל יתהון לצרעהון : ועשיתי אותם לנוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם למלך ולא יהיה עוד לשני גוים ולא יתצו עוד לשתי ממכות עוד : ואעביד יתהון. לעמא חד בארעא בטור קודשא דישראל. ומלפא חד. יהי לכהון למהו מלפא. ולא יהון עוד לתרין עממין. ולא יתפלגון עוד. לתרתין מלכוון עוד : ולא ישמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אותם מפל מושכתייהם אשר חטאו בהם וסחרתי אותם והיו-לי לעם ואני אהיה להם לאלהים : ולא יסתאבון עוד. בטעותהון ובשקוציהון. ובכל מרדיהון. ואפחוק יתהון. מפל מותבניהון ודחו בהון. ואדפי יתהון ויהון קדמי לעם. ואנא. אהו לחון לאלה : ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם ובמשפטם ילכו וחקתי ישמרו ועשו אותם : ועבדי דוד מלפא עליהון. ופרנס חד יהי לכהון. ובדיני יתכון. וקומי ישרון ועבדון יתהון : וישבו על-הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו-בה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד-עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם : ויתבון על ארעא. דיהבית לעבדי ליעקב. דיתיבו בה אבהתכון. ויתבון עליה. אנון. ובניהון. ובני בניהון עד עלמא. ודוד עבדי מלפא להון לעלם : וברתי להם ברית שלום ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרבית אותם ונתתי את-מקדשי בתוכם לעולם : ואגור להון קים שלם. קים עלם יהי עמהון. ואבדיכנון ואסגי יתהון. ואתן ית מקדשי. ביניהון לעלם : והיה משפני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו-לי לעם : ואשרי שכינתי ביניהון. ואהוי לחון לאלה. ואנון יהון קדמי לעם : וידעו הגוים כי אני יהוה מקדש את-ישראל בהיות

(* חבריו קרי * חבריו קרי

ואשבע לו ביהוה לאמר אם-אמיתך פהרב: והא
 עמך שמעי בר נרא בר שיבט בנימין מעלמת.
 והוא לפני לטון מררן. ביומא דאזולת למחנים.
 והוא נחת לקדמותי לירדנא. וקנימות ליה במימרא
 דיי למימר. דלא אקטליגך פהרבא: ועתה אל-
 תנקחו פי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה-
 לו והורדת את-שיבתו בדם שאול: וכען לא
 תזכיניה. ארי גבר חכים את. ותדע ית דתעביד
 ליה. ותחית ית סיבתיה. בקטלא לשאול: וישכב
 דוד עם-אבתיו ויקבר בעיר דוד: וישכב דוד עם
 אבתוהי. ואתקבר בקרתא דדוד: והימים אשר
 מלך דוד עדי-ישראל ארבעים שנה בחברון מלך
 שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלש שנים:
 ויומיא. דמלך דוד על ישראל. ארבעין שנין.
 בחברון מלך שבע שנין. ובירושלם מלך. תלתין
 ותלת שנין: ושלמה ישב על-כסא דוד אביו
 ותפן מלכתו מאד: ושלמה. ותיב. על פורסי
 מלכותא דדוד אבוהי. ואתקנת מלכותיה להדא:

מפטיר לישבת וראש חדש (בסדר כח)

וביום השבת שנייבכשים בני-שנה
 תמימם ושני עשרנים סלת מנחה פדולה
 בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו עדי-
 עלת התמיד ונסכה: פ
 ובראשי חדשיכם תקריבו עליה ליהוה
 פרים בני-בקר שנים ואיל אחד פבשים
 בני-שנה שבעה תמימם: ושלושה עשרנים
 סלת מנחה פדולה בשמן לפר האחד
 ושני עשרנים סלת מנחה פדולה בשמן
 לאיל האחד: ועשרן עשרון סלת מנחה
 פדולה בשמן לפבש האחד עדה ריח
 ניחח אשה ליהוה: ונספיהם חצי ההין
 יהוה לפר ושלישת ההין לאיל ורביעת
 ההין לפבש יין זאת עלת חדש בחדשו
 דחדשי השנה: ושעיר עזים אחד
 דחפאת ליהוה על-עלת התמיד יעשה
 ונסכו:

הפטרת שבת וראש חדש (בישעי סי' ס"ו)

כה אמר יהוה השמים כסאי והארץ הרם
 רגלי איהוה בית אשר תבנולי ואיהוה מקום
 מנוחתי: כדנן אמר יי. שמיא פורסי יקרו.
 וארעא פיבש קדמי. אודין ביתא דתבנון קדמי.

מקדשי ברובם לעולם: וידעון עממיא. ארי אנא
 יי. מקדיש ית ישראל. במהו מקדשי. פיניהון
 לעולם: עי"

הפטרת ויחי (במלכים א' ס"ו ב')

ויקרבנו ימידוד למות ויצו את-שלמה בנו
 לאמר: וקריבו יומי דוד למות. ופקיד. ית
 שלמה בריו למימר: אנכי הלך בדרך צד-
 הארץ ותוקת והיית לאיש: אנא אזיל. באורח כל
 ארעא. ותתקף ותחי לגבר החיל הטאין: ושמרת
 את-משמרת יהוה אלהיך ללכת בדרךך לשמר
 חקתיו מצותיו ומשפטיו ועדותיו ככתוב בתורת
 משה למען תשכיל את כל-אשר תעשה ואת
 כל-אשר תפנה שם: ותפר. ית משרת מימרא
 דיי אלהיך. למתק. באורחן דתקנון קדמיהי למטר
 קמוהי פקודיהי ודיניהי וסודותיה. כמא דכתוב
 באורחא דמשה. בדיל דתצלח. ית כל דתעביד.
 ולכל אתר דתתפני לתמן: למען יקים יהוה את-
 דברו אשר דבר עלי לאמר אם-ישמרו בניך את
 דרכם ללכת לפני באמת בכל-לבכם ובכל-נפשם
 לאמר לא יזכרת לה איש מעל כסא ישראל: בדיל
 דיקיים יי ית פתגמהי. דקיים עלי למימר. אם
 יטרון בנה ית אורחון. למתק. קדמי בקשוט.
 בכל לבחון ובכל נפשחון. למימר. לא יפסוק
 לה גבר. מעל פורסי מלכותא דישאל: וגם
 אתה ידעת את אשר-עשה לי יואב בן-נריה
 אשר עשה לשני-שרי צבאות ישראל לאבנר בן
 נר ולעמשא בן-יתר ויהרגם וישם דמי-מלחמה
 בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר במתניו
 ובגלגלו אשר ברגליו: ואף את ידעת. ית דעבד
 לי יואב בר צרויה. דעבד לתרין רבני חילותא
 דישאל. לאבנר בר נר. ולעמשא בר יתר
 דקפילגון בערימותיה. ודמי דמתחשיב דמהון
 עלוהי בדם תבירי קרבא. ויהיב לתון בכמנת
 שלמא. ואשר דמהון באספניקי דבחרציה. ודש
 בטליתא דברגלוהי: ועשית בהכמתך ולא-
 תורד שיבתו בשלם שאל: ותעביד בהכמתך.
 ולא תחית סיבתיה. בשלמא לשאול: ולבני
 ברזלי הגלעדי תעשה-חסד והיו באכלי שלחנה
 פיכון קרבו אלי בבנתי מפני אבשלום אחיך:
 ולבני ברזלי גלעדא תעביד טיבו. ויהוין באכלי
 סתורף. ארי אנון סופיקו צורפי. במערקי. מן
 קדם אבשלום אחיך: והנה עמך שמעי בן-
 נרא בני-ימיני סבחרים והוא קללני מקלה נמרצת
 ביום לבתי מחנים והוא יורד לקראתי הורדון

ואירדן הוא אתר בית אשריות שכינתי : ואת-כל-אלה ידי עשתה ויהיו כל-אלה נאסיותיה ואלוה אביט אל-עני ונכה-דונה ותרד על-דברי : וית כל אלון גבורתי עבדת . הלא הוואה כל אלון אמר יי .
 וברין רעוא מדמי לאסתכלא ביה . ברענותו ומפיד רוח . ומשתוי לקביל פלחני : שוחט השור מכהד איש זובח השת ערף פלב מעלה מנהה דסיחור מזכיר לבנה מברך און גסהמה פחרו בדרכיהם ובשקוציהם נפשם הפצה : גכים תור פקמיל גבר .
 דבה אמר פנקר פלב . מסיק קרפן דם חזירא . קרפן מתנתחון מתנת אונים אף אנון אתר עיאו פאזרחתהון ובשקוציהון נפשחון אתר עיאת : גס-אני אבחר בתעוליהם ומגורתם אביא להם יען קראתי ואין עונת דברתי ולא שמעו ויעשו הרע בעיני ובאשר לא-תפצתי פחרו : אף אנא אצפי בתברהון . וממא דיציפו לא ישתזבון . חלף דשדחית נביי ולא תבו . אתנביאו ולא קבילו . ועבדו דביש קדמי .
 ובדלא צבינא אתר עיאו : שמעו דבר-יהוה החרדים אל-דברו אמרו אחיכם שנאיכם מנדיכם למען שמי וכפר יהוה ונראה בשמחתכם והם יבשו : קבילו פתגמא דיי . צדיקיא דמשתו לקביל פתגמי רעותיה . אמרין אחיכון סנאיכון מרחקכון .
 בדיל שמי יסני יקרא דיי . ונחוי בחדותכון ואנון יפתהון : קול שאון מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם גמול לאיביו : קל אתרגושא מקרתא ירושלם . קלא מהיכלא . קל מימרא דיי . דמשלם גמלא לבעלי דבבוהי : בטרם תחיל ילדה בטרם יבוא חבל לה והמליטה זכר : עד לא מיתי עקא לה תתפריק . ועד לא ייתי לה זייע . פחבלין על ילדא יתגלי מלכה : מי-שמע פזאת מי ראה פאזה היוחל ארץ פיום אחד אס-יולד גוי פעם אחת פיר חלה גס-ילדה ציון את-בניה : מן שמע פהדא . מן הוא פאלון . האפשר דתתעביד ארעא פוימא חד . אם יתברי עפה זמן חדא . ארי עתידא דתתנחם ציון ותתמלי מעם גלוותהא : האני אשביד ולא אוליד יאמר יהוה אס-אני המוליד ועצרתני אמר אלהיך : אנא אלהא ברית עלמא מבראשית אמר יי . אנא ברית כל אנשא . אנא בדרית יתחון לביני עממיא . אף אנא עתיד לבנשא גלוותיך אמר אלהיך : שמחו את-ירושלם וגילו בה פראהביה שישו אתה משוש כל-המתאבלים עליה : חדו בירושלם . וכוועו בה פל רחמא . דצו עמה דייין . כל דחוו מתאבלין עליה : למען תינקו ושבעתם משר תנחמיה למען תמצו ותענגתם מזיו פבודה : בדיל דתתפנקון ותשבעון .

מכות תנחומהא . בדיל דתשתון . ותתרוון מחמר יקרה : פייכה | אמר יהוה הנני נוטה אליה פנהר שלום ובנהל שומט פכוד גוים וינקתם על-צד תנשאו ועל-ברכים תשעשעו : ארי כדנן אמר יי . האנא מיתי לה . פשפע נהר פרת שלם . ובנהל מגבר . יקר עממיא ותתפנקון . על גססין תתגמלון . וער רכובין תתרפון : פאיט אשר אמר תנחמנו פן אנכי אנהמכם ובירושקם תנחמו : פגבר . דאמיה סנחמא ליה . פין מימרי ינחם יתכון . ובירושלם תתנחמון : וראיתם ושש לבכם ועצמותיכם פדשא תפרחנה ונודעה יד-יהוה את-עבדיו וזעם את-איביו : ותחזון ויתרי לבכון . וגויתכון פדתאין יתרון . ותתגלי גבורתא דיי לאיטבא לעבדוהי צדיקיא . וייתי לזט לבעלי דבבוהי : פיידינה יהוה פאשיבוא וכסופה מרפבתיו להשיב פחמה אפן וגערתו פלה-בראש : ארי הא יי פאישתא מתגלי . וכעלעולין רתפוהי . לאתבא בתקופ רוגויה . ומזופיתיה בשלהובית אישתא : פן באש יהוה נשפט ובחרבו את-פל-בשר ורפו חללי יהוה : ארי באישתא עתיד יי למדון . ובחרפיה ית כל פסרא . וסניאין קמיליא קדם יי : המתקדשים והמפחחים אל-התגנות אתר אתר פתוד אכלי בשר החזיר והשקין והעכבר יהרו יספו נאסיותיה : דמודמנין ודמדפן לגניאך פעותא . סיעא פתר סיעא . אכלי בשר חזירא . ושקצא ועכברא . פחדא יספון אמר יי : ואנכי מעשיהם ומחשבתיהם פאה לקפין את-פל-הגוים ותלשנות ובאו וראו את-פכודי : וקדמי גלן . עובדיהון ועשתוניהון . עתידנא . לכנשא ית כל עממיא אימיא ולישניא . וייתון ויחזון ית יקרי : ושמתו בהם אות ושפחתי מהם | פלימים אל-הגוים תרשיש פול ולוד משכי קשת תובל ויון האיים הרחקים אשר לא-שמעו את-שמעי ולא-ראו את-פכודי והגידו את-פכודי פגוים : ואשו בהון אתא . ואשלת מנהון משיובין . לביני עממיא . למדינת יפא פולאי ולודאי . דמתחין ומחן פקשתא למדינת-תובל ויון . ננוותא רחיקיא . דלא שמעו ית שימע גבורתי ולא חזו ית יקרי . ויחזון ית יקרי פעממיא : והביאו את-פל-אחיכם מכל-הגוים | מנהה | ליהוה בפוסים וברכב ובצפים ובפרדים ובפרדות על הר קדשי ירושלם אמר יהוה פאשר יביאו בני ישראל את-המנחה בכלי טהור בית יהוה : וייתון ית כל אחיכון מכל עממיא קורבנא קדם יי . פוססון . וברתפון . וברחולון ובכודנן ובתשפתן . על מורא דקודשי . ירושלם אמר יי . פמא דיייתון

(* אחת קרי

בני ישראל ית מנחתא. במן דכי לבית מקדשא
 די' : וגם מהם אקח לבתנים לגוים אמר יהוה :
 ואף מנהון אקריב. למהוי כהניא לי' ואמר יי' :
 כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר
 אני עשה עמכם לפני נאסיהוה בן יעמד ורעכם
 ושמכם : ארי כמא דשמיא חדתין. וארעא חדתא.
 דאנא עבדי. קמין קדמי אמר יי' . בן יתקנים
 ורעכון ושומכון . והיה מדייחדש בחדשו ומדי
 שבת בשבתו יבוא כל בשר בשער להשתחות לפני אמר
 יהוה : ויהי בזמן ירח בירה. וכזמן שבא בשבא.
 ירחון כל בני בקרא. למסגד קדמי אמר יי' :
 ויצאו וראו בפני האנשים הפושעים כי תולעתם
 לא תמות ואשם לא תכפה והיו הראון לכהן בשער :
 ויפקון ויחזון . בפני גובריא חייביא. דמרדו
 במימרי . ארי נשמתהון לא ימותון . ואישתהון
 לא תמפי . ויהון מתרגין רשיעיא בגיהנם עד
 דייטרון עליהון צדיקיא מסת חזינא : והיה סדי חדש
 בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר ה' :
הפטרות מחר חדש (בשמואל א' ס' כ')

ויאמר לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד
 מושבך : ואמר ליה יהונתן מחר ירחא . ותתבעי .
 ארי יהי מרוח בית אסחורתך : ושלישת תרד
 מאד וכאת אל ההקום אשר נסתרת אשם ביום
 המעשה ושלישת אצל האבן האזל : ובתלתות ירחא
 תתבעי לחדא . ותתקד לאתרא . דאממרתא תמן
 ביזמא דחולא . ותתיב . בסטר אבן אתא : ואני
 שלשת החצים צדה אורה לשלחתי למטרה :
 ואנא תלתא גרין בקשת שדי . לממחי לי לפגליסא :
 והנה אשלח את הנער לקד מצא את החצים אמר
 אמר אמר לגער הגה החצים | ספק והנה קחני
 וכאה פיי שלום לק ואין דבר היי יהוה : והא
 אשלח ית עולימא . איזיל איתא ית גריא . אם
 מימר אימר לעולימא . הא גירא סנד ולכא .
 סבהי ואיתא . ארי שלם קד . ולית מדעם פיש
 קיים הוא יי' : ואסיפה אמר לעלם הגה החצים
 ספק והלאה לק כי שלחתי יהוה : ואם פדין אימר
 לעולימא . הא גרא סנד ולהלאה . איזיל . ארי
 שיוכד יי' : והדבר אשר דברנו אני ואתח הגה
 יהוה ביני ובינה עד עולם : ופתנמא . דמליקנא
 אגא ואת . הא מימרא די' סהיד . בינא ובינה
 עד עקמא : ויסתר דוד בשורה ויהי החדש וישב
 הפלך עליהם לאכול : ואסטר דוד בתקלא .
 יהוה ירחא . ואסטר סלכא . על לחמא למיכל :
 וישב הפלך עלימושבנו בפעם | בפעם אלימושב
 תקיר ויקם יהונתן וישב אבגר מצד שאול ויפקד

מקום דוד : ואסטר מלכא . על שיויה . בזמן
 בזמן . על שיויה דמתוקן ליה בסטר פותלא .
 וקם יהונתן . ואסטר אבגר מפטרא דשאול . והוה
 אתרא דרוד מרוח : ולא דבר שאול מאומה ביום
 ההוא כי אמר מקרה הוא בלתי מחור הוא פירלא
 מחור : ולא מליד שאול . מדעם ביזמא תחוא .
 ארי אמר דלמא ערוע הוה ליה ולא דכי הוא .
 או דלמא לאורח אול ואנתנא לא זמנתי : ויהי
 כמחרת החדש השני ויפקד מקום דוד ויאמר
 שאול אל יהונתן בנו מדוע לא בא בני ישי גס
 תכול גס היום אל תלחם : והוה ביזמא דבתרוחי
 דהוא עבור ירחא תנינא . והוה אתרא דרוד
 מרוח . ואמר שאול ליהונתן בריה . מדין . לא
 אתא בר ישי . אף תמדי אף יזמא דין ללחמא :
 ויען יהונתן את שאול גשאל נשאל דוד מעפדי
 עדי בית לחם : ואתיב יהונתן ית שאול . אשתאלא
 אשתאל דוד . סני למיזל עד בית לחם : ויאמר
 שלחני נא כי זכח משפחה לנו בעיר והוא צוה
 לי אחי ועתה אסמציאתי חן בעיניך אמלמח נא
 ואראה את אחי ערפן לא בא אל שלחן הפלך :
 ואמר . שלחני בען . ארי שירו נכסת קודשיא
 לכל זרעיתא ננא בקרתא . והוא פקיד לי אחי .
 ובען . אם אשכחית רחמין בעינך . אשתיוב בען
 ואחוי ית אחי . על פן לא עאל . לפתורא דמלכא :
 ויחרתאף שאול ביהונתן ויאמר לו בן ינעות
 המדות הוא ידעתי פיי בחר אתה לבן ישי
 לבשתך ולבשת ערות אמך : ותקוף רוגזא דשאול
 ביהונתן . ואמר ליה . בר סרכניא דמרדותה
 קשיא . הלא ידענא . ארי רעי את גבר ישי .
 לבהתתך . ולבהתת קנן אפקד : פי כרתימים
 אשר בן ישי חי עליה ארמה לא תפון אתה
 ומלכותך ועפה שלח נקח אתו אלי פי בן ימות
 הוא : ארי כל יומיא . דבר ישי קיים על ארעא .
 לא תתפון את ומלכותך . ובען . שלח ואיתיניה
 קותי . ארי גבר דייב קטול הוא : ויען יהונתן
 את שאול אביו ויאמר אליו למה יוכתמה עשה :
 ואתיב יהונתן . ית שאול אבוהי . ואמר ליה . קמא
 יתקמיל מא עבד : ויטל שאול את החנית עליו
 להפתו וידע יהונתן פיי בלה היא מעם אביו להמית
 את דוד : וארים שאול ית מרניתא . עלוהי
 למטהו . וידע יהונתן . ארי גמירא היא מן אבוהי
 למקמל ית דוד : ויקם יהונתן מעם השלחן בחרי
 אף ולא אכל ביום יחדש השני לחם פי נעצב
 אל דוד כי הכלמו אביו : וקם יהונתן . מן פתורא
 בתקוף רנו . ולא אכל . ביום עבור ירחא תנינא

לחמא. ארי אתנסיס על דוד. ארי אכלמיה
אכיהי: ויהי בפקר ויצא יהונתן השירה למועד
דוד ונער קמן עמו: והוא בצפרא. ונפק יהונתן.
לחקרא לזמנא דאמר ליה דוד. ויניק זעיר עמיה:
ויאמר לנער רץ מצאנא את החצים אשר אנכי
מורה הנער רץ והוא יורה החצי להעברו: ואמר
לעולימיה. רהוט. איתא כען ית גריא. דאנא
שדי. עולימא רחמ. והוא שדא גרא לא עברותיה:
ויבא הנער עדר מקום החצי אשר ירה יהונתן
ויקרא יהונתן אחרי הנער ויאמר הלוא החצי ממך
והלאה: ואתא עולימא עד אתר גרא. דשדא
יהונתן. וקרא יהונתן. בטר עולימא ואמר. הלא
גרא מנך ולהלאה: ויקרא יהונתן אחרי הנער
מהרה חושא אלתעמד וילקט נער יהונתן את
החצי ויבא אל אדניו: וקרא יהונתן בטר עולימא.
אוהי בפריע לא תתעבב. ולקוט. עולימא דיהונתן
ית גריא. ואתא קות רבניה: והנער לא ידע
מאומה אך יהונתן ודוד ידעו את הדבר: ועולימא
לא ידע מדעם. ברם יהונתן ודוד. ידעין ית
פתגמא: ויתן יהונתן את כליו אל הנער אשר
לו ויאמר לו לך הביא העיר: ויהב יהונתן ית
זיניה. לעולימא דיריה. ואמר ליה. איזיל אבידהי
לקרתא: הנער בא ודוד קם מאצל הנגב ויפל
לאפו ארצה וישתחו שלש פעמים וישקו איש
את רגליו ויבכו איש את רעהו עד דוד הגדיל:
עולימא אתא. ודוד. קם מסטר אבן אתא דלקביל
דרומא. ונפל על אפוהי על ארעא. וסגיד תלת
זמנין. ונשקו גבר ית חבריה. ובכו גבר ית
חבריה. עד דוד אסגי: ויאמר יהונתן לדוד לך
שלום אשר נשפענו שנינו אנחנו בשם יהוה
לאמר יהוה יהיה ביני ובינה ובין זרעי ובין זרעה
עד עולם: ואמר יהונתן. לדוד איזיל לשלם.
דקימנא תרונא אנחנא. בשמא דיי למימר.
מימרא דיי. יהי סתיד בינא ובינה. ובין בני.
ובין בנה עד עלמא: ע"י

לאתנבאח ליה: ונחל יהוה את יהודה חלקו על
אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם: ויחסין יי
לדבית יהודה חלקהון. על ארעא דקודשא.
ויהרעי עוד בירושלם: הם כלל בשר מפני יהוה
פי נעור ממעון קדשו: ספו כל רשיעיא מן קדם
יי. ארי אתגלי ממדור קודשיה: ויראני את
יהושע הכהן הגדול עמד לפני מלאך יהוה והשטן
עמד על ימינו לשטנו: ואחריני ית יהושע
כהנא רבא. קאים. קדם מלאכא דיי. וחמא.
קאים על ימיניה לאסטנא ליה: ויאמר יהוה אל
השטן וגער יהוה בך השטן ויגער יהוה בך
הבחר בירושלם הלוא זה אוד מצל מאש: ואמר
יי לחמא. יגער יי בך חמא. ויגער יי בך. דאתרעי
לאשראה שכניתייה בירושלם. הלא דין אוד
משויב מיקודא: ויהושע היה לבוש בגדים
צואים ועמד לפני המלאך: ויהושע. הנה ליה
בנין דנסיבן להון גשין דלא בשין לכהונתא.
וקאים קדם מלאכא: ויען ויאמר אל העמדים
לפניו לאמר הסירו הבגדים הצואים מעליו ויאמר
אזיו ראה העברתי מעליך עונה והלבש אתך
מתלוצות: ואתיב ואמר. לדמשמשין קדמוהי
למימר. אימרו ליה ויפיק גשין דלא בשין
לכהונתא מביתיה. ואמר ליה. חוי דאעדיתי
מנך חובך. ואלבשית יתך זכון: ואמר ישימו
צניף טהור על ראשו וישימו הצניף הטהור על
ראשו וילבשוהו בגדים ומלאך יהוה עמד: ואמרית.
שוו מצנפא דכיא על רישיה. ושויא מצנפא
דכיא על רישיה. ואסבוהי אתתא דכשרא
לכהונתא. ומלאכא דיי קאים: ועמד מלאך יהוה
ביהושע לאמר: ואסחיד מלאכא דיי. ביהושע
למימר: כה אמר יהוה צבאות אס בדרכי תלך
ואם את משמרת תשמר ונס אתה תדון את
ביתי וגם תשמר את חצרי ונתתי לך מהלכים בין
העמדים האלה: כדנן אמר יי צבאות. אם
בארתן דתקנו קדמי תהך ואם ית מפרת מימרי
תפר. ואף את תדון לדמשמשין בבית מקדשי.
ואף תפר ית עזרתי. ובאחיות מיתיא אחינה.
ואתין לך רגליו מהלכן. בין סרפיא הארין:
שמע---נא יהושע הכהן הגדול אתה זרעיה
הי שבים לפניה כיי אנשי מופת המה כיי הנני
מביא את עבדי צמח: שמע כען. יהושע כהנא
רבא. את ותברך דיתבין קדמך. ארי גוברין
כשרין למעבר להון גסא אנון. ארי האנא מיתי.
ית עבדי משיחא ויתגלי: כיו הנה האבן אשר
נתתי לפני יהושע על ראבן אחת שבעה עינים

הפטרה לשבת א' של חנוכה

רני ושמח בתציון פי הנני בא ושכנתי
בתוכך נאם יהוה: בושי וחדא פנשתא דציון.
ארי האנא מתגלי. ואשרי שכניתי בגינה אמר
יי: ונלוו גוים רבים אל יהוה ביום ההוא והיו לי
לעם ושכנתי בתוכך וידעת כיי יהוה צבאות
שלחתי אריך: ויתוספון עממין סגיאין על עמיה
דיי בעדנא תהוא. ויהון קדמי לעם. ואשרי
שכניתי בגינה. ותדעין. ארי יי צבאות שלחתי
(*) החצים קרי

הגני מפתח פתחה נאם יהוה צבאות ומשתי
אתעון הארץ ההיא ביום אחד: ארי הא אבנא
דיחבית קדם יהושע. על אבנא חדא שבועא
חזוין לה. האנא גלי חזייתה. אמר יי צבאות.
ואעדי. ית חוב ארעא ההיא ביומא חד: ביום
ההוא נאם יהוה צבאות תקראו איש לרעהו
אלתחת גפן ואלתחת תאנה: בעדנא חזווא.
אמר יי צבאות. תערעון גבר לתבריה. לתחות
פירי גופנהו ולתחות פירי תינוהו: וישב המלאך
הדבר בן ויערני פאיש אשר יעור משנתו: ותב
מלאכא די ממליל עמי. ואערני. פגוברא דמתער
משנתיה: ויאמר אלי מה אתה ראה ויאמר
ראיתי והנה מגורת חב פלה וגלה על ראשה
ושבעה גרתי עליה שבעה ושבעה מוצקות
נגרות אשר על ראשה: ואמר לי. מא את חזי.
ואמרתי. חזיתי והא מנרתא דדהבא פולה וגולתה
על רישה. ושבעא פוצינהא דעלה. שבעא
ושבעא דמריקין מנהון משחא. לבוצינא דעל
רישה: ושנים זיתים עליה אחד מימין הגלה
ואחד על שמאלה: וזיתין דעלה. חד
מימין גולתא. וחד על שמאלה: ואען ויאמר
אל המלאך הדבר בן לאמר מה אלה אדני:
ואתיבית ואמרתי. למלאכא. די ממליל עמי
למימר. מא אלן רבוני: ויען המלאך הדבר בן
ויאמר אלי הלא ידעת מה תמה אלה ואמר לא
אדני: ואתיב. מלאכא. די ממליל עמי ואמר לי.
הלא ידעתא מא אנן אלן. ואמרתי לא רבוני:
וען ויאמר אלי לאמר זה דברייהוה אלזרפבל
לאמר לא בחיל ולא בכח פי אסר ברוחי אמר
יהוה צבאות: ואתיב. ואמר לי למימר. דין
פתגמא די. עם זרפבל למימר. לא בחיל ולא
פגוברא. אלתיב במימרי. אמר יי צבאות: מר
אתה חרה הגדול לפני זרפבל למושור וחוציא את
האבן הראשה תשאות חן חן לה: מא את השיבא
מלכותא ספשתא. קדם זרפבל הלא כמישרא.
ויגלי ית משיחיה דאמיר שמייה מלקדמין. וישלום
בכל מלכותא: ויהי דברייהוה אלי לאמר: והוה
פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: ידי זרפבל
יסרו הבית הזה וידיו תבצענה וידעת פרייהוה
צבאות שלחני אליכם: ידי זרפבל. שריאה.
למבני ביתא הדין וידוהי תשכללניה. ותדעון.
ארי יי צבאות שלחני לאתנבאה לבון:

תמזרקות ויכל חירם לעשות את כל המלאכה
אשר עשה למקד שלמה בית יהוה: ועבד חירום.
ית פיוריא. וית מגרופיתא וית מזרקיא. ושיצי
חירם. למעבד ית כל עבדתא. דעבד. למלאכא
שלמה בית מקדשא די. עמדים שנים וגולת
הפתרת אשר על ראש העמודים שתים והשכבות
שתים לבסות את שתי גלות הפתרת אשר על
ראש העמודים: עמודיא תרין. ואנני קרנתון.
דעל ריש עמודיא תרתין. וסרינתא תרתין.
לכסאה. ית תרתין אנני קרונתון. דעל ריש
עמודיא: ואת הרמנים ארבע מאות לשתי
השכבות שני מורים רמנים לשכבה האחת
לבסות את שתי גלות הפתרת אשר על פני
העמדים: וית רמוניא. ארבע מאה לתרתין
סרינתא. תרין סריין דרמונין לסרינתא חדא.
לכסאה. ית תרתין אנני קרונתון. דעל אפי
עמודיא: ואת המכנות אשר ואת הפירות אשר
על המכנות: וית בסיסיא עטר. וית פיוריא
עטרא על בסיסיא: ואתהים האחד ואתהבקר
שנים עשר תחת הים: וית ימא חד. וית תורי
תרי עטר תחות ימא: ואת הפירות ואת היעים
ואת המזרקות ואת פלהבלים האלה אשר עשה
חירם למקד שלמה בית יהוה נחשת מרמט: וית
דיוריא וית מגרופיתא וית מזרקיא. וית כל מניא
הארץ. פעובד מני משכנא דעבד משה בן עבד
חירם. למלאכא שלמה בית מקדשא די. נחש טב:
בכפר תירדן יצקם המלך במעבה האדמה בין
ספות ובין צרתן: במישר וידנא אתיבונן מלאכא.
פעובי נרגישתא. בין ספות ובין צרתן: וינח
שלמה את כל הפללים מרב מאד מאד לא נחקר
משקל הנחשת: ואצנע שלמה ית כל מניא.
משגי לחדא לחדא. לית סוף למתקל נחשא:
ויעש שלמה את פלהבלים אשר בית יהוה את
מובח הזהב ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים
זהב: ועבד שלמה. ית כל מניא. דבבית מקדשא
די. ית מדבחא דדהבא. וית פתורא. דעלוהי.
לחיים אפיא דהבא: ואת המנורות חמש מימין
וחמש משמאל לפני הדבור זהב סגור והפרח
והנרת והמלקחים זהב: וית מנרתא. חמיש
מימינא. וחמיש משמאלא. קדם בית פפורי
דהבא טבא. וששניא ובוצינא. וציבתא דהבא:
והספות והמזמרות והמזרקות והכפות והמחנות
זהב סגור והפתות לדלתות הבית הפנימי לקדש
הקדשים לדלתו הבית להיכל זהב: וקוליא.
ומזריא ומזרקיא. ובוציא ומחיתא דהבא טבא.

הפמרה לשבת ב' שר תנוכה (במלבים א' ס' ו')

ויעש חירום את הפירות ואת היעים ואת

(*) ואמר קרי

ומגלס'יא. לרשי ביתא נואה לקדש קידש'יא.
לרשי ביתא. להיכלא דחבא: עד"

מפטיר ליום א' וב' של ר"ה (בסדר כ"ט)

ובחדש השביעי באחד בחדש מקרא
קדש יהיה לכם פרי-מלאכת עבודה לא
תעשו יום תרועה יהיה לכם: ועשותם
עלה לריח ניחח ליהוה פר בן-בקר אחד
איל אחד כבשים בני-שנה שבעה
תמימים: ומנחתם סלת בלוזה בשמן
שרשה עשרנים לפר שני עשרנים לאי:
ועשרון אחד לכבש האחד לשבעת
הכבשים: ושעיר-עזים אחד תטאת
לכפר עיכם: מלבד עלת החדש
ומנחתה ועלת התמיד ומנחתה ונסביתה
כמשפטם לריח ניחח אשה ליהוה:

הפטרה ליום א' של ר"ה בשמואל א' סי' א'

ויהי איש אחד מן-הרמתיים צופים מתר
אפרים ושמו אלקנה בן-ירחם בן-אליהוא בן-רחו:
בן-צוף אפרתי: והוא גוברא חד. מרמא.
מתלמידי נביא משרא דבית אפרים. ושמה.
אלקנה. בר ירחם בר אליהוא. בר תוחו בר צוף
גוברא פליג חולק בקודש'יא בשרא דבית אפרים:
ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה
ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: וליה
תרתינן נשין. שום חרא חנה. ושום תנייתא פננה.
והיה לפננה בנין. ולחנה לית בנין: ועלה האיש
ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח
ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני-עלי חפני
ופנחס כהנים ליהוה: וסליק גוברא ההוא
מקרתיה מוזן מועד למועד. למסגד ולדבחה.
קדם יי צבאות בשילה. ותמן תרין בני עלי.
חפני ופנחס. משמשין קדם יי: ויהי היום ויזבח
אלקנה ונתן לפננה אשהו ולכל-בניה ובנותיה
מנות: והוה יום מועדא. ודבח אלקנה. ויהב
לפננה אתתיה. ולכל בנהא. ובנתהא חולקין:
ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את-חנה אהב
ויהוה סגר רחמה: ולחנה. יתב. חולק חד בחיר.
ארי ית חנה רחים. ומן קדם יי אתמנע מנה
לד: וכעסתה צרתה גס-פעס בעבור הרעמה
כייסגך יהוה בעד רחמה: ומנתבא לה ערתה
אף מרגזא לה. בדיל לאקנייתה. ארי אתמנע

מן קדם יי מנה ולד: וכן יעשה שנה בשנה מדי
ערתה בבית יהוה כן תכעיסנה ותבכה ולא תאכל:
וכן יעבד שנה בשנה. בזמן מסקת לבית מקדשא
היי. כן מרגזא לה. ובכיא ולא אכלא: ויאמר
לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא
תאכלי ולמה ירע לבבך. הלא אנכי טוב לך
מעשרה בנים: ואמר לה אלקנה בעלה. חנה
למא את בכיא. ולמא לא אכלת. ולמא באיש
ליד לבירך. הלא רעותי מבא לך. מעשרא בנין:
ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה
ועלי חכהן ישב על-הכפא על-מוזות היכל יהוה:
וקמת חנה. בתר. דאכלת בשילה ובתר דשתיא.
ועלי כהנא. יתיב על פורס'יא. בסטר ספא
דהיכלא דיי: והיא מרת נפש ותתפלל על-
יהוה ובכה תבכה: והיא מרירת נפש. ומצליא
קדם יי ומבפא בכיא: ותדר גדר ותאמר יהוה
צבאות אס'ראה תראה בפעני אמתך וזכרתני
ולא-תשכח את-אמתך ונתתה לאמתך ורע אנשים
ונתתיו ליהוה פל'ימי חייו ומורה לא-יעלה על-
ראשו: וקיימת קיים ואמרת. יי צבאות. מגלא
גלי קדמך סגור אמתך. וייעול וזכרני קדמך ודא
תרחיקת אמתך. ותתיק לאמתך בר פגו בני אנשא.
ואמסרניה דיהי משמיש קדם יי כל יומי חייה.
ומרות אנש לא תהי עלויה: והיה כי הרבתה
להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את-פיה: והיה
מדאסגיא. לצלאה קדם יי. ועלי מוריד לה
עד דתפסוק: וחנה היא מדברת על-לפה רק
שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי
לשברה: וחנה. היא מצליא בלבה. לחוד ספותהא
ניידן. וקלה לא משתמע. וחשבה עלי כאתא
רויא: ויאמר אליה עלי עד-מתי השתפרין הסירו
אתיניך מעלוד: ואמר לה עלי. עד אימתי את
משתפיא. הלא תפיגין ית חמרוך מניך: ותען
חנה ותאמר לא אדני אשה קשת-רוח אנכי ויין
ושכר לא שתיתי ואשפך את-נפשי לפני יהוה:
ואתיבת חנה ואמרת לא רבוני. אתתא עיקת
רוח אנא. וחמר חדת ועתיק לא שתיתי. ואמרת
עולבן נפשי בצלו קדם יי: אל-תתן את-אמתך
לפני בת-דבליעל כיימרב שיתי וכעסי דברתי עד
הנה: לא תכלים ית אמתך. קדם בת רשעא.
ארי מסגי אקניותי. וארגותי אוריכות בצלו עד
פען: ויען עלי ויאמר לכי לשלום ואלהי ישראל
יתן את-שלתך אשר שאלת מעמו: ואתיב עלי.
ואמר איילי לשלום. ואלהא דישראל. יתן ית
בעותיך. דבעית מן קדמוהי: ותאמר תמצא

ותתפלל חנה ותאמר עלן לבי ביהוה רמה קרני
 ביהוה רחב פי על-אויבי כי שמחתי בישועתך :
 וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת . כבר שמואל
 ברי עתיד למהוי נביא על ישראל . ביומוהי
 ותפרקו מידא דפלשתאי ועל יהוה יתעבדן
 להון נפון וגברון . בכין תקיף לבי בחולקא דיהב
 לי יי . ואף הימן בר יואל בר ברי שמואל דעתיד
 דיקום הוא וארבעת עשר בנחוי . למהוי אמרון
 בשירא על ידי נבלין וכגרון . עם אחיהון ליואי
 לשבחא בבית מקדשא דיי . בכין רימת קרני
 במתנתא דמני לי יי . ואף על פורענות נפא
 דעתיד למהוי בפלשתאי . דעתידין דיתון ית
 ארנא בעגלתא חדתא ועמיה קרבן אשמא .
 בכין תיטר פנשתא דישראל . אתפתח פומי
 למלא רברבן על בעלי דבבי . ארי חדתי
 בפורקנך : אין קדוש ביהוה פי-אין בלתך ואין
 צור פאלחינו : על סנחריב מלכא דאתור
 אתנביאת ואמרת . דעתיד דיפק הוא וכל
 חיקותיה על ירושלם . וגם סגי יתעביד ביה . תמן
 יפון פגרי משרייתיה . בכין יודון כל עממיא
 אומיא ולישניא . וימרון לית דקדיש אלא יי
 ארי לית בר מגד . ועמך ימרון לית דתקיף אלא
 אלהנא : אל-תברו תדברו נבחה גבחה יצא עתק
 מפיתכם פי אל דעות יהוה ולא נתכנו עלילות :
 על נבוכדנצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת .
 אתון פסדיא וכל עממיא דעתידין למשלט
 בישראל . לא תסגון למלא רברבן רברבן . ולא
 יפקון גידופין מפומכון . ארי אלהא ידע פולא
 יי . ועל כל עובדותי מתיח דינא . ואף לכון עתיד
 לשלמא פורענות חויבון : קשת גברים חתים
 ונכשלים אורו חיל : על מלכות יון אתנביאת
 ואמרת . קשתת גיברי יונאי יתברן . ודבית
 חשמנאי דהון חלשין יתעבדן להון גבורין :
 שבעים בלחם נשברו ורעבים חדלו עד-עקרה
 ידה שבעה ורפת בנים אמללה : על בנחוי
 דהמן אתנביאת ואמרת . דהון סבעין בלחמא
 וגאן בעותרא וסגיאין בממונא אתמספנו . תבו
 לאתגרא בלחם מוזן פומהון . מרדכי ואסתר
 דהון חשיכון עתרו ואתנשיאו ית מסגינותהון .
 תבו למהוי בני חורין . בן ירושלם דהות פאתא
 עקרא עתידא דתתמלי מעם גלותהא . ורומי
 דמריא סגי עממיא יסופון משריתהא תגדי
 ותחרוב : יהוה ממית ומחית מוריד שאוק ויעל :
 כל אלון גבורתא דיי . דהוא שליט בעלמא ממית
 ואמר לאהאא . מחית לשאול ואף עתיד לאפקא

שפחתך תן בעיניך ותלך האשה לדרכה ותאכל
 ופניה לא תיזלה עוד : ואמרת . תשפח אמתיך
 רחמן בעינך . ואזלת אתתא לאורחה ואכלת .
 ואפין בישין לא הוה לה עוד : וישמימו בבקר
 וישתחווי לפני יהוה וישבו ויבאו אל-ביתם
 הרמתה וידע אלקנה את-חנה אשתו ויזכרה
 יהוה : ואקדימו בצפרא . וסגידו קדם יי . ותבו .
 ואתו לביתהון לרמתא . וידע אלקנה ית חנה
 אתתיה . ועאל דוכרנה קדם יי : ויהי לתקפות
 הימים ותתר חנה ותלד בן ותקרא את-שמו
 שמואל כי מיהוה שאלתיו : והוה לזמן משלם
 יומיא . ועדיאת חנה וילידת בר . וקרת ית
 שמה שמואל . ארי אמרת מן קדם יי שאלתיה ויעל
 האיש אלקנה וכר-ביתו זופח ליהוה את-זבח
 הימים ואת-נדרו : וסליק . גוברא אלקנה וכל
 אנש ביתיה . לרפחא קדם יי . ית דיבח מועדא
 ולשלמא ית נדריה : וחנה לא עלתה פי-אמרה
 לאישה עד-גמל תנער והביאתיו ונראה את-פני
 יהוה וישב שם עד-עולם : וחנה לא סליקת .
 ארי אמרת לבעלה . עד דיתחסיל רביא ואיתנייה .
 ויתחוי קדם יי . ויחיב תמן עד עלמא : ויאמר לה
 אלקנה אישה עשי הטוב בעיניך שבי עד-גמלך
 אתו אך יקם יהוה את-דברו ותשב האשה ותינק
 את-בנה עד-גמלה אתו : ואמר לה אלקנה בעלה
 עבידי דתקון בעינכי . אוריכי עד דתחסלון
 יתיה . פרם . אם יקיים יי ית פתגמוהי . ואוריכת
 אתתא ואוניקת ית ברה . עד דחסלת יתיה :
 ותעלהו עמה כאשר גמלתו גפרים שלשה ואיפה
 אחת קמח ונבל יון ותבאהו בית-יהוה שלו ותנער
 נער : ואסיקתיה עמה בך חסלתיה . בתורין
 תלתא ומכירתא תדא דקמחא וגרב דחמר .
 ואותיותיה לבית מקדשא דיי לשולה . ורביא
 הוה יניק . וישחמו את-הפר ויבאו את-הנער
 אל-עלי : ונכסו ית תורא . ואיתוא ית רביא וות
 עלי : ותאמר פי אדני תו נפשך אדני אני האשה
 הנצבת עמכה בזה להתפלל אלי-יהוה : ואמרת
 בבעני רבוני . חיי נפשך רבוני . אנא אתתא .
 דאתעדת עמך חכא . לצלאה קדם יי : אל-
 הנער הוה התפללתי ויתן יהוה לי את-שאלתי
 אשר שאלתי מעמו : על רביא דדין צליתי .
 ויהב יי לי ית בעותי . דבעיתי מן קדמוהי : וגם
 אנכי השאלתיהו ליהוה כל-הימים אשר היה
 הוא שאול ליהוה וישתחו שם ליהוה : ואף אנא .
 מסרתיה דיהי משמש קדם יי . כל זמן דהוא
 קיים ישמש קדם יי . וסגיד תמן קדם יי :

בחי עלמא : יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם : יי ממסכין ומעטר . משפיל אף מרים : מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עסגדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל : מקים מעפרא מסכניא . מקרקלתא מרים חשיבא . לאתבותהון עם צדיקיא רברבי עלמא . וכורסי יקרא מחסין להון . ארי קדם יי גלן עובדי בני אנשא . מלרע אתקון גיהנם לרשיעיא . וצדיקיא עבדי רעותיה שכליל להון תבל : רגלי חסידו ישמר ורשעים בתשד ידמו כיללא בכת יגבראיש : גוית עבדותו צדיקיא יפד מניהנם . ורשיעיא בגיהנם בתשוכא ידנון . להודעא ארי לא מן דאית ביה חילא זכי ליום דינא : יהוה יחתו מריבו עלוי בשמים ירעם יהוה ידון אפסי-ארץ ויתקדעו למלכו וירם קרן משיחו : יי יתבר בעלי דבבא דקימין לאבאשא לעמיה . עליהון מן שמיא בקל רב ישקוף . יי יעביד פורענות דין מגוג ומשרית עממין חטופין דאתן עמיה מספי ארעא . ויתון תוקפא למלכיה . וירבי מלכות משיחיה : ערי

הפטרת יום ב' של ר"ה (בירמי' סי' ל"א)

פה אמר יהוה מצא חן במדבר עם שרירי חרב הלוך לתרגיעו ישראל : כדנן אמר יי . דיהב רחמין לעפא דאפיק ממצרים . סופיק צורביהון במדברא . כד הוה כד מערקון מן קדם דקמלון בהרבא . דבר במימריה לאשראה בית נייחא ישראל : מרחוק יהוה נראה לי ואהבת עולם אהבתיה על-כן משכתיה חסד : אמרת ירושלם מלקדמין יי אתגלי על אבהתנא . נביא אימר להון . הא רחמת עלמא רחומית יתכון . על-כן דברית יתכון בטבון : עוד אבנד ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תפיד ויצאת במחול משחקים : עוד אקימניד ותתקימין . פגשתא דישראל . עוד תתקנין בתקונך . ותפקין בסיעת משבחין : עוד תמעי כרמים בהרי שמרון נמעו נמעים ותללו : עוד תצבין פרמין . במורי שומרון . צובו שתלון ואחילו : כי יש-יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל-יהוה אלהינו : ארי אית אריכות יומיא . וסגי טובא דעתיד קמיתי לצדיקיא דנמרו אוריתי מלקדמין . חולקוון בארעא דישראל . דהוה מחמדין לשני נחמתא דאתין . אמרין אימתי נקום ונפק לציון . ונתחיו קדם יי אלהנא : פיי-כה | אמר יהוה רנו ליעקב שמחה וצחלו בראש הגוים השמיעו

הקלו ואמרו הושע יהוה את-עמך את שארית ישראל : ארי כדנן אמר יי . שבתו דבית יעקב בתרווא . ודנצו פריש גלי לעיני כל עממיא . בשרו שבתו ואמרו . פרק יי ית עמיה . ית שארא דישראל : הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתיים מירכתי-ארץ פם עיר ופסח הרה ויולדת יחדו קהל גדול ישובו הנה : האנא מייתי להון בגראי מארע צפונא . ואכנישונן מספי ארעא . דהוה בהון עזירין וחגירין . יסגון בהון מעדין וילדון כחדא . במשרון סגיאן יתובון הלכא : בבכי יבאו ובתחנונים אביבם אוליבם אל-ינחלי מים בדרך ישר לא יכשרו בה בייחיתי לישראל לאב ואפרים בכלי הוא : במגליהון כד הוה ככן גלו . ובמתבהון מביני גלותהון ברחמין סגיאן אקריבונן . אדברינן על פצדי מיא . באזרח תקנא . לא יתקלון בה . ארי הויתי לישראל לאב . ואפרים חביב הוא קדמי : שמעו דבר-יהוה גוים ותגידו באיים מפרתק ואמרו מזרח ישראל יקבצנו ושמרו כרעה עדרו : קבילו פתגמא דיי עממיא . ותו בגנון מרחיק . ואמרו . מן דבדריה לישראל יבגשניה . ויפרניה פרעיא לעדריה : ביי-פדה יהוה את-יעקב וגאלו מיד חוק ממנו : ארי פרק יי ית דבית יעקב . ושויבונן . מיד דתקיפין מנהון : ובאו ורגנו במרום-ציון ונתרו אל-טוב יהוה על-דגן ועל-תירוש ועל-יצהר ועל-בני-צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא-יסיפו לדאבה עוד : וייתון וישבחון בטור בית מקדשא דיתבני בציון . ויתפנקון בטובא דיתב להון יי . בעבורא בתמרא ובמשחא . ובבני עאן ותורין . ותהי נפשון מליא תפנקין פגנת שקיא דמרויא . ולא ייספון לעפא עוד : אז תשמח בתולך במחול ובחרים וקנים יחדו ותפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מגונם : ככן יחדו פגשתא דישראל כד בהנגין . ועולימין וסבין בתדא . ואהפוד אבלהון כביע ואנחימנון . ואחדינון מדוונחון : וריותי נפש הפגנים דשן ועמי את-טובי ישבעו נאם-יהוה : ואסבע . נפש פהניא תפנקין . ועמי בית ישראל . ית טובי דיהבית להון יסבעון אמר יי : פה | אמר יהוה קול פרמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על-בניה מאנה להנתם על-בניה כפי איננו : כדנן אמר יי . קלא ברום עלמא אשתמע בית ישראל דבבן ומתאנתון בתר ירכיה נביא . כד שדה יתיה נבווראדן רב קטוליא מרמתא . אליא ודבבן במרר . ירושלם כביא

את יי' אלהנא : פיי אחרי שובי נחמתי ואחרי
 הודעי ספקתי על-ידיך פשתי וגם-נכלמתי כי
 נשאתי חרפת נעורי : ארי פד אנתנא תיבין
 לאורייתא מתרתם עלנא . וכדו דאתגלי לנא
 טפחנא על ירבנא . כהיתנא ואף אתכנענא .
 ארי קבילנא חסורי חובנא דמלקדמין : תבן
 יקור לי אפרים אם לך שעשועים פיימדי דברי
 בו זכר אופרנו עוד על-יבן חמו מעי לו רחם
 ארחמנו נאס-יהוה : דכבר תביב קדמי ישראל .
 הקא רבי רחם הוא . ארי בזמן דמשוי שתמי
 אורייתא על לפיה למעברדחון . מדכר דכירנא
 לאיטבא ליה עוד . על פין . אתגוללו רחמי
 עליהון . רחמא ארחים עליהון אמר יי' : עי

על בנהא . מסריבא . לאתנחמא על בנהא ארי
 גלו : כה אמר יהוה מנעי קולך מכפי ועיניך
 מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאס-יהוה ושבנו
 מארץ אויב : פדנן אמר יי' . מנעי קריך מלמכבי .
 ועינך מלשגרא דמעין . ארי אית אנר לעוברי
 אבהתך צדיקיא אמר יי' . ויתובון מארע בעלי
 דבביהון : וישתקנה לאחריתך נאס-יהוה ושבנו
 בנים לגבולם : ואית ספור לסופיק אמר יי' .
 ויתובון בניא לתהומהון : שמוע שמעתי אפרים
 מתגודד יפרתני ואוסר בעגל לא למד השבני
 ואשובה כי אתה יהוה אלהי : שמוע וגלי קדמי .
 בית ישראל דבבן ומתאנחין על דאמקלמו .
 אמרין איתיתא עלנא יסורין ולא אוליפנא . כעגל
 לא מילת . כדו אתיבנא לפלחנך וגתוב . ארי

שלא להניח הנייר חלק ולהפיק רצון כל איש הדפסנו ברכות ההפטרה עפ"י נוסח ספרד .

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם . אשר פחר בנביאים טובים . ורצה בדבריהם
 הנאמרים באמת . ברוך אתה יהוה הבוחר בתורה ובמשה עבדו ובישראל

עמו ובנביאי האמת והצדק :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם צור כד-העולמים צדיק כבד-הדורות . האר
 הנאמן . האומר ועושה . מדבר ומקים . כי כד-דבריו אמת וצדק . נאמן
 אתה הוא יהוה אלהינו ונאמנים דברך . ודבר אחר מדברך אחר לא ישוב ריקם
 כי אל מלך נאמן אתה . ברוך אתה יהוה האל הנאמן כבד-דבריו :

רחם עד ציון כי היא בית חיינו ולעזובת נפש תושיע במהרה בימינו . ברוך אתה
 יהוה משמח ציון בבניה :

שמחנו יהוה אלהינו באליהו הנביא עבדך . ובמלכות בית דוד משיחך . במהרה
 יבא ויגד לבנו . עד-כסאו לא ישב זר ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו . כי
 בשם קדשך נשבעת לו שדא יכבה גרו לעולם ועד . ברוך אתה יהוה מגן דוד :
 עד התורה ועל העבודה ועד הנביאים ועד יום השבת הוה שנתת לנו יהוה אלהינו
 דקדשה ולמנוחה לכבוד ולתפארת . עד הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך
 ומברכים אותך יתברך שמה בפי כל חי תמיד לעולם ועד . ברוך אתה יהוה
 מקדש השבת : (מח)

בראש השנה אומרים זה

על התורה ועד העבודה ועד הנביאים ועד יום השבת הוה ועל יום הזכרון הזה . ועד יום
 טוב מקרא קדש הזה . שנתת לנו יהוה אלהינו לקדושה ולמנוחה לששון ולשמחה לכבוד
 ולתפארת . עד הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמה בפי
 כל חי תמיד לעולם ועד . ודברך מלבנו אמת וקים לעד . ברוך אתה יהוה מקדש
 השבת וישראל ויום הזכרון :

הלך הדקדוק על ההפטרות

הפטרות ויגש הנה אני לקח בפשט א' ומלרע :

הפטרות ויחי לשמור חקותי מצותיו . הג מצותיו בלא וי' היפך קצת דפוסים וכ"ה בכ"ד גדול ובסת"י

וכן מוכח במסרה דחשיב תיבות דנסיבין ומצותיו ולא קחשיב הך בהדידו ש"ס התיבה זו בלא וי"ו כגירסתנו : ועדויתיו . מסר

עלה ה' ספקן וי"ו בלישנא : ובנעלו הוי"ו בנעיא : שיבתו . בקצת סת"י מצאתי השי"ן בנעיא וכן בדן טעם החכיר וכן

תינא דלקמן : קללני . הקוף בנעיא והשוא נע ברוב התינאן הסודוקות : ואשבוע האל"ף בחיר"ק כסת"י לא בסגול :

הפטרות שבת ור"ח מכה איש צירי . ערף מברך . ממוצע לא לעיל ולא לרע עיין ע"ה :

תבל החית בצירי וכן הוא במסרה רבנא אות הקוף ערך קמץ : וישש לבכס בקמץ רחב : תללי החית בנעיא והשוא נע :

מזין כבודה התרגום במוסחאות קדמוניות סודוקות הגירסא כך מתמר ברו"ש דומה ל"ש ר"ל חטר כסר ודוק והוא מטאר :

ובאף מארכה וראף טפחה כסת"י והיה טרי חדש וכו' ארבעה ספרים אין מסיימן בהם אלא מלמעלה וסי' יתק"ק . ישעיה . תרי עפר . קהלת . קנות . עיין בפי' התפלה עין חיים בס' ט"ב מש"ש :

הפטרות מחר חדש ונפלתך כ"ה בתינאן הקי"ף בוקף גדול : עד הלקחם כתיב על וקרי אל : כי שפחה השי"ן געי : ממחרת . המ"ם געי : שלח וקח אותו אל"ף בקצת

תינאן שלח כסרם לא באולא וברובן באולא ועיקר : וישקף הוי"ו געי : הפטרות שבת א' של חנוכה והיו לי לעם כמעט שופר ווקף : וישכנתו טפחה . בתו"ק אהנח .

את יהושע בפשט א' גם בירושלמיים : ששמע נא השי"ן געי : יהושע בפשט א' . אתה ורעיך תיבת אתה כמעט פשטא לא מהופך : תקראו איש לרעהו הג' כסת"י ול"ג

אל גם בירושלמיים כן :

הפטרות שבת ב' שר חנוכה צרתן . בכל התינאן אין נעיא בצד"י והשוא נח וכ"ה בירוש' והתי"ו

רפה ועיניך לנוכח יבישו אות ומופת בניקוד התרגום שבתניאן שכן הוא : והמלקתים הקי"ף פת"ח בכל התינאן : לרלתות . לרלתי . התו"ן רפויין : והמופרות הה"א געי' והשוא"א שבת"ם נע :

הפטרות יום א' ר"ח וכעספתה . הה"א רפה כסת"י וגם בירושלמיים : תדעמה הרי"ש דגש לתפארת והא אחרונה ספיק . רד"ק . ולא תאכל הכ"ף כסת"ח

בחושי התינאן וברפוסים וכ"ג דעת המסרה ובקצתן הכ"ף בצירי : אכלה ל' חמף כי הוא מקור ואין ההא סי' נקבות וחד ואכלה מצירי ועיין רש"י ורד"ק ומוסרה והה"א רפה ע"ש : ופניה לא

היו קה עוד . תיבת אפניה במארכה כסת"י : ויזכרה . הוי"ו געי : וישב שם המארכה תחת היוד והיא מלעיל :

הפטרות יום ב' ר"ה ונבנית הוי"ו געי . תללי הה"א געי והשוא נע : ארין קמץ בסגולתא ובתחנינים הוי"ו געי : ארחמנו האלף געי :

הפטרות בראשית ואחזק החית בשוא פשוט :

הפטרות נח כימי נח תיבה אחת כסת"י כמו כימי נדה דותה וכן ת"י כיומי נח דא קרמי . וכן דעת

רבנו סעדיא גאון ז"ל ועיין רד"ק התיבת נח בפשט אחר ומלרע . פדכוד . הכף ראשונה דגש כי היא בכלל אנגירה והכף בנעיא

והשוא נע על משקל ערבות עיין במחברת התינאן ; ומנער פה . הגימל בשוא לבר והע"ן נקראת בחמף קמץ עיין רד"ק ז"ל :

נפתח . בפשט א' ומלרע : תסרי דוד . השוא שבסמך נע מפני המאריך שנחית' והדל"ת רפי וכ"ה בירושלמיים . וע"כ

מסיימן בהפטרות נח בהפטרות קדמוניות וכ"כ הרמב"ם ז"ל ועיקר : נגיד ומצוה בסגול :

הפטרות לך לך נדף . הדלת קמץ וכ"ה במסרה . מקצות . אין בקו"ף דגש גם

בירושלמיים והשוא נח : תשועה . התי"ו קמץ גם בירושלמיים : הפטרות וירא ויאמר אליה אלישע . תיבת ויאמר במסר :

חנה חרדת אלניו אין פסיק אחר תיבת חרדת לתדפה . הפה רפה : העלים הע"ן בשוא לכד והוא נח וכן נמסר בפרשת קרושים :

הפטרות חיי שרה ולא יתם לו . היוד בחירק בכל הספרים : וימצאו . הוי"ו געי ואדניה האלף שוא

פתח בכל התינאן ומסיר עליה ח' וכ"ה בכ"ד גדול : ואת נתן ואת הגבורים הוי"ן בנעיא ואדננו דוד . האלף שוא

פתח ועיין במסרה סוף פ' וישב : בשבב אדני . כ"ה בכל התינאן הכף רפה ומסיר עליה ל' רפה והטעם עליה מארכה לא

תביר בכל התינאן וכ"ה בכ"ד גדול והירושלמי : ומריא . הוי"ו געי : יחי אדני המלך דוד לעולם . בחשוביהם יחי

במארכה וצ"ע . וע"כ מסיימן הפטרות חיי שרה בהפטרות ישנות וכ"כ הרמב"ם ז"ל :

הפטרות תולדות עור לזבה בפשטא א' גם בירושלמיים : ואת הפסח בפשט א' . משחת . החי"ת קמץ בנפרד . וברבים כי משחתם וכ"כ בחלק הדקדוק כי

החי"ת קמץ גם בירושלמיים וכן מוכח במסרה דמסיר עליה ומקור משחת : ראיש אשר יעשנה . באולא לא כסרם גם בירושלמיים : הגני שלח בפשט א' גם בירוש' :

הפטרות ויצא בצבאים האל"ף בחירק כסת"י והי"וד נחה . והרי"ל כ' בהיפך ולא כ"ה כסת"י בכל תיבות

הדומות לזה כגון עפאים . פראים . חוץ מאותן שיצאו מן הכלל ע"פ המסרה והעד תיבת תלאים שבפסוק ראשון : כי הוא

ישאג קמץ בוי"ק :

הפטרות וישלח שמועה שמוענו מאת ה' תיבת מאת בשופר והשם ברביע : עמדה הקמץ שבכ"ם

געי והשוא שבדל"ת נע מפני המאריך : ירושלים בפשט א' והוא מלרע : בספרד . פתח כאתנה כסת"י :

הפטרות מקץ זה בני הבי"ת דגש כי הוא דחיק : והנו את החצי לאתת כפת"ח ומסיר עליה ו' וקפת"ח :

בהיות כי בעת שהרפסנו הספר היקר והנחמד הזה והיה רצוננו להדפיס התרגום על הדקדוק שלו כפי הנוסחאות הישנות ולא היה נמצא העתק מדויק וספר הדקדוק הנק' מרפא לשון אין אתנו והתחלנו בהדפסתו כפי השערת שכלינו באיזה מקומן עד שהאיר ה' עינינו ונשלח לנו מעי"ת צנעא דקדוק התרגום מועתק מספרי המדקקים ראשונים ואחרונים כל דבר בשם אומרו יהי מכירנו בדרך. וכדי לזכות את הרבים ולעמוד על אמתתם של דברים הרבהנו עזו בנפשינו להעלות את הדקדוק הנו' על משבח הדפוס לרות נפש צמאה ומגלים אנו דעתנו בזה שאם יש נוסחאות שנראים בעיני הקורא כדבר מזור ח"ו שאל יאשימו ולא עלינו תלונתו לפי שאין אנתנו מכריחים באלו הנוסחאות אלא שליוותיהו דרבנן עבדינן ומאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דאבות. והנבחר יבחר והיה זה שלום וה' יברך את עמו בשלום אבי"ר.

בראשית

ולכיה פנישת מיא וכו'. נ"ב כ"ה בנוס' ישנה וכ"כ הרמ"ל ז"ל: בצלם אלהים ברא יתיה וכו'. נ"ב כ"ה נוס' תימן וכ"כ היא"י והרמ"ל וכ"ה במסו' התרגום: ארי לא אחית יו אלהים מטרא וכו'. נ"ב כ"ה נוס' תי' וכ"כ היא"ר וכ"כ מהרי"ץ והרמ"ל ז"ל: ואנש לית למפלא ית אדמתא. נ"ב ה"ג וכ"ה בכל פת"י וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל וכ"ה במס' התרגו' אדמה אדמתא גי דין. והשקה דבסטרך. מנבח אדמה: נשמתא דתי' וכו'. נ"ב הו"ד רפי וכ"כ היא"ר ז"ל ועיין מ"ש בריש חי שרה. ואח"ו רב ראיתי נוס' א' ישנה שגם זו הו"ד דגש: ומתמן מתפרש תתי וכו'. נ"ב עיי' מ"ש הרמ"ל ז"ל. ואני הצעיר מצאתי בני דגרים יתפרש ית' וצ"ע: ודהבא דארעא ההיא וכו'. נ"ב בני"ש על קלף גר' ודהבא: הוא דמקיף הוא דמהליך וכו'. נ"ב בכל נוס' ישנות כולן בלא דל"ת הוא מקיף הוא מהליך וכ"כ הרמ"ל ז"ל: אעביר ליה סמך בקבלית. נ"ב ה"ג בב"ף לא בלמ"ד: למחוי מא יקרי לתון וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י לתון: והויא הוה חכים וכו'. נ"ב בכל נוס' ישנות ערים וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל וע"ע שם: ואמר לאתתא בקושמא אמר יי' וכו'. נ"ב ה"ג בכל סת"י בקושמא אמר ול"ג ארי. וכ"כ הרמ"ל ודכותה בפ' וילך ואף כי אחרי מותי ואף בתר וכו' ואין בו ארי בכל הישנות: יתפתחן עיניכון וכו' נ"ב ה"ג בלא וי"ו וכ"ה בכל הישנות וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל והחית בקמץ: וכוכין ואמדין. נ"ב בני"ש ואממין ועיי' מ"ל: בזיעתא דאפך וכו'. נ"ב בני"ש בזיעתא בדל"ת: עד דתתב לארעא וכו'. נ"ב בכל הישנות דתתב וכ"כ היא"ר והרמ"ל והרי"ץ בח"ה: הוה אמא דכל בני אנשא. נ"ב כ"ה נוסח' תימן אמא בכל הישנות: למפלא בארעא דאתברי מתמן. נ"ב כ"ה נוס' תימן בארעא וכ"כ היא"ר והרמ"ל וב'ה'במסו' התרגום: ותריך ית אדם ואשרי וכו'. נ"ב בקצת נוס' ישנות ואשרי ובקצת גר' ואשרייה וכ"כ הרמ"ל ז"ל: קניתי גוברא מן קדם יי'. נ"ב כ"ה נוס' תימן וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל: מאבא דארעא קורבנא קדם יי'. נ"ב כ"ה ברוב הישנות ול"ג תקרובתא. וכ"כ הרמ"ל ושכן הוא במס' התרגו' ובקצת נוס' מנחתא. ע"כ: ואמר לא ידענא הנמר וכו'. נ"ב בני"ש הו"ר בקמץ ועיין מ"ש היא"ר בפ' ויצא. ע"כ: ורעין דעתיך וכו'. נ"ב הדל"ת בקמץ כי הוא ל' נקבה. וכן קבלן הלמ"ד קמץ. ע"כ: ארי תפלא בארעא וכו'. נ"ב כ"ה נוס' תי' בארעא וכ"כ היא"ר לעיל וכ"ה במס' התר' ע"כ: לכין כל קמוליא קין וכו'. נ"ב ה"ג לכן כל קמוליא. וכ"ה ברוב הישנות. וכ"כ היא"ר והרמ"ל

למי (בתר הורה)

ז"ל וכ"כ מהרי"ץ בח"ה. ובקצת ני"ש גר' בכין כל קמוליא ע"כ: רבהון דכל דמנגן וכו'. נ"ב בכל הישנות גר' דמנגן. ודכותה בעמסו' הפרטים על פי הנבל ת"י דמנגן על פום וכו'. וכבר האריך בשבח נוס' הראשונים הרמ"ל ז"ל ע"ש. ע"כ: דבדיליה אנא סביל חוכין לממת וכו'. נ"ב בכל הישנות ל"ג תי' לממת וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: ארי שבעה דין אתלאו וכו'. נ"ב ה"ג שבעה בלא למ"ד וכ"ה בכל הישנות. ע"כ: דין ספר תולדות אדם וכו'. כ"ה בקצת ספרים ישנים בשוא. ע"כ: וליתוהי ארי אמית יתיה יי'. נ"ב כ"ה נוס' סת"י וכ"כ מהרי"ץ ז"ל בח"ה וב"ג נל"ג ושכ"כ באו"ר ושכן היא נוס' רבותינו בעלי התוס' דל"ג תיבת לא ובקלף ישן נושן מצאתי הנוס' ארי אמיתיה וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: ארכא יתוב לתון וכו'. נ"ב כ"ה נוס' סת"י ע"כ: וכל יצרא מחשבת וכו'. נ"ב כ"ה בנוס' יש' יצרא ע"כ: ואמר למתבר תוקפהון וכו'. נ"ב כ"ה נוסח"י ואמר למתבר. ול"ג תי' במימריה. שכבר הזכירה בתהלת הפ' וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ:

פרשת נח

אנש אורהיה על ארעא. נ"ב כ"ה נוס' סת"י ול"ג ית אורחיה אלא אנש אורהיה. ע"כ: ותרעה היתבא וכו' נ"ב הה"א מפיק בכל הישנות וכ"כ היא"ר והרמ"ל ע"כ: והכניש לתוך ויהי לך וכו'. נ"ב ברוב הישנות ויהון לך ובקצתן ויהי. ע"כ: מכל בעירא דכינא וכו'. נ"ב הדל"ת בפת"ה וכן כולהו. ע"כ: ומן בעירא דכיתוהי דכי וכו'. נ"ב כ"ה נוסח"י דליתוהי דכי וכן הבריה דלקמן. וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"ש שהאריכו בזה. ע"כ: תרון תרון עאלו עם נח. וכו' נ"ב ה"ג עם וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל דלא כנ"א לות. ע"כ: מביעי תהום רבה וכו'. נ"ב תהום רבה קרא ותרגום. ע"כ: וכוי דשמיא אתפתחא. נ"ב אתפתחא באל"ף לסי' הנקבות. ע"כ: ואתא נח ותלת נשי בנוהו וכו'. נ"ב כ"ה נוס' ספרינו ותלת ול"ג ותלתא. מ"ל. ע"כ: ואגין יי' עלוהי. נ"ב כ"ה נוס' סת"י דל"ג תי' במימריה וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: ושלא ית עורבא ונפק מיפק וכו'. נ"ב בקצת ני"ש ונפיק וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: והא טרף ויתא תביר מחת בפומה וכו'. נ"ב כ"ה נוסח"י ודלא כני' הדפוסים מחית או נחית. מ"ל. ע"כ: ובכל נוני יומא בידכון מסירין. נ"ב כ"ה נוסחתינו ול"ג יהון. ע"כ: דיישווד דמא דאנשא וכו'. נ"ב בנס' ישנות מדוקדקות דיישווד בו"ו וכ"כ הרמ"ל. ע"כ. ע"ש: דא את קים דאנא יתוב וכו'. נ"ב בקצת ני"ש קימא וברובן קים. ע"כ: וישרי שכיתוהי במשכני שם וכו'. נ"ב כז"ל. ע"כ: נבר ללישניה וכו'. נ"ב כל שם

לישן

אבל ויהי השמש לבוא. הר' והוה. ע"כ: לכך אֶתִּינִי ית ארעא
 הרא וכו'. נ"ב כ"ה בכל סת"י ישנים כי הוא ל' עתיד ודרך
 הכתוב לדבר בל' עבר במקום עתיד. והתרגום דרכו לפרש אמתת
 הענין. וכן תרגמו הרס"ג ז"ל בעברו אעמי בל' עתיד. ע"כ:
 ואמר הגר אֶמְתָּא דשרי וכו'. נ"ב לא מפיק ה"א בכל היש'.
 ע"כ: ואף אנשא יהון צריכין ליה וכו'. נ"ב כצ"ל וליג
 בני ובנוס' ישנות גר' בל' יחיד ואף אנשא יהי צריך
 ליה. וכ"כ הרס"ל ז"ל. ע"כ: אף אנא שריתי חויא וכו'. נ"ב
 כצ"ל וכו' בנוס' דוקני וכל הישנות וכ"כ הרס"ל ז"ל שכן עיקר
 ודלא כנ"א דגר' הבא. ועע"ש שהאריך בזה. וכ"כ היא"ר ז"ל
 בפ' בראשית. ע"כ: דין קיטי התמיון וכו'. נ"ב ה"ג בל' זכר וכן
 לקמן והיתה בריתו. ויהי. וכ"כ בני"ש וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל.
 ע"כ: ויהי קיטי וכו'. נ"ב כצ"ל בל' זכר ועיי' לעיל. ובמסורת
 התר'. והיתה דמתרגם ויהי ג'. והיתה פחית המכות. והיתה
 נאלתו. ודין. ע"כ: מלכין דשלטין בעממא וכו'. נ"ב כ"ה בכל
 הישנות בלא וי". ע"כ: אַתְּגַזְר אברהם וכו'. נ"ב בני"ש על
 קלף. גזר. ע"כ: אַתְּגַזְרו עמיה. נ"ב בני"ש גר' גזרו עמיה:

פרשת לך לך

אשכחית רחמין בעינך וכו'. נ"ב כצ"ל וכ"ה בכל נוס'
 תימן המדויקות. וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל ושיש בו מסורת שהוא
 מתורגם בעינך. ע"כ: ולבית תורי רהט אברהם וכו'. נ"ב
 כ"ה נוסת"י וליג ולות. וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל. ע"כ: והא
 ברא לשרה אתך וכו'. נ"ב ה"ג ברא. וכ"ה כמס' התר' וכ"כ
 הרס"ל. ע"כ: אעביד עמהון גמירא אם לא תייבין. ואם
 תייבין לא אתפרע. נ"ב כ"ה ברוב הספרים חדשים גם
 ישנים. אבל בקלף א' ישן נושן מצאנו כנוסחת היא"ר דגרים כך
 אעביד עמהון גמירא אם תייבין ואם לא אתפרע.
 ועמ"ש בזה היא"ר והרס"ל ז"ל. ע"כ: הָדְרִין בל' תיסה כי כן
 דרכו של אונקלוס להסיר התימה כדאשכחן בפ' בלק שתר' ההוא
 אמר ולא יעשה. הוא אמר ועבד. ועוד שאלו תרגמו בלא תימה בל'
 מקרא הל"ל לא יעבד דינא. אלא ודאי קושטא קאי שגירסת הדיין
 משוכשתה היא. ומצוה להקנה דין בלא ה"א. וכ"כ היא"ר הר' גל"ג
 ושכ"כ האונ"ר והר' בעל נה"ש ז"ל. ע"כ: הא כען אסגיתי
 וכו'. נ"ב ה"ג וכן חברה דלקמן. וליג שריתו. וכ"כ היא"ר וכ"ה
 כמס' התר'. ושכן הדין נותן שהרי כבר דבר אברהם. וכ"כ הרס"ל
 והר"י"ץ בח"ה. ע"כ: כבעו כען אחי וכו'. נ"ב בקצת נ"י"ש לא
 גר' הכא תי' כען. וכמ"ש הרס"ל והיא"ר ז"ל. ובקצתן גר'
 כען ע"כ: דלא ידעינן גבר וכו' נ"ב כ"ה ברוב הישנות.
 וכ' הרס"ל שכן עיקר. וגירסת ידענן מעות. ע"ש שהאריך
 בזה. וכ"כ היא"ר. ע"כ: מחו פֶּשְׁבַרְיָא וכו'. נ"ב כ"ה בני"ש
 בקמץ. ע"כ: וְדַחְקוּ מלאכיא וכו' נ"ב כ"ה בכל הישנות. גם
 בכ"י מהר"י גופאן. ע"כ: והוה כד אפיק יתהון לכרא וכו'.
 נ"ב כ"ה נסת"י אפיק בל' יחיד. וכ"כ היא"ר וכמ"ש רש"י שא'
 הוא שהיה מציל. ודלא כנ"א אפיקו. ע"כ: ואמר לום להון.
 בבעו יי'. נ"ב כ"ה נסת"י וליג כען וכ"כ הרס"ל והיא"ר

לִישָׁן מצאנוהו בספרים ישנים מדוקדקם בדגש השי"ן וכ"כ
 הרס"ל ז"ל. ע"כ: ובתר כן אַתְּבַרְיָא וכו' נ"ב באל"ף כי
 ורעית ל' נקבות. ע"כ: וְהָתָּה כל ארעא לישן חד וכו' נ"ב כ"ה
 בני"ש בתי"י. ע"כ: וְנִשְׁרֹפִינָן בנורא וכו'. נ"ב כ"ה נוס'
 סת"י. וכ"כ היא"ר והרס"ל והר"י"ץ בח"ה. ע"כ: ואתגלי יי'
 לאַתְּפַרְעָא על עובד וכו'. נ"ב בקצת ישנות ל"ג לאַתְּפַרְעָא
 וכ"כ הרס"ל ז"ל ובקצתן גר' לה. ע"כ: עמא חד ולישן חד
 וכו'. נ"ב השי"ן דגש. ע"כ: אַנְשֵׁי לישן חברה. נ"ב כ"ה נוס'
 סת"י אַנְשֵׁי. כי שם אנש כולל זכר ונקבה וכ"כ הרס"ל ז"ל ע"כ:

פרשת לך לך

עד מִישְׁרֵי מורה וכו'. נ"ב כ"ה נוסת"י מִישְׁרֵי בלשון
 רבים וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל. ע"כ: ממדנח לבית אל ופרסיה
 לכשבניה וכו'. נ"ב כ"ה נוסת"י ופרסיה כפיק ה"א וכן כולחו
 ויט אהלה דיצחק וכן דיעקב אשר נטה שם אהליו כולחו מפיק
 ה"א. וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל. ע"כ: ויהי ארי יחזון יתוך
 מצאוי וכו'. נ"ב ה"ג ארי וכ"ה נסת"י וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל
 ע"ש. ע"כ: אימרי כען דַּאֲחַת את וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י דלא
 כנ"א אַחַתִּי וכ"כ הרס"ל ז"ל ע"ש מילתא במעמא. ע"כ:
 ואברם תִּקְוָה לחדא וכו'. נ"ב כ"ה בני"ש בל' קל וכן תרגמו
 הרס"ג בערבי עצם. ולא כמ"ש הרס"ל ז"ל. ע"כ: דפרסיה
 תמן וכו' נ"ב מפיק ה"א ועיין לעיל. ע"כ: ואם את לדרומא
 ואצפנך. נ"ב כ"כ מהר"י"ץ בח"ה ואחריו כל אדם ימשוך
 לגרום כן. אבל בכל ספרי הראשונים מצאנו הנוס' אַנְא
 לצפונא וגם בדפוסים כך היא הנוס' המפורסמת וכ"כ הרס"ל
 ז"ל ועיקר. ע"כ: אברם יִתִּיב וכו' ולום יִתִּיב וכו'. נ"ב כצ"ל
 הו"ד בשוא כי יִתִּיב בקמץ הוא תר' יושב ופשוט. ע"כ: בתר
 דאתפרש לום מעמיה וכו'. נ"ב כ"ה בכל סת"י גם בדפוסים
 ופשוט. זכ"פ היא"ר ז"ל. ע"כ: כמא דלית אפשר לגבר לממני
 ית וכו'. נ"ב בני"ש על קלף גרים דִּימְנִי וכ"כ היא"ר ז"ל. ע"כ:
 עֲבַדוּ קרבא עם ברע וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י דלא כנ"א סדרו
 וכ"כ הרס"ל ז"ל. ע"כ: ית כל חֲקָלִי עמלקאה וכו'. נ"ב כ"ה
 בכל נוס' ישנים חֲקָלִי בל' רבים וכן תרגמו הגאון בערבי ציאע
 שהוא ל' רבים ודכוותיה בפ' וישלח שדה אדום לחקלי אדום.
 בשדי מואב בחקלי מואב. ע"כ: עם כדרלעוסר וכו'. נ"ב כ"ה
 נסת"י עם וכמו שתרגם לעיל את ברע עם. ע"כ: ארו אשתבי
 אַחֲזִיהי וכו'. נ"ב כצ"ל וליג בר אַחֲזִיהי. ע"כ: ואתפליג
 עמהון בליליא וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י בני"ת וכ"כ הרס"ל והיא"ר
 ז"ל. ודכוותיה ויקם פרעה לילה. תר' בליליא. ולילה בעמוד
 אש. ובליליא. ע"כ: הוא בית ריסא דמלכא. נ"ב כצ"ל
 וליג תי' אַתְר וכו' בכל הישנות. ע"כ: קריב קדמו עגלין
 תלתא וכו'. נ"ב כ"ה בני"ש עגלין תלתא ועיין חלת ודכרין
 תלתא. וכ"כ היא"ר והרס"ל. והמעם שעזים לשון נקבות.
 ע"כ: ואפרח יתהון אברם. נ"ב בכל הנוס' היש' גר' וְאֶתִּיב
 וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל. ע"כ: וְהָתָּה שמשא עאלת וכו'. נ"ב
 כ"ה בכל ספרים ישנים וְהָתָּה בתי"ו וכ"כ היא"ר והרס"ל ז"ל.

ז"ל. ע"כ: והות קמא דמלחא. נ"ב כס' ישנים נר' דמלח
 ע"כ: איתא נשקו ית אבנא וכו'. נ"ב בני"ש נר' איתא ובקצתן
 איתא. ע"כ: הא שביבית רבנשי וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י ול"ג
 רמשא. ע"כ: על שדה אתתה אקתת היא וכו'. נ"ב כ"ה
 נסת"י בלא יו"ד. ע"כ: הלא הוא אמר לי אקתת היא וכו'. נ"ב
 ה"ג נ"ב בלא יו"ד. ע"כ: דלא טיבותך וכו'. נ"ב ה"ג דלא. כי
 מכתא לי נקבה. וכ"כ היא"ר. וכ"כ במס' התר'. זה דמתר' דלא
 ד'. זה חסדר. מהנה אלקים זה. עלו זה. בעבור זה ע"כ.
 והביאה היא"ר והרמ"ל. וכ' ומסורה סיג לתורה. וכ"ה ככל
 הישנות. ע"כ: כסות דיקר. וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י ול"ג עינין.
 ע"כ: ואמרת מהימן דאמר וכו'. נ"ב ה"ג מהימן. ול"ג
 מאן ומעות הוא כי כן דרך התרג' להסיר התמיהה. וכמש"ל וכ"כ
 הרמ"ל ז"ל. וכ"ה ככל הישנות ופשוט. ע"כ: והוה רבי קשתא
 נ"ב ככל נ"ש נר' רביא. וכ"כ כס' מ"י שהביא ת"א כמו שהוא
 בוי"ש רביא. וכן פ' רס"ג בערבי גלאם ראם. ובדפוסים גרסי
 רבי קשתא ופי' מורה בקשת וכמ"ש רש"י והמפרשי ז"ל.
 ועכשו הגוהו הספרים ומחקו האלף והניחו תי' קשתא כמו
 שהיתה בל' כבר ולא הרווחו בזה כלום כי גם התרגום והוא
 נער רבי. וטוב לאדעו נוס' הישנה שהיא יותר מבוררת
 מלחיות פוסחים על ב' הסעיפים. ע"כ: ונסיב אברהם ית אעי
 וכו'. נ"ב בקצת נ"ש ודבר ובקצתן ונסיב. ע"כ: והוא והא
 דברא אהיר וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י ול"ג תי' חדא. וכ"כ
 הרמ"ל ז"ל. ע"כ: ככן יהאמר כיומא הדין וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י
 כיומא ככ"ף לא ככ"ת. גם הרמ"ל תרגמו בערבי. פי מתל
 הדא אליום וכו'. ע"כ:

פרשת חיי שרה

והו חיי שרה וכו' נ"ב היו"ד דנושה. וכן כל לי חיי
 ותיא ככל הספרים המדוקקים היו"ד בדגש כתר' השעיר החי.
 צפירא תיאי שתי צפרים חיות. תיין. הבשר החי. בשרא
 היא. ובהפסרת סקן. בני החי. ברי תיא. וכן כולם. וכן ת"י
 חי נפשך. תיי נפשך. וכן נוסח על דא יתברך וכו' שאומרים
 אחר תרגום ההפסרה תיא וקיימא. וכ"ה לי הכ' בדניאל
 אלהא תיא וכו' ועכשו העולם מרפין קצת מהן וקצתן מדיגשין
 אותו. ע"כ: למספרה דשרה וכו'. נ"ב ה"ג כדל"ת לא בלמד.
 והמעם הוא מפני שאחרים הם הספרנים. והאבלים בוכים. (יא"ר
 רמ"ל). ע"כ: רב ק' יי' את ביננא וכו'. נ"ב ה"ג רב בקמץ
 וכ"ה בכל הישנות. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: כשפר קברנא וכו'
 נ"ב נר' הקו"ף כפת"ח. וכן בפר' וישלח. המדלית קברין. ובפ'
 חקת או בקברא כפת"ח הקו"ף ע"מ חמרא אבנא. ובגיי"ש
 מצאנו גם שם קמחא כפתח הקוף וכ"כ ג"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ:
 לא ימנע מנך וכו'. נ"ב נוס' ספרי תימן לא יבלי וכו' היא"ר
 והרמ"ל ז"ל ודלא כיג"ר ימנע ע"ש. ע"כ: בקסוף שלים וכו'
 נ"ב ה"ג. ול"ג בכספא ועיי' רמ"ל. ע"כ: יתנה לי וכו'.
 נ"ב ול"ג יתנינה. וכ"ה במס' התר' וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל.
 ע"כ: אם עברת לי טיבו וכו'. נ"ב ה"ג וכ"ה נס' פת"י ודלא

פרשת תולדות

מפרץ דארם וכו'. נ"ב כ"ה בני'. ע"כ: כוליה בגלים
 דסער. נ"ב בקצת נ"י כפולין. וכ"כ היא"ר ז"ל וברובן גר' בגלים
 בוי". ע"כ: גבר ג'חש ירפן וכו'. נ"ב בכל הנום' הישנות ג'חש
 ירפן. וכ"כ בס' אור האפלה. וכ"ה גירסתו' וכמ"ש הרמ"ל ז"ל
 וכ"כ מהר"א הלוי בגליון חלק הדקדוק. ע"כ: זבין כיום ד'להי
 וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י בלא נו"ן וכ"כ היא"ר. וכ"כ רמב"ן שב"ה בגנוסח'
 בדוקות ומדוקדקות וכ"כ מהר"ן בח"ה. וכ"כ הרמ"ל שזוהי
 הגיר' העיקרית. ע"כ: דמיהד בעמא יר' אתתך. וכו' נ"ב כ"ה
 בכל נוסת"י. וכ"כ הרמ"ל ושכן הוא במסורת התרגום. ע"כ:
ועבדה סגי וכו'. נ"ב כ"ה בכל נסת"י **ועבדה** קרא ותר'. וכ"ה
 בספ' התר'. וכ"כ היא"ר והרמ"ל. וכ"כ מהר"ן בח"ה. ע"כ:
דהוה קרי להון אבוהי. נ"ב בקצת נ"ש **דקרא**. ע"כ: לנא
זניפוש בארעא. נ"ב בנסת"י **זניפושנא**. וכ"כ היא"ר וה' נל"ג
 וכ"כ הרמ"ל וכן העתיקה ר"ס בערבי **זנימינא**. ועיי' הטעם
 ש"ש. ע"כ: **וסליק** מתמן לבאר שבע. נ"ב כ"ה הגי' הנכונה.
 ולא כנ' **ואסתלק**. וכן הוא ברוב הישנות. ע"כ: **וסיעת**
מרתמוהי וכו'. נ"ב בני' וסיעת **רתמוהי**. וכ"כ היא"ר ז"ל
 ובקצת נום' **מרתמוהי** המ"ם נקוד בשוא לא בצירי וכבר
 האריך בזה בס' מרפא לשון. ע"ש. גם בס' מכלל יופי כ' שלדעת
 התרגום המ"ם היא מ"ם השמוש. וכמ"ש הרמ"ל ונוס' משובשת
 היא שנודמנה לרש"י שהיתה המ"ם נקודה בצירי. ע"כ: **וכהיא**
 עינוהי מלמחוי. נ"ב בני' נקוד הוי"ו בשורק. והה"א בפתח **וכהיא**
 והיא דייקא ספי. והרמ"ל נדחק בזה ולא עיין יפה. ע"כ: לית אנא
 ידע **יומא דאמות**. נ"ב בני' **יום מותי** קרא והרגום. וכ"כ
 היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ: סב כען **זינג סיפך** וכו'. נ"ב בולן
 בצירי. ודכותה חורר עדיך. תר' אעד תקון **זינג** בצירי וכן כל
 ל' סוף בצירי. בישעיה סי' ב' וכתתו חרבותם. **סיפיהון**.
 ובחזקאל סי' אבל כל ל' אחרית מתורגם **סיפא** בוי"ו כמו באחרית
 הוימים. **בסוף** יומיא. ותהי אחריתי. **סופי** להיטיבך באחריתך.
בסופך. ועד אחרית שנה. **סופא** דשנתא. ע"כ: איזיל כען
לענא וכו'. נ"ב כ"ה בכל הישנות ואין בו לוח'. ע"ש. ע"כ:
 מאם **ימושנני** אבא וכו'. נ"ב השין רפי בכל הישנות. ע"כ:
 אסתחר **ואכול** מצירי וכו'. נ"ב בכל הנום' הישנות האלף בשוא
 כי הוא ל' ציווי. ולכן אין לתרגמו **ואיכול** כי זה הוא תר'
ואוכלה. והיא"ר כ' כי תר' ואכלה ותיכול. ע"כ: **ואמושנך**
 ברי. נ"ב השין רפי בני"ש. ע"כ: וידיא ידי **עשו**. נ"ב כ"ה
 נסת"י ידי **עשו** קרא ותר'. וכ"כ היא"ר. ע"כ: קריב לי ואכול
 וכו'. נ"ב ברוב הישנות **קריב קדמי**. ע"כ: **ואריח** ית ריחא
 וכו'. נ"ב בכל הישנות **ואריח**. ע"כ: **וישתעבדן** לך מלכון
 וכו'. נ"ב ה"ג בלא וי"ו. כי מלכון היא ל' נקבה כמו שתרגם לעיל
 ושני לאמים. ותרתי מלכון וכו' וכ"ה בכל הישנות. ע"כ: **ואעיל**
 לאכוהי וכו'. נ"ב ה"ג ולי"ן **ואיתי**. וכ"ה בכל הישנות וכן תר'
 לעיל ויבא לו יין. **ואעיל**. והבאת לאכרך. **ותעיל**. ע"כ:
 שבת ל' **ברכא**. נ"ב כ"ה בני' באלף. וכ"כ היא"ר והרמ"ל.

ע"כ: הא רב שויתיה וכו'. נ"ב נסת"י בקמץ. ודכותה תר' לעיל
 נשיא אלהים. רב ק' יו'. וכן תהי' לו לאלהים. לרב. ע"כ:
 מן קדם בנת התאה וכו' אתתא מנתת תתאה וכו' נ"ב כ"ה
 נוכ' היצן כשהיהוה. ודלא כמ"ש היא"ר שבראשונה קרא ותר' ע"כ:
פרשת ויצא

ואתיבנך לארעא הרא. נ"ב האל"ף בשוא בספ' תי'
 ע"כ: ואמר **בקושמא יקרא דיי'** וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י תי'
 יש בלא תרגום. ע"כ: **ומגדרין** ית וכו'. נ"ב ברוב הישנות
 גר' **ומגדרין**. וכן הא דלקסן **ויגדרון**. כולם אין בהם גימל.
 וכיוצא בזה כ' היא"ר ז"ל בספ' ויגל. ע"כ: ואמר להון
תידעתון ית לכן וכו'. נ"ב בקלף יש מצאנו הנום' **תידעתון**
 וכ"כ היא"ר ופי' הוא ז"ל כלו' ידעין אתון וכ"כ הרמ"ל שנוס'
 זו מדויקת יותר. וכמו שאנו סתרג' בהפס' בשלח גדולים הקרי
 לב הלא **ידעתון**. וכ"ה במס' התר'. ע"כ: לא **יתעביד** כן
 באתרא. נ"ב בקלף ישן גר' **מתעביד**. ובמס' התר' **מתעביד**
 ב'. מכל אשר יעשה מנפן הזין. לא יעשה כן. וכ"כ הרמ"ל.
 ע"כ: **דינגי** יו' וכו'. נ"ב בני' הנון דנש וצ"ע. ע"כ: כאחתי
ואף אחיהוב לי. נ"ב כ"ה נסת"י בוי"ו וכ"כ בס'
 מרפא לשון. ע"כ: **ותסבין**. אף ית יברוחי וכו'. נ"ב
 בכל הישנות גר' **ותיסבין**. וכ"כ הרמ"ל ושכ"כ היא"ר ז"ל בס'
 בראשית. וכן תרגמו הגאון ר"ס ז"ל בערבי. וכ"ה גם בדפוסים
 המדויקים. וכן הביא ת"א בס' מ"י **ותיסבין**. ע"כ: כנש יי' ות'
חסדי. נ"ב כ"ה נוס' ספת"י ולא כנוס' **הסודי**. וכ"ה היא"ר
 וכ"כ הר' מ"ל. ע"כ: **רמיבין** ודלו וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י בוי"ת
 קמץ כי חוטרין ל' נקבות כמו בשין. שנין. וכ"כ היא"ר והרמ"ל
 ז"ל. ע"כ: דאתגליתי עלך **בבית** אל וכו'. נ"ב בני' סר הבית
 השמוש וכ"כ היא"ר ז"ל. ע"כ: **ודבר** ית כל גיתוהי. נ"ב בני'
ודבר כל קל. וכן במס' התר' וינג דיעקב **ודבר** וינג דמשה
ודבר. וכ"כ מרפא לשון. ונ"ש לשבח בזה ע"ש. ע"כ: לסא
אממרתא וכו'. נ"ב בכל ספת"י **אממרתא**. גם בכ"י מהר"י
 גופאן בלא אלף. כי לא קאי אלא על הסתרת עת ההליכה. וכן
 העתיק הגאון בערבי **אכפית**. ופשוט. ע"כ: למעבד עסכון
פיש. וכו' נ"ב בני' גר' **בישא**. ע"כ: **אתר** דתשבת וכו'. נ"ב
 כ"ה בכל הנום' ולא כנ"א **עם**. ע"כ: **בינא** **ובינך** יוסא דין
 נ"ב בפתח תחת הנו"ן בכל הישנות. ע"כ:

פרשת וישלח

אתני עמרין. נ"ב כ"ה בני"ש בוי"ד. ע"כ: **דמן** את
דמן אליו. וכו **דעבדך דיעקב** טולן גדל"ת בספת"י.
 וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: ואמר **מוד** ונהך. נ"ב בספת"י וספ'
 ספרד הגיר' **נימול** בני"ן וכ"כ היא"ר וכבר האריך בזה הרמ"ל
 לקיים הנום' הישנה **נימול** בדברי' אמיתיים וכ"כ סדברי הר'
 מ"י שכתב כי הנון נסעה נון הרבים. וכן תרגמו הגאון ר"ס בערבי
 נמצו ונחל. ע"כ: **ומלכי** על לבה דעולמתא. נ"ב כ"ה נוס'
 ספת"י **ומלכי** וכ"ה במס' התר'. וכבר האריך בשבחה נוס' זו בעל
 אוג'ר בבואר המס' וכ"כ בס' מרפא לשון. ע"כ: וכן לא כשר
 דיתעביד

רִיתְעִבִיד. נ"ב כ"ה בכל הנוס' היש', וכ"כ מהר"ץ בח"ה. ע"כ :
 ועבדו בה **סְחֹרְתָא**. נ"ב בני המדוק' **סְחֹרְתָא**. וכ"כ היא"ר ז"ל
 וכ"ה נ"כ בקצת דפוסים. אבל תר' ויסתרו דלקמן. **סְחֹרְתָא**. ע"כ :
 ארי **סְחֹרְתָא** היא לנא. נ"ב כ"ה נסת"י וכן תרגם לעיל בפ' ויצא .
 חרפתי **סְחֹרְתָא**. ול"ג **סְחֹרְתָא חֲסוּדִי** בל' כבד. וכן מצאנו
 גם בתר' יונתן בשמואל א' י"א ושמתיה חרפה, ואשוונה **סְחֹרְתָא** .
 וכן שם בסו' כ"ה את ריב חרפתי. ית דין **סְחֹרְתָא**. וכן בשמואל
 ב' אנה אוליך את חרפתי. **סְחֹרְתָא**. וצ"ע להבדיל בינו ובין תר'
 ויש אליו חסד דמתורגם **סְחֹרְתָא**. איברא כי מצינו הרבה ל' חרפה
 דמתור' **סְחֹרְתָא**. ביהושע סו' ה'. בישעיה סו' ב'ה' וסו' ל' וסו'
 נ"א. וגם בעל המתורגמן כ' כי רוב ל' חרפה מתורגם **סְחֹרְתָא** ,
 וצ"ע. ע"כ : כמא דאנון **גְזִירִין**. נ"ב בספת"י הגיר' **גְזִירִין**. וכ"כ
 היא"ר והרמ"ל. וכן תרגמו הוי"ס בערבי **מִכְתְּרֵינִין** בל' כינוני
 ולא בל' עבר. ע"כ : יתעביר **בְּאַחְתְּנָא**. נ"ב **לְאַחְתְּנָא**
 בלמד' . וכ"כ היא"ר והרמ"ל. וע"ש שכ' דלכ"ע תי' את בלא
 תרגום. ע"כ : ארי תמן **אַתְגְּלִי לִיה** וכו'. נ"ב כצ"ל ול"ג
מִלְאֲכִיא דִּינִי. וכ"כ היא"ר והרמ"ל ושכ"כ מהר"ץ ז"ל. והטעם
 כתבו ז"ל שהרי באותו מראה נאמר והנה ה' נצב עליו. ע"כ :

פרשת וישב

יָת דְּבַהוֹן כישא לאכזהון. נ"ב בני גר' **טַבְּהוֹן** במי"ת .
 וכ"ה במס' התר' **טַבְּהוֹן** דיקא. וכ"כ היא"ר וס' גל"ג ב' אוג"ר
 ששיבוש הוא הגיר' **דְּבַהוֹן** בדל"ת. וצ"ל **טַבְּהוֹן** במי"ת. וכמו
 שהוא בני שלנו. וכן תר' יונתן ואת ערובתם הקח. **וית טַבְּהוֹן**
 תימי. וכן בל' ח"ל מה סביב של עובר זה. מיב גימין וקרושין .
 ע"כ : **אַיְבָא** אנון רען. נ"ב כצ"ל ולא בני' הדפוסים הגר' **הִיבִין** .
 וכן מצאנו בת' שתר' או איה אלהי המשפס. או **אַיְבָא** אלהא
 דעביר דינא. וכמו שהוא בקצת ניו"ש מדוקדקות. ומיהו במסו' התר'
 הביא כאן ב' נוסחאות **אַיְבָא** (נ"א **אַיְבָא** דוקא) ע"כ וגם בת"י
 מצאנו ב' הנוס' בכ"י ישנות. ע"כ : מא ממון **נְתַתְּנִי** לנא וכו'.
 נ"ב ה"ג בנו"ן וכ"ה בני"ש. והרמ"ל לא כ' בן וצ"ע. ע"כ : ארי
 אחות **לוֹת** ברי וכו'. נ"ב כ"ה נסת"י וכ"כ היא"ר והרמ"ל. דלא
 בני"ג **על**. ע"כ : בת גבר **תְּגַר** וכו'. נ"ב בני"ג גר' **כְּנַעֲנֵי קר'**
 ותר'. וכ"כ היא"ר ז"ל וכן העתיקו הרס"ג ז"ל בערבי כפשוטו
כְּנַעֲנֵי וכ"כ רש"י ז"ל בפ' ויחי על פסו' וישאו אותו בנו ע"ש.
 וכ"כ הרמ"ל ושכן היא ד' חכמי המוס' בהושע סי' י"א. ע"כ : **והוה**
 ככויב וכו'. נ"ב בני גר' **וְהָיוּ כְּכּוֹיֵב** וצ"ע. ע"כ : בפרשות **עֵינִים**.
 כצ"ל קרא ותר' וכ"כ היא"ר והרמ"ל. והוא שם מקום כמ"ש התפוח
 והענינים. ע"כ : ואמר אנא **אַשְׁלַח** גדיא וכו'. נ"ב כצ"ל וכ"ה בני'
 גם בדפוסים ועי"ל בפסו' וישלח יהודה. ע"כ : **וְיִשְׁדֶּר** יהודה ית
 גדיא וכו'. נ"ב בכל הג"י מדוקדקות **וְיִשְׁלַח**. ולא נמצא ל' שליחות
 דמתורגם בל' שדרא רק אחר והוא הנה שלחתי דלקמן הא **שְׁדַרְיִית** .
 אבל במס' התר' שלוחא דמתורגם שדרא. ב'. וישלח יהודה. הנה
 שלחתי. ע"כ וכ"כ היא"ר. וכ"ה במתורגמן. ולכ"ע אשלח גדי
 עינים דלעיל קרא ותר' **אַשְׁשִׁיחָה**. ע"כ : מעדיא **מְזַנְזִיתָה**. נ"ב
 כ"ה נוסת"י הה"א מפיק. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ : עזקתא

פרשת מקץ
 ופרעה **חָלְיִים**. נ"ב בני גר' **חָלְיִים**. וכ"כ היא"ר ז"ל כי
 לפי דרך שמוש הלשון יתכן לדבר כן. ולא כן ב' הר"ץ בח"ה.
 ע"כ : והא שבע תורן **אַחֲרֵינִין**. נ"ב כ"ה נסת"י הו"ד בקמץ.
 וכ"כ הר"ץ והרמ"ל ז"ל בפ' ויצא. ע"כ : פטימתא **וּמְלִיּוֹתָא** .
 נ"ב המי"ם בפתח בכל ספת"י. וכן כל ל' **מְלִיּוֹתָא** ו**מְלִיּוֹתָא**
 בפתח. ע"כ : ולית **דְּפִשְׁרֵיהּ** יתהון. נ"ב כ"ה בישנות הפ"א בקמץ
 כי הוא ל' הוה. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. אבל **פִּשְׁרֵיהּ** בפתח הוא תר'
פִּתְרֵיהּ. ע"כ : **מְלִיּוֹתָא** ומבן. נ"ב המי"ם בפתח בכל ספת"י גם
 בדפוסים מדוק'. ע"כ : **וַיִּקְרָא** שבע שני וכו'. נ"ב בנוס' ישנ'
 המי"ם בקמץ בל' נקבות. ע"כ : שום יוסף **גִּבְרָא דמימְרֵיהּ**
גְּלוּן לִיה. נ"ב כרוב נ"י גרסי **צַפְנַת פַּעֲנַח** קרא ותר' וכ"כ
 הרמ"ל וכ"ה במס' התרגום. ע"כ : ויוסף הוא **שְׁלִיט** על ארעא
 הוא **מְזַבְּנִין**. נ"ב כ"ה בכל הישנות בלא דל"ת. וכן העתיק הרס"ג
 בערבי. **סַלְמָאן מַמְיֵר**. בלא אל"ף למ"ד השמוש. ע"כ :
 ארי **שְׁמִיעֵיהּ** יוסף. נ"ב בני"ג גר' **שְׁמִיעֵיהּ** קמ"ץ. והמי"ם
 בפתח. כי הוא ל' כינוני. אבל **שְׁמִיעֵיהּ** הוא תר' שמעתי שתר'
שְׁמִיעֵיהּ קמ"ץ. ע"כ : **וַאֲיָתוֹ** ית אחוכון ועירא. נ"ב כ"ה נוסת"י
 וכן לקמן בפ' תשא כמעשה אהרן **וַאֲיָתוֹ**. וכן ת"י סוף מלאכי
 הביאו את כל המעשר. **אַיָּתוֹ** וכ"כ היא"ר ז"ל. וכן מצאתי בתר'
 ההפט' קחו לי חרב. **אַיָּתוֹ** לי חרבא. אבל **וַאֲיָתוֹ** הוא תר'
וַיְבִיאֵהוּ. ע"כ : והוה כד **שְׁצִיאֵהוּ** למיכל ית עבדורא. נ"ב בספת"י
 הנוס' **סַפִּיקוּן**. וכ"כ היא"ר בפ' חיי שרה על ויהי כאשר כלו
 הגמלים. וכן ת"י במלכים א' ו' כלו לאכול. **סַפִּיקוּן** למיכל. וכ"כ
 הרמ"ל והאר"ך לדחות גיר' **שְׁצִיאֵהוּ**. ע"כ : **הַעֵד פְּעֵן** אבוכון
 קיים וכו'. נ"ב כ"ה בני"ג וכן לקמן בפ' ויגש **הַעֵד כַּעֲן** אבא
 קיים. וכבר ביאר זה בטוב טעם הרמ"ל ז"ל. ע"ש. ע"כ : וית
 אחוכון **דְּבַרְוֹ**. נ"ב בני"ג **דְּבַרְוֹ** וכן תר' לעיל. רדו ושברו.
חֹתְנֵיהּ וּזְבוּגָנָא. הגיחו. **שְׁבֻקוּן**. יהב לכון **סִימָן** במועניכון.
 נ"ב כ"ה נוסת"י. **סִימָן** בנו"ן. וכ"כ היא"ר והרמ"ל. ע"כ : נפקו
מִן קרתא וכו'. נ"ב כ"ה נוסת"י **מִן**. ע"כ :

התרגום דקדוק

פרשת ויגש

דבֹרֵי שְׁאֵל. נ"ב כ"ה כרוב הישנות השי"ן בפת"ח.
 וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ונתן מעם לרבר כי הלי הכבד מורה על חזק
 הפעולה. לומר שהיה שואל וחוזר ושואל וכו' ע"ש. ע"כ: אַם
 ישבוק ית אבוהו וכו'. נ"ב בכל הישנות גר' אַם בלא וי"ו. וכ"כ
 הרמ"ל ז"ל. ודכוותיה לעיל בפ' בראשית ונפקחו. יתפתחו. בלא
 וי"ו. ע"כ: וְתִדְבְּרוּן אִף ית דין. נ"ב בנוס' א' ישנה גר'
 וְתִסְבּוּן וכ"כ הר' מ"ל ז"ל. ע"כ: אַם לא איתניה לך. נ"ב
 כ"ה נוסת"י ול"ג לותך. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: וְלֹא יִבֹּל
 יוסף. נ"ב בני"ו הוי"ד בקמין. ע"כ: וְשׂוֹיִנִי אָבִיא לפרעה
 וְרִבּוֹן לְכָל בֵּיתָהּ. נ"ב כ"ה נסת"י ואין בו אנש וכ"כ היא"ר
 ז"ל וע"ש המעם ע"כ: דלמא רְתַמְסֵבֵן. נ"ב נוס' תימן
 תְּשַׁיִצִי. וכן כ"כ תורישמו ידי. תְּשַׁיִצִינּוּן. אכנו וכו'
 ואורישנו. וְאִשְׁצִינּוּן. וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל ע"ש המעם.
 וכ' הרמ"ל שהקשה על נוס' רש"י ז"ל הרא"ם ז"ל. גם הראב"ע
 פי' מל' כריתה וכן פי' הרשב"ם ז"ל שהוא מל' הורשה ע"ש. גם
 הגר צדק החזיק בנוס' הישנות וטעמא מעים כמ"ש היא"ר ז"ל
 ע"ש. ע"כ: וְאֵת מְפַקֵּד דא עבירו. נ"ב בני"ו מְפַקֵּד בפת"ח
 הפ"א. וכ"כ היא"ר ז"ל. ופי' מצמוה עתה. ע"כ: לִגְבֵר
 אֲצַטְלוֹן דְּלְבוּשָׁא. נ"ב בני"ו אֲצַטְלוֹן בסמ"ך. והאלף
 בשורק. ותי' דְּלְבוּשָׁא בל' יחיר. דלא כנ"א דלבושין.
 ע"כ: וּבְנֵת בְּנוּהִי וְכָל בְּנוּהִי אִיתִי וכו'. נ"ב כ"ה נוס' תימן.
 ודלא כנ"א זרעיה. וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ: בַּפֶּדָן
 אַרְס. נ"ב בני"ו בַּפֶּדָן דַּאֲרַם בדל"ת. ע"כ: כָּל נַפְשָׁתָא
 אַרְבַּעַת עָסֵר. נ"ב בכל היש' גר' אַרְבַּע עָסֵר. וכ"כ
 גורסת היא"ר ז"ל. ע"כ: מְנַחֵם אַנָּא. נ"ב בכל הישנות
 המי"ם בשוא. ופי' מנוחם אני. והרמ"ל כ' שהוא שלא בדקדוק
 ולא דק. כי הוואה בעיון השכל עם הבקאות בארמית יראה שאין
 מעלה לא' על חברתה. ע"כ: וְהִי אֲרִי יָקָרִי וכו'. נ"ב כ"ה
 נסת"י אֲרִי וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל בפ' לך לך. ודלא כנ"א
 פֶּדָ. ע"כ: וּמְקַצֵּת אחוהי. נ"ב הצד"י בקמין בכל הישנות.
 ע"כ: וְקָנָא יוסף ית כל וכו'. נ"ב כ"ה הנוס' הנכונה ול"ג זִבְן.
 וכ"ה בכל ספת"י ישנים וחדשים מדוקדקים. וכ"כ הרמ"ל. ושכן
 הוא במסו' התר'. ע"כ: וְהִי בְּאֵעֲרִי עֲלָהָא. נ"ב כ"ה בכל
 הישנות האלף בפתח. וכ"כ המ"ל שכן היא הנוס' הנכונה ע"ש. ע"כ:
 פֶּרֶשֶׁת יוֹחִי
 הָא אַבּוּךְ מֵרַע. נ"ב כ"ה נוסת"י ול"ג שְׂכִיב. ע"כ: לֹא

יְבֹל למהו. נ"ב בני"ו מדוקדקת גר' יְבֹל. וכ"כ הרמ"ל ז"ל.
 ע"כ: דאפרים לְאַנְחִיָּתָהּ על רישא וכו'. נ"ב האלף בקמין והגון
 רפי וכ"כ היא"ר ז"ל. ע"כ: בְּצַלּוֹתִי וּבְבַעֲוֹתִי. נ"ב בכל
 ספת"י ישנים שחפשונו מצאנו הנוס' בחריבי ובקשתי כל' המק'. וכו'
 הרמ"ל שב"ה הנוס' האמיתית. ונו' ספרים החדשים נגובה היא
 מהירושלמי וכו' ע"ש. ע"כ: בְּרִי סְלִיקְתָּא. נ"ב כ"ה בכל
 הישנות בשוא. והלמ"ד רפה. וכנ"ד הרמ"ל שב' כי התר' הוסיף
 מלת ברי. כדי לפרש עֲלָהּ. על ראובן לא על יעועי. עכ"ל.
 גם הר' גל"ג כ"ו ת"א ברצונו להסביר הדבר כפול כאלג כתוב
 בני עלית והר' ברי סְלִיקְתָּא ע"כ. גם ברפוס שלפני מנוקד
 כן בשוא ע"כ: מַקְדִּינָן לְמִשְׁאֵל. נ"ב בני"ו גר' מִשְׁאֵל בלא
 למ"ד. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ: וְלֹהִי יִשְׁתַּמְעוּן עַמְמֵיָא. נ"ב
 בקלף ישן נושן גר' יִשְׁתַּמְעוּן כל' קל. ובני"א בל' כבד. ע"כ:
 מַטִּי עֵד צִידוֹן. נ"ב כ' הרמ"ל דה"ג עֵד ודכוותה בהפר' שלח
 על המעברות ת"י עד מנזחא וכ"כ היא"ר ז"ל. ע"כ: דְּבֵית גֵּר.
 נ"ב כ"ה נוס' ספת"י בלא מי"ם. ע"כ: מִשְׁרֵיית מוֹיִנִין פֶּדָ יעברון
 ית וכו' נמחק תי' פֶּדָ ונ"ב בכל הישנות ול"ג כַּד וא"ש סיפא.
 וּבְנַכְסִין בו"ו. דאי גר' כַּד אין מקום לו"ו וּבְנַכְסִין
 וכ"כ הרמ"ל ז"ל הדכי דיוקא מפי דל"ג לה. ונר' שכן היתה ג"כ
 נוס' היא"ר ז"ל. ע"כ: בְּרִי דִיִּסְגִי יוסף ברי דיתברך.
 נ"ב בקלף ישן מצאנו הנוס' דִּסְגִי דִּאֲתַבְּרַךְ. ובנ"א דִּיִּסְגִי
 דִּיתַבְּרַךְ. והרמ"ל החזיק בנוס' א' דִּסְגִי דִּאֲתַבְּרַךְ. ע"ש.
 ע"כ: בְּעֵלֵי פִלְטוּתָהּ. נ"ב כ"ה. נוס' תימן בְּעֵלֵי
 ודלא כניר' רש"י ז"ל מְרִי וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ:
 דָּא הָוֵת לִיָּה מן וכו'. נ"ב בכל ספת"י ישנים גר' הָוֵתִּיהָ.
 יכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ: יְתוֹסְפִין לך וכו'. נ"ב כ"ה
 נוס' תימן בל' נקבה. ע"כ: גְּבֵר פְּבַרְכְּתִיָּהּ. נ"ב ה"ג בכל
 ספת"י. ותי' אֲשֶׁר בלא תר'. ודכוותה אשר עבר. מתר' עֲדָא.
 וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ: קְבֹרֵי יתי. נ"ב כ' היא"ר ז"ל
 קְבֹרֵי דקא. אבל קְבֹרֵי הוא תר' קְבֹרֵי. ע"כ. וכן מצאנו
 בקלף ישן קְבֹרֵי. ע"כ: יתיב אַרְעֵ פְּנֵעֵנָהּ. נ"ב בנוס'
 ישנות אַרְעָא כְּנֵעֵנָהּ. וכ"כ הרמ"ל ז"ל. ע"כ. ית כל
 פְּשֵׁתָא. נ"ב כ"ה נוסת"י. וכן כ"ה נמלוך. פְּשֵׁתָא. אבל
 חשבתם עלי רעה. פְּיִשָׁא. וכ"כ היא"ר והרמ"ל ז"ל. ע"כ:
 פְּדִינָן תימרון. נ"ב בקצת נ"ש גרסי' פְּדִינָן וכ"כ היא"ר ובקצתן
 פְּדִינָן. ע"כ:

דקדוק תרגום ספר בראשית נשלם. נעתק מכתובת יד גאוני עולם:

א"ה ברוך אשר עזרנו עד כה ועתידתנו תכון לפני כל קורא שאם ימצא טעות אל ידענו אלא לכף זכות וקצי שמאי גליא כי לא
 במרד ולא כמעל אלא מתוך צערנו ובלבול הדעת מצרות הזמן ותלאותיו ומי שאמר לעולמו די יאמר לצערנו די. כיר"א.